

บทที่ 6

กลไกของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ กรณี กรือเซะ - ตากใบ

การวิเคราะห์กลไกข่าววิทยุภาคถ่ายทอดในบทนี้ คือ การทำความเข้าใจว่าข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ทำงานอย่างไรในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรายงานข่าวความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กระทบต่อความมั่นคงโดยตรงของรัฐ อันยกตัวอย่าง 2 กรณีหลักคือ กรณี "กรือเซะ" และกรณี "ตากใบ" โดยอาจจะเกิดขึ้นได้โดยจงใจให้เกิดที่จงใจ ให้กลไกการทำงานและอาจจะเป็นไปได้โดยไม่รู้สีกตัว ซึ่งผู้วิจัยกำหนด แนวทางการนำเสนอเป็น 5 ประเด็นดังนี้

- 6.1 การเลือกและกำหนดวาระของข่าว
- 6.2 การให้น้ำหนักแก่ฝ่ายรัฐ
- 6.3 การสร้างแหล่งอ้างอิงในข่าว
- 6.4 รหัสทางอุดมการณ์ของรัฐในการรายงานข่าว กรณี กรือเซะ -- ตากใบ
- 6.5 การใช้ภาษาในการสร้างความหมายกับผู้ฟัง

6.1 การคัดเลือกและกำหนดวาระของข่าว

จากการวิเคราะห์เนื้อหาจะพบว่า ข่าวของที่ถูกคัดเลือกจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

6.1.1 ประเด็นความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับความสำคัญต่อการนำเสนอมาก ซึ่งจะพบว่ามักได้รับการคัดเลือกจัดลำดับให้เป็นข่าว แรกๆ ของการนำเสนอเสมอ ดังตาราง 6.1

ตารางที่ 6.1 : แสดงลำดับการนำเสนอของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

กรณีศึกษา	จำนวนที่ทำการวิเคราะห์ (วัน)	ข่าวที่ 1 (ร้อยละ)	ข่าวที่ 2 (ร้อยละ)	ข่าวที่ 3 (ร้อยละ)	ข่าวที่ 4 (ร้อยละ)	ไม่มีประเด็นข่าว (ร้อยละ)
กรณีกรือเซะ	61	50.82	32.79	3.28	4.91	8.20
กรณีตากใบ	61	39.35	19.67	16.40	6.55	18.03

ที่มา : ข่าววิทยุภาค 07.00 น. , (28 มีนาคม 2547 - 27 พฤษภาคม 2547 และ 25 กันยายน 2547 - 24

พฤศจิกายน 2547)

จะเห็นได้ว่าประเด็นปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้ ช่วงเหตุการณ์กรณีกรือเซะ จะได้รับการนำเสนอเป็นข่าวแรกในสัดส่วนที่มาก ถึง 50.52 % ซึ่งเป็นความต่อเนื่องหลังจากเหตุการณ์ปล้นปืนเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 ที่นักวิเคราะห์ทั่วไปมักถือเป็นปฐมบทของปัญหา 3 จังหวัดภาคใต้ในรูปแบบใหม่ ที่ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างมาก

ขณะที่การรายงานข่าวกรณีตากใบก็ยังคงครองสัดส่วนในการนำเสนอเป็นข่าวแรกเช่นกันคือ 39.35% และยังพบว่ามียางานข่าวปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้ น้อยลงในช่วงกรณีตากใบ จากเดิมที่ในช่วงที่ทำการศึกษาคกรือเซะมีประเด็นข่าวที่ไม่ได้รับการนำเสนอ 8.20 % เพิ่มขึ้นเป็น 18.03 %

จึงถือได้ว่าประเด็นปัญหา ความไม่สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้ ได้รับการจัดลำดับความสำคัญของการนำเสนอโดย สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมาโดยตลอดและต่อเนื่อง

แผนภาพที่ 6.1 : แสดงการวางน้ำหนักลำดับการนำเสนอข่าว

ข่าวที่ 1	ข่าวที่ 2	ข่าวที่ 3	ข่าวที่ 4
-----------	-----------	-----------	-----------

6.1.2 มีบางคนหรือบางกลุ่มเท่านั้น ที่ถูกนำเสนอเป็นข่าว กลุ่มที่เป็นแหล่งข่าวนี้ก็คือ ฝ่ายรัฐ ที่มีโอกาสเสนอตัวในข่าวภาคถ่ายทอดและใช้วิทยุกรรมประชาสัมพันธ์เป็นกระบอกเสียงได้เต็มที่กว่ากลุ่มที่นำเสนออุดมการณ์ต่อต้าน (Counter Ideology) และเนื้อหาที่จะถูกคัดเลือกมานั้นก็เช่นเดียวกัน ที่จะต้องสอดคล้องกับ อุดมการณ์หลักของรัฐ ซึ่งพบว่า เรื่องราวบางอย่างที่ขัดกับอุดมการณ์หลักของรัฐ จะไม่สามารถปรากฏอยู่ในข่าวของวิทยุภาคถ่ายทอดได้เลย เช่น ประวัติของมลายูปัตตานี หรือ คำเรียกว่า "ชาวมลายู" แต่จะใช้คำว่า "ชาวไทยมุสลิม" แทน

6.1.3 แม้จะมีเพียงบางกลุ่มหรือบางคน ที่สามารถเป็นแหล่งข่าววิทยุแห่งประเทศไทยได้ ซึ่งส่วนใหญ่ก็คือฝ่ายรัฐ ซึ่งข่าวรัฐจะให้ความสำคัญมากกว่าองค์ประกอบอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ กองทัพ รัฐสภา และภาคประชาชนทั่วไป การคัดเลือกและกำหนดวาระของข่าวก็เป็นส่วนท้ายๆ ที่ถูกคัดเลือกมาเป็นแหล่งข่าวถ่ายทอด จนบ่อยครั้งที่พบการเสนอข่าวของฝ่ายรัฐเพียงกลุ่มเดียว

จากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า มีน้อยครั้งมากที่ฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลจะได้รับการนำเสนอ ดังตัวอย่าง การให้ความเห็นวิจารณ์การแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของ นายชวน หลีกภัย ประธานที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนเกิดเหตุการณ์กรณีกรือเซะราว 1 สัปดาห์ ดังนี้

ผู้ประกาศ: นายชวน หลีกภัย ประธานที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์กล่าวถึงปัญหาความไม่สงบที่ยังไม่ประสบความสำเร็จว่า เนื่องจากรัฐบาลเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยจนทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเกิดความสับสน ซึ่งการแก้ปัญหาควรดำเนินการในภาพรวม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรานปรามและแก้ไขอย่างต่อเนื่องทั้งยังเห็นว่าตลอด 3 ปีที่ผ่านมารัฐบาลได้ประเมินสถานการณ์ภาคใต้ผิดพลาดมาตลอด นอกจากนี้ยังได้แสดงความเป็นห่วงชาวไทยพุทธ ที่ได้อพยพออกจากพื้นที่จำนวนมากว่า ดังนั้นรัฐบาลจะต้องแก้ไขเรื่องนี้เป็นการเร่งด่วน (ข่าวภาคถ่ายทอด 7.00 น., 22 เมษายน 2547)

จากการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ชี้ให้เห็นว่าแทบไม่มีฝ่ายตรงข้ามที่ที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับการดำเนินการของรัฐบาลต่อนโยบายแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งหรือแตกต่างมีโอกาสน้อยมากที่จะได้รับการนำเสนอ

6.1.4 สำหรับกลุ่มที่ไม่ได้รับการเสนอข่าวในประเด็นแรก เพราะเป็นฝ่ายที่มีอุดมการณ์ตรงข้ามกับรัฐ มีโอกาสที่จะถูกนำเสนอได้เมื่อข่าวเป็นประเด็นที่สร้างแง่ลบหรือลดความความน่าเชื่อถือของฝ่ายตรงข้าม เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือหรือเป็นแง่มุมที่นำไปสู่การรับรู้ที่จะเกิดผลดีกับฝ่ายรัฐ ดังเช่น กรณีผู้ก่อการที่บุกยึดมัสยิดกรือเซะ ทักษะที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เสนอจะออกมาในลักษณะโจมตีการกระทำของผู้ก่อการว่า เป็นกลุ่มผู้ติดยา, กลุ่มผลประโยชน์หรือปล้นปืนไปขาย

นอกจากนี้ยังพบว่ามักละเลยมิติทางประวัติศาสตร์ แต่จะสร้างภาพตัวแทน (Representation) ของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นดินแดนที่มีแต่ความขัดแย้งไร้ระเบียบ (Chaos) และขาดเอกภาพ มีความแตกต่างจากสังคม หลักที่คุ้นเคยกับบรรทัดฐานหรืออุดมการณ์หลักของสังคมซึ่งยากที่คนทั่วไปจะทำความเข้าใจ ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

6.2 การให้น้ำหนักแก่ฝ่ายรัฐ

จากประมวลภาพรวมในการนำเสนอของชาวภาคถ่ายทอดของ สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่า นอกจากการคัดเลือกข่าวจะให้โอกาสแหล่งข่าวเฉพาะบางกลุ่มแล้ว ยังมีการให้น้ำหนักในข่าวแก่กลุ่มที่คัดเลือกมาแตกต่างกันด้วยและส่งผลให้การนำเสนอข่าวขาดความสมดุล (Balance) ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการให้น้ำหนักแก่ฝ่ายรัฐมากกว่ากลุ่มอื่น โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

6.2.1 การจัดลำดับแหล่งข่าว

จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม แต่จากการพิจารณาผลผลิตที่เป็นตัวบทชี้ให้เห็นว่า การจัดลำดับข่าวนั้นค่อนข้างเน้นความสำคัญของบุคคลในฝ่ายรัฐก่อน ซึ่งเรียงลำดับตามสายบังคับบัญชาเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยที่แหล่งข่าวจากภาคประชาชนมักถูกจัดวางให้อยู่ตอนท้ายๆ หรือไม่ได้รับการจัดวางตำแหน่งเลย ซึ่งมีความแตกต่างจากองค์ประกอบของการรายงานข่าวทั่วไป ที่การต้องประเด็นความรอบด้านและกว้างขวางของการนำเสนอข่าวสาร (Breadth) ด้วย ดังแสดงในตาราง 6.2

ตารางที่ 6.2: ตารางแสดงแหล่งข่าวจากรัฐบาลเฉพาะประเด็นการปะทะระหว่างเจ้าหน้าที่หน้ากับผู้ก่อการในมัสยิดกรือเซะและ 10 จุด ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ลำดับแหล่งข่าว	ชื่อแหล่งข่าว	ตำแหน่ง
1	พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร	นายกรัฐมนตรี
2	ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
3	พล.ต.ท.พงศพัศ พงษ์เจริญ	โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
4	พ.ต.อ. คเชนทร คชกุลยุทธ	รักษาการ ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรจังหวัดนราธิวาส
5	ดร. มนต์รี ไสค์ดิยานุรักษ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินการคลัง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
6	นายสนธยา คุณปลื้ม	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ที่มา : ข่าววิทยุภาค 07.00 น., 29 เมษายน 2547

6.2.2 การออกข่าวซ้ำ

ในประเด็นข่าวปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ดังที่ได้ศึกษาใน กรณีกกรือเซะและกรณีตากใบ จะปรากฏอยู่เสมอในการออกข่าวซ้ำอีกครั้งในข่าวภาคค่ำ ซึ่งจะ

มีเนื้อหาที่สอดคล้องกันกับข่าวภาคเช้า แต่อาจจะแตกต่างกันในรายละเอียดบ้างเล็กน้อยรวมไปถึงเป็นการขยายรายละเอียดเมื่อการนำเสนอตอนเช้าไม่ครบถ้วน ดังตัวอย่างการรายงานข่าวในเหตุการณ์กรณีนี้หรือเซะ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547

ข่าวภาคถ่ายทอด เวลา 07.00 น.

หัวข้อข่าว: ขณะนี้เกิดเหตุเจ้าหน้าที่ปะทะในพื้นที่จังหวัดยะลา 4 จุด ผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตกว่า 30 คน

ผู้ประกาศ: ขณะนี้เกิดเหตุเจ้าหน้าที่ตำรวจปะทะกับโจรก่อการร้าย ในพื้นที่จังหวัดยะลา 4 จุด มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตกว่า 30 คน ติดตามจาก คุณ สุนิสา รามแก้ว ผู้สื่อข่าวจาก สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย จังหวัดยะลาครับ สวัสดีครับคุณสุนิสารับ

ผู้สื่อข่าว: "คะ ในส่วนของจังหวัดยะลาได้เกิดเหตุการณ์ปะทะกันระหว่าง เจ้าหน้าที่ตำรวจกับกลุ่มโจรก่อการร้ายถึง 4 จุดด้วยกัน โดยเริ่มปะทะกันตั้งแต่ เวลาตีห้า เอ่อๆ 5 นาฬิกาจนคะ รายละเอียด..... ส่วนเหตุอื่นๆ จะรายงานให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง คะ ส่วนตอนนี้กำลังเข้ามาในที่เกิดเหตุคะ"

ข่าวภาคถ่ายทอด เวลา 19.00 น.

หัวข้อข่าว: เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารเสียชีวิตจากการปะทะกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายในจังหวัดภาคใต้รวม 5 นาย ส่วนกลุ่มผู้ร้ายเสียชีวิต 107 คน ขณะที่นายกรัฐมนตรีขึ้นชมการทำงานของเจ้าหน้าที่ ที่สามารถรับมือกับเหตุการณ์ได้ทัน่วงที

ผู้ประกาศ: รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ยืนยันยังกำหนดเวลาเปิดเรียนเหมือนเดิม แม้ว่าเหตุการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะทวีความรุนแรงมากขึ้นก็ตาม

ผู้ประกาศ: การปะทะกันระหว่างทหาร - ตำรวจ กับโจรก่อการร้าย ใน 3 จังหวัดภาคใต้สิ้นสุดลงแล้ว เมื่อตอนบ่ายวันนี้ โดยการปะทะกันในครั้งนี้ มีกลุ่มโจรที่เสียชีวิตทั้งสิ้นรวม 107 คน ในขณะที่ทหารและตำรวจเสียชีวิตไป 5 นาย พลโทพิศาล วัฒนวงศ์ศิริ แม่ทัพ ภาคที่ 4 เปิดเผยถึงเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร กับกลุ่มโจรก่อการร้ายที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ จังหวัด สงขลา ยะลา และปัตตานีพร้อมกัน เมื่อเช้ามืดของวันนี้ว่าผลของการปะทะในครั้งนี้ได้เกิดขึ้นในหลายจุดด้วยกันคือ ที่สถานีตำรวจบริการประชาชนใน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา ที่ ส.โสมสร ชลประทาน จ.ปัตตานี อ.ปะแต จังหวัดยะลา และ มัสยิดกรือเซะ ต.ตันหยงลูโละ ซึ่งเป็นมัสยิดร้างในจังหวัดปัตตานี ซึ่งจากการปะทะกันเป็นเวลา 10 ชั่วโมง ผล ของการปะทะ มีโจรก่อการร้ายเสียชีวิตไปทั้งหมด 107 คน เจ้าหน้าที่

สามารถติดตามจับกุมคนร้ายได้อีก 17 คน ในขณะที่ทางเจ้าหน้าที่เสียชีวิตไป 5 นาย เป็น ตำรวจ 2 นาย ทหาร 3 นาย และได้รับบาดเจ็บ 15 นาย

6.2.3 การให้เวลาออกอากาศยาว

จากตัวบทที่ทำการวิเคราะห์ ใน 2 กรณี จะพบว่า การรายงานข่าวที่มีความยาว ตั้งแต่ 1 นาที ไปจนถึง 13: 25 นาที ซึ่งจะพบว่าประเด็นที่มักให้ความยาว ตั้งแต่ 9 นาที ขึ้นไป มักเป็นประเด็นที่ต้องการใช้เวลาในการชี้แจง ทำความเข้าใจกับประชาชนมากเป็นพิเศษ เช่น การแถลงของจุฬาราชมนตรีว่าการปราบปรามของเจ้าหน้าที่เป็นเรื่องสมควรแก่เหตุ, สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ขอความร่วมมือกับทุกฝ่ายแก้ปัญหาภาคใต้, นายกรัฐมนตรีแสดงความเสียใจต่อประชาชนกรณีตากใบ เป็นต้น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากแหล่งข่าวแล้วจะพบว่า เป็นแหล่งข่าวระดับสูงทั้งสิ้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญต่อการชี้แจงของแหล่งข่าวระดับสูงในประเด็นข่าวเหล่านั้น ด้วยการให้เวลาการออกอากาศยาวดังแสดงในตาราง 6.3 และตาราง 6.4

ตารางที่ 6.3 : ตารางแสดงสัดส่วนเวลาออกอากาศสูงสุดของกรณีกรือเซะ

ลำดับ	วันที่	ประเด็นข่าว	ความยาว (นาที)
1	1 เมษายน 2547	นายกรัฐมนตรีเรียกประชุมเรื่องการปล้นวัดบูรเวตใน จ.ยะลา	8 : 23
2	29 เมษายน 2547	ผลกระทบจากเหตุการณ์วันที่ 28 เมษายน 2547	9 : 20
3	30 เมษายน 2547	จุฬาราชมนตรีแถลงว่าการปราบปรามของเจ้าหน้าที่เป็นเรื่องสมควรแก่เหตุ	13 : 25
4	5 พฤษภาคม 2547	นายกรัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการอิสระสอบสวนกรณีกรือเซะ	8 : 37
5	13 พฤษภาคม 2547	รัฐบาลเตรียมจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้หลงผิด	11 : 35

ตารางที่ 6.4 : ตารางแสดงการเวลาออกอากาศยาว 5 อันดับแรกกรณีตากใบ

ลำดับ	วันที่	ประเด็นข่าว	ความยาว (นาที)
1	21 ตุลาคม 2547	สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชเสาวนีย์ให้ทุกฝ่าย รู้รักสามัคคี	8 : 38
2	29 ตุลาคม 2547	กระทรวงการต่างประเทศชี้แจงเหตุการณ์ต่างประเทศ กรณีตากใบ	7 : 56
3	30 ตุลาคม 2547	นายกรัฐมนตรีแสดงความเสียใจต่อประชาชนกรณีตากใบ	9 : 59

4	17 พฤศจิกายน 2547	สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ขอความร่วมมือกับทุกฝ่ายแก้ปัญหาภาคใต้ / พันนภกระดาษ	10 : 56
5	24 พฤศจิกายน 2547	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถวายกระเช้าเยี่ยม นาย สุนทร ฤทธิภักดี รองผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี	6 : 44

6.2.4 การเลือกประเด็นขึ้นหัวข้อข่าว

จากการศึกษาพบว่า นอกเหนือจากการรายงานประเด็นข่าวแบบปกติ ยังให้ความสำคัญของการรายงานข่าวในลักษณะประกาศ- คำสั่ง ของทางราชการขึ้นเป็นข่าวนำ ซึ่งมีความแตกต่างจากการรายงานข่าวในสื่อมวลชนประเภทอื่น โดยในประเด็นประกาศเหล่านี้มักถูกคัดเลือกให้เป็นประเด็นรองหรือประเด็นเสริมในทำยข่าว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผู้ประกาศ นายกรัฐมนตรีประกาศ เคอร์ฟิว 8 ทั้งอำเภอ ใน จ.นราธิวาส เป็นการป้องกันเหตุร้ายที่อาจเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งเชื้อเหตุการณ์เผาโรงเรียนใน จ.นราธิวาส เกี่ยวข้องกับการชุมนุม ที่หน้า สภ.อ.ตากใบ

กองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้าประกาศเคอร์ฟิว ใน 8 อำเภอของ จ.นราธิวาส ตั้งแต่เวลา 22.00 - 06.00 น.จนกว่าสถานการณ์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะคลี่คลาย ขณะที่กลุ่มวัยรุ่นประมาณ 300 คน ที่ถูกควบคุมตัวหลังก่อความวุ่นวาย ที่หน้า สภ.อ.ตากใบเมื่อวานนี้ ตรวจสอบแล้วพบว่ามีบางส่วน เจตนาสร้างสถานการณ์และก่อความไม่สงบ ในพื้นที่ (26 ตุลาคม 2547)

6.3 การสร้างแหล่งอ้างอิงในข่าว

การทำงานของกลไกข่าวภาคถ่ายทอด ในการสร้างความหมายที่ดีให้กับรัฐอีกประการหนึ่ง คือ การสร้างแหล่งอ้างอิงอำนาจอันชอบธรรมของรัฐในเนื้อข่าว ซึ่งมี 2 ลักษณะ

6.3.1 การอ้างอิงอำนาจรัฐไว้กับสถาบันความสำคัญของประเทศ

สถาบันที่นำมาอ้างอิงรัฐในข่าวภาคถ่ายทอดนี้ ได้แก่ สถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และรัฐธรรมนูญ เนื่องจากสถาบันเหล่านี้เป็นสถาบันหลักของสังคมไทย ค่านิยมและความรู้สึกนึกคิดของประชาชน จึงมีความผูกพันและได้รับการกลมเกลียวสั่งสอนสืบต่อมาให้เกิดทุนสถาบันดังกล่าวไว้ ดังนั้นการที่ข่าววิทยุได้สร้างให้สถาบันเหล่านี้ มีส่วนรับรองความชอบธรรมในการปกครองของรัฐ จึงเท่ากับตอกย้ำให้รัฐมีความมั่นคง

6.3.2 การให้บุคคลที่น่าเชื่อถือรับรองความชอบธรรมของรัฐ

บ่อยครั้งที่พบว่า ชาววิทยุ ได้สร้างความหมายให้รัฐโดยการใช้ตัวบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ (Credible) เป็นแหล่งข่าวหรือแหล่งอ้างอิงคุณงามความดีของรัฐ ด้วยทัศนคติที่ชื่นชมหรือเห็นด้วยกับผลงานต่างๆ ของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ชาวบ้าน ผู้นำศาสนาโดยตรงกับการจัดการของรัฐ

จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม จะพบว่า บุคคลที่มักนำไปใช้ในกรณีปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มักใช้จุฬาราชมนตรีมาเป็นแหล่งข่าว รวมถึงผู้นำศาสนา เนื่องจาก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประชากรส่วนใหญ่เป็นพี่น้องชาวมุสลิม การใช้แหล่งข่าวดังกล่าวจะช่วยให้ความชอบธรรมของรัฐหนักแน่นขึ้น รวมไปถึงลดการต่อต้านจากพี่น้องชาวมุสลิมด้วย (โดยหลงลืมไปว่า ไม่ใช่เป็นเพียงศาสนาเท่านั้น แต่เป็นเรื่องชาติพันธุ์ด้วย)

เมื่อเกิดปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องศาสนา รัฐมักขอความเห็นจากจุฬาราชมนตรีหรือให้จุฬาราชมนตรี ซึ่งรัฐคิดเองว่าเป็นผู้นำสูงสุดของชาวมุสลิมในประเทศไทยลงไปช่วยไกล่เกลี่ยหรือแก้ปัญหา ทั้งๆ ที่ทัศนคติที่ได้จากจุฬาราชมนตรีไม่ค่อยแตกต่างจากทัศนคติของรัฐหรือหากรัฐรู้แน่แท้ก็เท่ากับว่า รัฐรู้อยู่แล้วว่าทัศนคติที่ได้จากจุฬาราชมนตรีจะออกมาในรูปแบบไหน ซึ่งเท่ากับว่ารัฐได้ย่ำมายาคติเรื่อง "จุฬาราชมนตรีเป็นผู้นำสูงสุดของชาวมุสลิม" มาสร้างความชอบธรรมให้กับนโยบายของรัฐ ซึ่งในพื้นที่อาจจะไม่ยอมรับเนื่องจากจุฬาราชมนตรีเป็นตัวแทนของมุสลิมไทย แต่ประชาชนในพื้นที่อาจถือว่าเป็น มลายูมุสลิมปัตตานี ซึ่งในการใช้ผู้นำศาสนาอื่นๆ ที่อยู่นอกพื้นที่ก็คงไม่แตกต่างกันนัก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จุฬาราชมนตรี: เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติไปตามหน้าที่อย่างถูกต้องแล้ว โดยที่เฉพาะที่ผู้ก่อการร้ายได้หลบหนีเข้าไปในมัสยิดกรือเซะจังหวัดปัตตานีเพื่อใช้ป้องกันตนเองจึงเป็นเหตุให้ฝ่ายราชการคิดหนัก แต่ก็ได้รอเวลาและเกลี้ยกล่อม ยิงแก๊สน้ำตาเกลี้ยกล่อมแต่คนร้ายกลับไม่ปฏิบัติตาม กลับยิงปืนตอบกลับมาซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ใช้ความอดกลั้น ความอดทนและให้กลุ่มคนร้ายออกมามอบตัว แต่คนร้ายไม่ยอมจึงได้ตัดสินใจเข้าไปใช้กำลังกวาดล้างซึ่งถือว่าเจ้าหน้าที่ได้รักษากฎหมายและระเบียบวินัยที่เป็นการสมควรแก่เหตุแล้ว โดยได้กล่าวชมคนของรัฐและคนรอบๆ มัสยิดกรือเซะ ที่ไม่มีใครต่อต้านหรือเห็นด้วยกับกลุ่มผู้ก่อการร้าย เพราะคนส่วนใหญ่ยังมีความรู้รับผิดชอบถึงความถูกต้อง (นายสวาสดี สุมาลย์ศักดิ์, 30 เมษายน 2547)

นอกจากการใช้จุฬาราชมนตรีเป็นแหล่งข่าวในการอ้างอิงแล้ว ยังมีการใช้ผู้นำศาสนาอิสลามจากนอกพื้นที่ ซึ่งมีจำนวนประชากรที่เป็นมุสลิมอย่างจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วย

นายประดิษฐ์ รัตนโกมล : “อย่าใจร้อนอย่าเคลื่อนไหวสิ่งใด เราควรที่จะนั่งฟังตรวจสอบข้อมูลหลักฐานให้ชัดเจน เมื่อได้ข้อมูลได้ผลสรุปแล้วก็ค่อยมาดำเนินการหรือมาพูดคุยกันว่า ควรจะทำการสิ่งใดต่อไป ในส่วนตัวของผมมองเห็นว่า ใครก็ตามที่เป็นคนคิดที่บ่อนทำลายชาติ ก็เป็นหน้าที่รัฐที่จะต้องดำเนินการปราบปราม” (ประธานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 30 เมษายน 2549)

ในขณะเดียวกันก็เน้นเสียงสนับสนุนของประชาชน (VOX POP) ที่ชื่นชมหรือเห็นด้วยกับรัฐ ได้แสดงทัศนคติของตนในข่าวก็เหมือนเป็นผู้อ้างอิงความชอบธรรมของผลงานนั้นๆ เพราะเสียงของประชาชนที่คัดเลือกมาเป็นเสมือนภาพตัวแทน (Represent) ของประชาชนทั้งหมดว่ารู้สึกเห็นดีเห็นงามกับรัฐนั่นเอง โดยไม่ได้นำเสนอเสียงคนเล็กคนน้อยที่คัดค้านแต่อย่างใด ดังตัวอย่าง ที่สนับสนุนการนำกองกำลังทหารเข้าควบคุมพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ ของ ชาวบ้านไทยพุทธ ใน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส

ราษฎรไทยพุทธ : (ภาษาถิ่นใต้) “รู้สึกดีใจค่ะ ภูมิใจที่จะได้มา เยี่ยมเยียนภาคใต้ค่ะ อยากให้ทหารมาคุ้มครอง หมู่บ้านหน่อยค่ะ” (11 พฤศจิกายน 2547)

6.4 รหัสทางอุดมการณ์ของรัฐในการรายงานข่าว กรณี กรือเซะ – ตากใบ

การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในช่วงข่าวภาคถ่ายทอดที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล จะพบว่า มีการใส่รหัส (Encoding) ทางอุดมการณ์ของรัฐ ที่เป็นบรรทัดฐานหลักของสังคม ในการผดุงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของชาติซึ่งอาจจะแสดงผ่านกฎหมายข้อบังคับของรัฐ เพื่อพยุงรักษาผลประโยชน์ของรัฐอ้างว่าถ่ายโยงไปถึงผลประโยชน์ของประชาชนทั่วประเทศ ในเนื้อหาของกรณีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

นอกจากนี้เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังเป็น “มายาคติ” (Myth) ของภาวะความไม่มั่นคงของชาติ มีความต่อเนื่องมาจากการเชื่อมโยงบริบทของ “การก่อร้ายสากล” (Global Terrorism) ที่ปรากฏขึ้นทั่วทุกมุมของโลกได้สั่นคลอนความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนอีกด้วย

ภายใต้ภาวะการณ์ของเงื่อนไขดังกล่าวของการสำรวจตัวบทที่จะนำเสนอต่อไปนี้ จะแสดงให้เห็นถึงการทำงานของตัวบท ที่ทำหน้าที่ทางกลไกอุดมการณ์ของรัฐ ในการแพร่กระจาย ตอกย้ำผลิตซ้ำ อุดมการณ์ของรัฐอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเห็นพ้องให้เกิดในหมู่ผู้ฟังขึ้นด้วยคุณลักษณะดังนี้คือ

- 6.4.1 การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟัง
- 6.4.2 ความพยายามในการแก้ปัญหาของรัฐและความรวดเร็วในการแก้ปัญหา
- 6.4.3 วาทกรรมการสร้างสามัคคีและเอกภาพในชาติและศาสนา
- 6.4.4 รัฐคือผู้ปกป้องคุ้มครองและมอบสวัสดิการแก่ราษฎร
- 6.5.5 การสร้างความชอบธรรมของรัฐในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบ
- 6.6.6 การใช้แหล่งข่าวเพื่อแย้งชิงพื้นที่มวลชน
- 6.6.7 การอ้างความเห็นพ้องและความร่วมมือจากประชาชนส่วนใหญ่
- 6.6.8 การลดความน่าเชื่อถือฝ่ายตรงกันข้าม
- 6.6.9 การเบี่ยงเบนประเด็นด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจ
- 6.6.10 สื่อของรัฐเท่านั้นที่มีความน่าเชื่อถือ

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.4.1 การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟัง

เนื่องจากปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาทางด้านความมั่นคง นอกจากจะทำลายต่อโครงสร้างอำนาจรัฐที่มีความสงบมาช้านานแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อระดับจิตวิทยาของมวลชนส่วนใหญ่ให้รู้สึกถึงความไม่มั่นคงในสวัสดิภาพของตนเองอีกด้วย ทำให้การผลิตเนื้อหาสารของข่าวภาคถ่ายทอด จึงต้องย้ำและให้ความมั่นใจแก่ผู้ฟังอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการแย้งชิงพื้นที่ทางจิตใจของมวลชนให้สามารถอยู่ในกรอบที่รัฐสามารถควบคุมได้ โดยจะพบชุดคำที่สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ฟังว่ารัฐสามารถดูแลให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย เช่น สถานการณ์ในพื้นที่ยังปกติ, รู้ปัญหาที่แท้จริงแล้ว, รู้ตัวการก่อปัญหาแล้ว เป็นต้น ซึ่งที่จะพบได้ดังนี้

กรณีกรีโอเซะ

นายกรัฐมนตรี: "ก็มีหลายปัญหาที่ต้องติดตาม หลังจากนั้นแล้วจะเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ"

(29 เมษายน 2547)

- ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีขาบซึ่งในพระมหากษัตริย์คุณ ที่พระราชทานแนวทางการแก้ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ขณะนี้สถานการณ์ได้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นมาก (18 เมษายน 2547)
- ผู้ประกาศ: คณะกรรมการการส่งเสริมลงทุนเห็นว่าปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ ไม่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนโดยรวมของไทยในปีนี้ ขณะที่รัฐบาลเตรียมเสริมกำลังบุคลากรในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เต็มอัตราพร้อมจะเสนอ คณะรัฐมนตรีทำงานให้ตรงเป้าหมายมากที่สุด (20 เมษายน 2547)
- ผู้ประกาศ: พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี ด้านความมั่นคงกล่าวว่า ที่ประชุมด้านความมั่นคงได้พิจารณาการสร้างความกังวลใจให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการเพิ่มกำลังสนับสนุนลงไปดูแลความสงบเรียบร้อยเพิ่มเติม อย่างเร่งด่วนเนื่องจาก ขณะนี้สถานการณ์ในพื้นที่ยังปกติ โดยสำนักงบประมาณจะไปหาแนวทาง เพื่อให้สามารถใช้งบประมาณได้อย่างรวดเร็ว และตรงตามเป้าหมาย ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำเอาข้อสรุปต่างๆ เสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีวันนี้ (20 เมษายน 2547)
- ผู้ประกาศ: ส่วนเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เป็นผลความคืบหน้ามาจากการปล้นปืน กองพันทหารพัฒนาที่ 4 จ.นราธิวาส ซึ่งขณะนี้ตำรวจได้ตรวจพบหลักฐานมากขึ้น ทำให้สามารถจับผู้บงการ ผู้ปฏิบัติการได้ระดับหนึ่งและเตรียมออกหมายจับเพิ่มเติม กลุ่มคนร้ายจึงได้เปลี่ยนเป้าหมาย เพื่อเบี่ยงเบนสถานการณ์ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจให้หันไปทำคดีอื่น แต่ยืนยันว่ารัฐบาลจะไม่ลงละการพยายามติดตามตัวคนปล้นปืน ส่วนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรายวันนั้น ส่วนหนึ่งเป็นความขัดแย้งกันเองของเครือข่ายของผู้มีอิทธิพล และในวันนี้จะติดตามลงพื้นที่ภาคใต้อีกครั้ง ติดตามให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น (22 เมษายน 2547)
- รวบ.กลาโหม: รมต.กลาโหม กล่าวก่อนเดินทางลงพื้นที่ภาคใต้ว่า สถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขณะนี้แม้จะเกิดเหตุบ่อยครั้ง แต่จากการประเมินสถานการณ์ อยู่ในภาวะการปกติ โดยเหตุที่เกิดขึ้นเป็นผลจากที่เจ้าหน้าที่ได้เข้าไปใกล้กลุ่มขบวนการมากขึ้น ทำให้มีปฏิบัติการก่อความไม่สงบเพื่อรักษาสถานะของตนเองไว้ ซึ่งได้กำชับเจ้าหน้าที่ให้เพิ่มความเข้มงวดแล้ว (24 เมษายน 2547)

ผู้ประกาศ: ทูตทั้ง 12 ประเทศมุสลิม เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และเห็นว่ารัฐบาลได้แก้ไขปัญหาถูกต้องแล้ว พร้อมจะให้ความร่วมมือกับ รัฐบาลในการแก้ปัญหาเต็มที่ (9 พฤษภาคม 2547)

ผู้บัญชาการทหารบก :ท่านหัวหน้ารัฐบาลท่านลงไปดูแล แก้ไขก็คงเสร็จเรียบร้อย เพราะเรารู้ปัญหาที่แท้จริง และเจ้าหน้าที่ก็มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการไปให้ตรงเป้าเท่านั้นเองคิดว่าคงใช้เวลา สักพักหนึ่งไม่ว่าปัญหาทุกอย่างรู้หมดแล้ว ท่านรู้ด้วยตัวเองและสั่งการลงมาแก้ปัญหาทั้งหมด เบ็ดเสร็จหมายถึงว่ารวมกันทำ ก็คิดว่าจะเสร็จเร็วขึ้น (10 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: ด้าน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ให้ความมั่นใจ ประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าจะได้รับการช่วยเหลือให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยรัฐบาลจะเร่งสร้างงานและให้การศึกษาเป็นอันดับแรก ส่วนการที่มีผู้หลงผิดทยอยเข้ามาอบตัวนั้น นับเป็นสัญญาณที่สถานการณ์จะเริ่มคลี่คลาย สุภาวระปกติและมั่นใจว่า จากนี้ไปบุคคลเหล่านี้จะเข้ามาอบตัวกับทางราชการอีก (16 พฤษภาคม 2547)

รองผบ.สภ.นราธิวาส :ในขณะนี้เชื่อมั่นว่า น่าจะเป็นการเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตามความไม่คาดหวังในสิ่งที่พึงประสงค์ มักจะเกิดขึ้นแต่ทางเจ้าหน้าที่นั้น มีความพร้อมในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ ที่จะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุร้าย (พ.ต.อ.ชนะ เจริญสุวรรณโณ, 16 พฤษภาคม 2547)

ผู้บัญชาการทหารบก: "เราก็มั่นใจ ว่าการข่าวเราได้เจาะลึกและเกาะติด แล้ว เราสามารถรับทราบถ้าเขารวมกำลังขนาดใหญ่ เราจะรู้ก่อนไม่ต้องห่วง" (19 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: ส่วนปัญหาในพื้นที่ 3 จว.ชายแดนภาคใต้ นายกรัฐมนตรีพอใจในภาพรวมที่นับว่าคลี่คลาย ลงแล้วแต่ที่มีข่าวคราวว่าอาจ มีการก่อเหตุในวันวิสาขบูชา ได้สั่งให้เจ้าหน้าที่ดูแลอย่างเข้มงวดตลอด 24 ชม. (23 พฤษภาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: ตอนนี้ ยังไม่มีอะไรที่ต้องตกใจ ยังกรองไม่มาถึงผม ถ้าเป็นที่ด่วนมันจะมาถึงผมเร็ว แต่ว่าเรื่องนี้ยังกรองอยู่ (23 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ผู้ประกาศ: นอกจากนี้นายกรัฐมนตรี ยังยอมรับด้วยว่า ปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถูกสั่งสมมานาน แต่หลังจากได้ตั้ง บก.สวนหน้า เข้าไปดูแลแก้ไขในพื้นที่ก็พบว่ามีการ

ทำงานเป็นเอกภาพมากขึ้น ซึ่งจะได้นำข้อมูลที่ได้รับไปวางยุทธศาสตร์แก้ปัญหาในระยะยาวต่อไป (26 พฤษภาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวยุติโดยเร็ว ซึ่งในสัปดาห์นี้จะปรับการทำงานให้เข้มข้นและต่อเนื่อง โดยขณะนี้เรามีแผนงานที่จะดำเนินการแล้ว ทั้งระบบการสั่งการ การรวบรวม ยุทธศาสตร์และงานด้านต่างๆ ควบคู่กันเพื่อให้ได้ผลเร็วขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือ จากสื่อมวลชนด้วย.... (1 ตุลาคม 2547)

ร.มว.กลาโหม: เรากำลังสืบทราบอยู่ว่าลึกลงไปนั้นคืออะไร คงไม่มีการเมืองไม่มีอะไรเข้ามาเกี่ยว" (พล.อ.สัมพันธ์ บุญญานันท์, 10 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "เป็นเรื่องที่เราทุกคนจะต้องระมัดระวังหน่อย แล้วเราทุกคนก็ต้องช่วยๆ กัน จับกุมและรวมทั้งป้องกันด้วย ขณะนี้รูปขบวนน่าจะลงตัว ต่อจากนี้ไปก็จะเป็นการทำงานเชิงรุกที่หนักหน่วง" (11 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงกรณีคนร้ายยิงนักศึกษา ม.อ.วิทยาเขตปัตตานีว่าขอให้มั่นใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ ที่พยายามให้การดูแลอย่างเต็มที่อยู่แล้ว แต่สิ่งสำคัญคือการหาต้นตอของสาเหตุและแก้ปัญหาที่ต้นเหตุโดยขณะนี้ สามารถจับตัวคนร้ายได้แล้วและให้การรับสารภาพว่า ผู้บงการในคดีนี้ เกี่ยวพันกับคดีสังหารนายระพีพันธ์ เรือนแก้ว ผู้พิพากษา ศาลจังหวัดปัตตานี (12 ตุลาคม 2547)

นอกจากนี้จะพบว่าหลายครั้งเนื้อหาของข่าวจะสร้างความเห็นให้ผู้ฟังรู้สึกว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเรื่องธรรมดาสามัญ เช่น

ผบ.ทบ. : "ช่วงเทศกาลนี้ทางด้านศาสนาอิสลาม ก็ถือว่าเป็นช่วงที่มีความสงบ ก็คิดว่าไม่น่าจะมีอะไร" (พล.อ.ประวิตร วงศ์สุวรรณ 16 ตุลาคม 2547)

ผบ.สส.: สายข่าวที่สามารถเกาะติดได้เราก็จะบอกกัน เราก็ไม่มีปัญหาหรอก เราคิดว่าทุกคนร่วมมือ ร่วมใจกันแล้วก็ให้กำลังใจกันในการทำงาน ผมว่ามันจะสำเร็จ" (พล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร, 17 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีกล่าวว่าแม้จะมีเหตุการณ์รุนแรงแต่มั่นใจว่าชุดที่มีพล.อ.ศิริชัย ธีรศิริ รองผบ.สส. รับผิดชอบและได้ลงพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้แล้วนั้น หลังจากนี้สถานการณ์ต่างๆ น่าจะคลี่คลายไปในทางที่ดี ซึ่งขณะนี้ได้รับ

การรายงานว่ามีกรณีตรวจพบวัฏธูปและอาวุธปืนได้หลายชนิด จึงขอให้
ประชาชนอดทน (17 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจ่ายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าว
ในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟัง ในกรณีหรือเซ เป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งดูแลความมั่นคงตั้งแต่
ระดับสูงจนถึงระดับปฏิบัติการ คือ นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, ผู้
บัญชาการทหารบก, รองผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา ในกรณีตากใบ คือ
นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, ผู้บัญชาการทหารบก, ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
เป็นต้น

6.4.2 ความพยายามในการแก้ปัญหาของรัฐและความรวดเร็วในการแก้ปัญหา

นอกจากการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟังแล้ว การพยายามสร้างความยอมรับในแนวทาง
แก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐยังปรากฏในลักษณะเนื้อหาของความพยายามอย่างยิ่ง
ของรัฐในการจัดการความไม่สงบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการใช้ความ
รุนแรง โดยพยายามเน้นถึงการทำงานที่มีเอกภาพ แม้ภายใต้สถานการณ์ที่ยากลำบากก็มีความ
พยายามที่จะแก้ปัญหาให้ลุล่วง ด้วยการปรับการแผนการทำงานให้สอดคล้องกับปัญหา รวมไปถึง
ความรวดเร็วในการแก้ปัญหา ซึ่งมักจะพบอยู่บ่อยครั้งว่าจะมีการระบุนการปรับแผนการทำงานและ
กำหนดช่วงเวลาของการแก้ปัญหา

ซึ่งจะพบชุดคำพูดในเนื้อหาสาร เช่น "เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ร่วมกันอย่างสันติ
วิธี", "รัฐบาลจะทำให้ดีที่สุด", "จะปรับการทำงานในส่วนที่ยังบกพร่องให้มีความรวดเร็วจับใจ",
"พยายามปิดเกมให้เร็ว", "เชื่อว่าภายใน 1- 2 วันนี้ จะมีความชัดเจนขึ้น", ร่วมกันหาวิธีการแก้ไข
ดังจะปรากฏในตัวอย่างดังต่อไปนี้

กรณีหรือเซ

ผู้สื่อข่าว: ด้านพล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร ผบ.ทบ. กล่าวว่า ขณะนี้เจ้าหน้าที่กำลังพยายามทุก
วิถีทางในการแก้ไขปัญหา โดยให้กำชับให้ทุกคนใช้ความอดทนทั้งนี้ยืนยันว่า
เจ้าหน้าที่ไม่ต้องการทำร้ายใคร อย่างไรก็ตามเพื่อให้สถานการณ์สงบลงโดยดี ทาง
ทหารจึงได้ใช้มาตรการทางด้านการศึกษาและกิจการพลเรือนทำให้ประชาชนในพื้นที่
เริ่มให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มากขึ้น ส่วนการเข้ามาอบตัวของผู้ก่อความไม่
สงบในเขตพื้นที่ภาคใต้นั้น ทางกองทัพยินดีให้ความช่วยเหลือทุกคนและหากให้มี

การเข้ามอบตัวเป็นจำนวนมาก ทางกองทัพ จะตั้งเป็นโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ขึ้นในพื้นที่เป็นการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นก่อนและให้ความมั่นใจ ว่าการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด จะต้องเป็นไปอย่างชัดเจนและเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย (16 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

- ผู้ประกาศ: นอกจากนี้นายกรัฐมนตรี ยังยอมรับด้วยว่า ปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถูกส่งสมมานาน แต่หลังจากได้ตั้ง บก.ส่วนหน้า เข้าไปดูแลแก้ไขในพื้นที่ก็พบว่ามีการทำงานเป็นเอกภาพมากขึ้น ซึ่งจะได้นำข้อมูลที่ได้รับไปวางยุทธศาสตร์แก้ปัญหาในระยะยาวต่อไป (26 ตุลาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีเชื่อว่าหลังจากปรับการทำงานให้ครอบคลุมขึ้นแล้ว การแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้จะเห็นผลใน 1 - 2 สัปดาห์นี้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวภายหลังการ กลับจากการทำงาน ที่ จ. นราธิวาสว่า ได้หารือกับ พล.อ.ศิริชัย รัญศิริ รองผบ.สส. โดยรายละเอียดไม่ขอเปิดเผย แต่โดยสรุปจะปรับการทำงานในส่วนที่ยังบกพร่องให้มีความรวดเร็วฉับไว สามารถขยายผลไปยังส่วนต่างๆ ที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งเชื่อว่าจะเห็นผลภายใน 1 - 2 สัปดาห์นี้ (8 พฤศจิกายน 2547)
- ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ได้สั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ไปหารือร่วมกับผู้นำในพื้นที่และผู้นำศาสนาอิสลาม เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันอย่างสันติวิธีและยุติความรุนแรงได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งนี้ยืนยันว่ารัฐบาลได้ พยายามหามาตรการแก้ไขปัญหาและจะพูดคุยกับผู้ก่อเหตุ ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมืออย่างเต็มที่และทุกฝ่ายจะร่วมหารือกับนักวิชาการที่ ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งหวังว่าจะได้ข้อเสนอแนะดีๆ มาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหา (14 พฤศจิกายน 2547)
- ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีเรียกร้องประชาชน น้อมนำพระราชดำรัสของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ กับการสามัคคีแสดงพลัง แก้ปัญหาความไม่สงบในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมเชื่อว่าสถานการณ์จะดีขึ้นโดยเร็วเฉพาะสถานการณ์ที่ มัสยิดกรือเซะ จ.ปัตตานี และการสลายการชุมนุม ที่ อ.ตากใบ จ. นราธิวาส ทำให้รัฐบาลมองปัญหาและมีข้อมูล ชัดเจนขึ้น (18 พฤศจิกายน 2547)
- ผู้ประกาศ: นายวิษณุ เครืองาม กล่าวในรายการกรองสถานการณ์ ในสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 11 ของกรมประชาสัมพันธ์ของคำวานนี้ว่า ความรุนแรงที่มีขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้นมีขึ้นต้องการการเฝ้าระวังเป็นพิเศษ เนื่องจากไม่เคยมีเหตุการณ์เช่นนี้

เกิดขึ้นมาก่อน ซึ่งการแก้ปัญหาเพื่อสนองพระราชดำริของพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถที่ทรงเป็นห่วงประชาชน รัฐบาลจะทำให้ดีที่สุดรวมทั้งจะ ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์เน้นการทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ให้ มากขึ้น นอกจากนี้ยังเห็นว่าภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการผลักดันกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่นโครงการอาสาสมัครเพื่อความเป็นภราดรภาพ ที่ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน อดีตประธานรัฐสภา เสนอแนะที่มีความหมาย เช่นเดียวกับความสมานฉันท์และยังเห็นว่านอกจากการสร้างสัมพันธ์ในพื้นที่แล้ว ก็ยังต้องสร้างความผูกพันให้เกิดกับประชาชนอย่างยั่งยืน ด้วย (19 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ได้มีแผนงานรองรับแล้วแต่เราก็ขอใช้เวลาอีกนิดหนึ่งในการที่จะลงมือกำลังจะปรับระบบการสั่งการและรวบรวมยุทธศาสตร์เพื่อให้การทำงานนั้นได้ผลโดยเร็ว จะพยายามปิดเกมให้เร็ว การปิดเกมให้เร็วนี้ต้องขอความเข้าใจจากสื่อด้วยเพราะว่า ผมยอมรับพระราชกระแสที่ต่อน้อมรับความทุ่มเทเสียสละกล้าหาญและอดทนต่อ ปัญหาทั้งหมด" (พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร, 1 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: รองนายกรัฐมนตรีย้ำ (พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ) การทำงานแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องมีความเข้มแข็งและมีความชัดเจนขึ้น หากไม่ได้ผลทุกคนที่ เกี่ยวข้องต้องร่วมกันรับผิดชอบ (2 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีเตรียมตั้งคณะทำงานอีก 1 ชุด เพื่อเร่งแก้ปัญหาสถานการณ์ความ ไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (4 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: จุฬาราชมนตรีระบุ การเปลี่ยนแปลงบุคคลเพื่อแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องรอผลการดำเนินงานก่อนและถือว่าขณะนี้รัฐบาลทำดีที่สุดแล้ว (7 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ยอมรับว่าคณะทำงานชุดใหม่ที่รับหน้าที่รับผิดชอบ แก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้กำลังเร่งปรับการทำงาน ตามวิธีการแก้ไขปัญหารูปแบบใหม่ เชื่อว่าภายใน 1-2 วัน นี้ จะมีความชัดเจนขึ้น (8 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าวในการแสดงให้เห็นถึงความพยายามของรัฐในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในกรณีหรือชะ คือ จะใช้แหล่งข่าวในสายความมั่นคง เช่น ผู้บัญชาการทหารบก ในกรณีตากใบใช้

แหล่งข่าวคือ นายกรัฐมนตรี, รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง และจุฬาราชมนตรี เพื่อนำมาให้เห็นความพยายามในการแก้ปัญหาของรัฐ

6.4.3 วาทกรรมการสร้างความสามัคคีและเอกภาพในชาติและศาสนา

ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทบโดยตรงกับอุดมการณ์หลักของรัฐที่ยึดติดกับความรัฐแบบเดี่ยว (Single state) หรือ ราชอาณาจักรไทยที่รองรับความชอบธรรมด้วยข้อความบัญญัติที่ชัดเจนในรัฐธรรมนูญ คือ มาตรา 1 หมวดที่ 1 บททั่วไป ก็คือ "ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้" เป็นหลัก รวมถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการนับถือศาสนาซึ่งไม่เคยถูกกีดกันสามารถอยู่ร่วมกันในความแตกต่างใน เชื้อชาติ ศาสนาได้อย่างเสมอภาคกัน

ดังนั้นเมื่อภาวะไม่ปกติเกิดขึ้น กลไกของรัฐจึงทำหน้าที่เรียกร้องความกตัญญูรู้คุณต่อแผ่นดินเกิดให้เกิดขึ้นผ่านตัวบทของข่าวภาคถ่ายทอด เพื่อเรียกความเป็นเอกภาพในชาติให้กลับคืนมาที่จะพบในเนื้อหาสารว่า มีการตอกย้ำว่าความแตกต่างทางเชื้อชาติและศาสนาไม่ได้เป็นสาเหตุของความขัดแย้ง ดั่งมีหลักฐานปรากฏถึงการอยู่ร่วมกันมาอย่างสงบสุขในประวัติศาสตร์ ที่เชื่อมโยงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นองค์จักรศาสนูปถัมภก

คำวิงวอนของให้ประชาชนทั่วประเทศ สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชาติจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่ หน้าที่ของการพลเมืองที่ดีคือการไม่สร้างความแตกแยกให้เกิดขึ้นในชาติและหน้าที่ของการเป็นราษฎรผู้จงรักภักดี คือ การปฏิบัติตามแนวทางพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชเสาวนีย์ ของ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ให้เกิดสันติสุขกลับคืนมาโดยเร็ว ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

กรณีกรือเซะ

นายกรัฐมนตรี: "ทุกคนเกิดในแผ่นดินนี้ทั้งนั้นเพราะฉะนั้น ให้ช่วยกันรักและพัฒนามันเราจะรักและพัฒนาแผ่นดินเกิดให้เจริญและอยู่กันอย่างสันติสุขและมีงานทำ มีที่เรียน มีสุขภาพแข็งแรง เราจะช่วยกัน" (7 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พล.ท.พิศาล วัฒนวงศ์ศิริ กล่าวว่ จากการติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์อย่างใกล้ชิด รวมทั้งความร่วมมือจากคณะกรรมการอิสลามทั้ง 3 จังหวัดและประชาชนในพื้นที่รวมทั้งแนวคิดที่ยึดหลักว่ ประชาชนทุกคนเป็นคนดีและคนที่อยู่บนผืน

แผ่นดินไทยทุกคนคือเลือดไทยเป็นสายเลือดเดียวกันสามารถทำให้ปัญหาคลี่คลาย
ลง (15 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวต่อไปด้วยว่าที่ผ่านกลุ่มการก่อการร้ายได้พยายามที่จะโดยพยายามสร้างสถานการณ์โยงโยให้เหตุการณ์ ประเด็นความรุนแรงในภาคใต้เป็นประเด็นความขัดแย้งทางศาสนา ดังนั้นจึงอยากขอร้องให้พี่น้องประชาชนทั้งชาวพุทธและมุสลิมมี ความหนักแน่นไม่คล้อยตามหรือหลงเชื่อ ง่าย (24 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ผู้ประกาศ: นายอับดุลเราะห์แม เจะเซาะ ปธ.คณะกรรมการอิสลาม จ.ยะลา กล่าวว่า ในอดีตที่ผ่านมาประชาชน ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทุกคนทุกศาสนาต่างอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขมาช้านานแต่พอเกิดเหตุการณ์ ความไม่สงบเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ทุกคนหวาดระแวงระหว่างกัน ซึ่งอาจแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ยุติลงได้ ก็เชื่อว่าความสงบสุขจะกลับมาอีกครั้งอย่างแน่นอน (26 ตุลาคม 2547)

ประธาน.คณะกรรมการอิสลาม จ.ยะลา:

"เราเคยอยู่เย็นเป็นสุขเป็นพันๆปี ตอนนี่ยี่ร่วมมือจากทุกหน่วยทุกองค์กรเพื่อแก้ปัญหา ให้บรรลุเป้าหมาย" (นายอับดุลเราะห์แม เจะเซาะ, 26 ตุลาคม 2547)

อดีตประธานรัฐสภา:

"คือเพลงนี้ ไม่ใช่เพลง รักๆ ใครๆ เป็นเพลงเพื่อ จริยธรรม คุณธรรม เพราะฉะนั้นถ้าสื่อวิทยุโทรทัศน์อยากจะเผยแพร่ ไปในช่วงเวลาอะไรก็ได้ที่เหมาะสมและเผยแพร่ไปจนกระทั่ง ดิดูติดตาติดใจของประชาชนที่น่าจะเป็นอีกทางหนึ่งในการปัญหาทั้งของ สังคมและของประเทศชาติ ได้รวมถึงให้มีความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองราบซึ่งถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระนางเจ้าฯทุกๆพระองค์ ให้นึกความเป็นไทย(เน้นเสียง) ไม่ว่าเราจะอยู่แตกต่างกันอย่างไรในภูมิภาคไหนมีวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างไรก็ตาม"

(6 พฤศจิกายน 2547)

พระราชเสาวนีย์: "เพื่อนชาวต่างประเทศของข้าพเจ้า ทุกครั้งที่ข้าพเจ้ารับเชิญไปรับรางวัลไปเยี่ยมทางต่างประเทศ ทุกคนจะสรรเสริญ ประเทศว่าเป็นประเทศที่ให้อิสระ เสรีภาพกับคนที่ว่าจะเลือกนับถือศาสนาใดก็ได้ โดยไม่มีการรังแกไม่การแก่งแย่งหรือฆ่าฟันอะไร กัน เช่นนี้ เพราะฉะนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็น อัครศาสนูปถัมภก ทรงสนับสนุนปกป้อง ทุกศาสนาในกรุงเทพฯ ของเราจะเห็นชัดมีวัด มีโบสถ์ คริสต์

มีมัสยิด มีโบสถ์พราหมณ์ทุกอย่างอยู่ใกล้ๆ กันก็ไม่เคยสักครั้งหนึ่งที่ชาวพุทธจะวิ่งไล่ฆ่าชาวคริสต์จะวิ่งไล่ฆ่าชาวอิสลามไม่เคยเกิดขึ้น ซึ่งเป็นชื่อเสียงของประเทศมา ผู้คนเวลาพบกันก็แม้จะต่างศาสนาก็ทักทายกันด้วยความอิมแยมแจ่มใส แต่เดี๋ยวนี้ กลับแปรเปลี่ยนไปในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ข้าพเจ้าวิตกอย่างมาก มีการทำร้ายกันอย่างอำมหิต" (17 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: สำหรับโครงการพับนกงใจไปแดนใต้ ที่จะรวบรวมจากประชาชนทั่วประเทศ ไปโปรยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในวันที่ 5 ธันวาคมนี้ ซึ่งเป็นวันสำคัญของคนไทยทั่วประเทศ นั้นจะเป็นการแสดงถึงความห่วงใย ที่ต้องการให้คนในภาคใต้ได้รับรู้ (19 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: รมว.กลาโหม ยังเปิดเผยถึงการหารือกับผู้นำศาสนาและผู้นำโรงเรียนสอน ศาสนา ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า ได้มีการใช้แนวทางหลักคำสอนศาสนา อิสลามเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา โดยจะให้ครูสอนศาสนาในพื้นที่ 300 คน เข้าไปเป็นตัวกลาง ทำความเข้าใจและชี้แจงถึงหลักคำสอนของศาสนาที่ถูกต้อง แก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยง นอกจากนี้ในวันที่ 5 ธันวาคม จะมีการลำเลียงนกระดาศมาโปรยยัง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็จะมีกิจกรรมในช่วงเช้าโดยจะมีการละหมาด "ฮายัต" พร้อมกันทั่วประเทศเพื่อนำสันติภาพ ให้กลับคืนมาโดยเร็วส่วนการสำรวจเยาวชนที่นับถือศาสนาอิสลามที่ไม่ได้รับการศึกษาใน 3 จังหวัดนั้น พบว่ามีมากถึง 500,000 คน โดยมีอายุ ระหว่าง 7 - 24 ปี ซึ่งเป็นเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ต่อการถูกยุยงชักนำ ไปเป็นแนวร่วมในการก่อความไม่สงบได้ง่าย อย่างไรก็ตามรัฐบาลพยายามช่วยเหลือโดยหาอาชีพที่มั่นคงให้มีรายได้ต่อไป (25 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: เริ่มข่าวแรกในวันนี้ ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยสถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยขอให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายและประชาชน มีความสามัคคีและร่วมมือร่วมใจ เร่งสร้างสันติสุขให้กลับคืนมา (30 กันยายน 2547)

ผู้ประกาศ: สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำรัสให้ทุกฝ่ายรู้จักสามัคคีและร่วมมือกันกำลังให้มั่น ช่วยกันแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองด้วยความรอบคอบก็จะนำความสงบร่มเย็นมาสู่บ้านเมืองของเราได้อย่างแน่นอน (21 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทย์กระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าวในการวาทกรรมความสามัคคีและเอกภาพในชาติและศาสนา โดยกรณีหรือเซะจะใช้แหล่งข่าวสายความมั่นคง คือ นายกรัฐมนตรี, แม่ทัพภาคที่ 4 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ส่วนกรณี

தாகໃບຈະໃຫ້ແຫ່ງຂ່າວຄື ສມເດັຈພະຣາຊິນີ, ອດີຕປຣະຣ່ານຣັຊສຸກາ, ປຣະຣານກຣຸມກາຣອິສລາມແລະ ຣັຊມນຕຣີວ່າກາຣກະທຣວງກລາໂຮມ

6.4.4 ຣັຊຄືຜູ້ປັກປ້ອງຄຸ້ມຄຣອງແລະມອບສ່ວສັດຕິກາແກ່ຣາຊະກຸຣ

ເປັນກາຍ້າອຸຕມກາຣຸນຸລັກຂອງຣັຊທີ່ພຍາຍາມຈະບອກຕໍ່ຜູ້ຟັງວ່າ ຫນ້າທີ່ອັນສຳຄັນປຣະກາຣ ຫນຶ່ງຂອງຣັຊ ຄື ຜູ້ປັກປ້ອງຄຸ້ມຄຣອງດູແລສ່ວສັດຕິກາຟ້າໃຫ້ຄວາມຄຸ້ມຄຣອງ ຄວາມປອດກັຍແກ່ປຣະຊາຊນ ທີ່ ຣັຊສາມາດປຣົບປຣາທິຫນ້າທີ່ໄດ້ເປັນອາຍາດີໃນກຣຸນີທີ່ບ້ານເກີດກາວະວິກຣຸດີ

ລັກຊະນະດັ່ງກ່າວຈະໃຫ້ກາຍ້າຜ່ານເຈົ້າຫນ້າທີ່ຣະດັບສູງທີ່ທຳຫນ້າທີ່ດູແລຄື ເຈົ້າຫນ້າທີ່ຝາຍ ຫຸກ - ຕຳຣວຈ ທີ່ມັກຈະໃຫ້ປຣະໂຍດທີ່ຍືນຍັນກາຣດູແລວ່າສາມາດຈະປັກປ້ອງໃຫ້ປຣະຊາຊນມີຄວາມ ປອດກັຍ ຕລອດຈນໃຫ້ແຫ່ງຂ່າວທີ່ໄດ້ຜລກະທຣວວ່າຕນໄດ້ຣັບຄວາມມັ້ນຄງປອດກັຍຈຣິງ ດັ່ງຕ້ວອາຍາ ຕໍ່ໄປນີ້

ກຣຸນີກຣືອເຊ

ສຸເທຟ ຈັນທຣັກ: “ໃນເບື້ອງຕົ້ນພອໄດ້ຣັບຟັງແລ້ວກໍເກີດຄວາມມັ້ນໃຈວ່າທາງກອງກຳລັງສາມາດທີ່ຄຸ້ມຄຣອງ ພວກເຂົາໄດ້ເພື່ອຣອກຣັບກາຣເປີດກາຣເຣຍນໃນວັນທີ່ 17 ທຳເກີດຄວາມມັ້ນໃຈຣັບວ່າຟີ ນ້ອງ ເພື່ອນກຸຣມີຄວາມອບອຸ່ນໃຈແລະເກີດຄວາມມັ້ນໃຈໃນກາຣທີ່ຈະເຂົ້າໄປປຣົບປຣາທິຫນ້າທີ່”
(ຜອ. ຣອງເຣຍນ ໂຄກສະມຸ ຕ.ບາງປອ, ຈ.ນຣາຣີວາສ, 2 ພຸຊະກາຣມ 2547)

ອກິສິທິ ແລະ: “ກໍມັ້ນໃຈມາກເລຍເພຣະທ່ານໃຫ້ຄວາມຫວັງ ຄວາມທີ່ຈະດູແລຊີວິຕ ຄູແລະ ນັກເຣຍນ ຄູທຸກ ຄນທີ່ຣັບຟັງທີ່ທ່ານທູດໃນວັນນີ້ພວກເຣມີຄວາມມັ້ນໃຈ 100 % ວ່າທ່ານສາມາດທີ່ຈະດູແລ ຄວບຄຸມຄູໄດ້” (ຜອ. ຣອງເຣຍນບ້ານຫວ່າ ຕ.ກາລູວເນືອ ຈ.ນຣາຣີວາສ, 2 ພຸຊະກາຣມ 2547)

ຜູ້ປຣະກາດ: ຟລ.ອ. ຈັຍສິທິ ຈິນວັຕຣ ຜບ.ທບ. ກ່າວວ່າ ໄດ້ໃຫ້ກຳລັງຟລທຸກຫນ່ວຍໃນພື້ນທີ່ວາງ ມາຕຣກາຣດູແລອາຍາເຂັ້ມງວດໃນທຸກພື້ນທີ່ ທີ່ເຮືອວ່າຈາກມາຕຣກາຣດັ່ງກ່າວ ຈະທຳໃຫ້ຜູ້ ຫວັງດີຄ່ອຄວາມມັ້ນຄງໄດ້ຍາກຂຶ້ນ (4 ພຸຊະກາຣມ 2547)

ຜບ.ທບ.: “ເຣາວາງແຜນໄວ້ຫມົດແລ້ວມີເປັນໄວ້ ເຣືອງຄວາມປອດກັຍຂອງຄູ ແຜນຣອງຣັບຕ່າງໆ ວາງ ໄວ້ຫມົດແລ້ວຄິດວ່າປອດກັຍ” (ຟລ.ອ. ຈັຍສິທິ ຈິນວັຕຣ, (4 ພຸຊະກາຣມ 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีไม่ยกเลิกการลงพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามคำขอของหน่วยข่าวกรองขณะที่ประธานที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์ ขอให้คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณี 28 เมษายน สรุปผลก่อนชี้แจงประเทศมุสลิม (6 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีเดินทางลงพื้นที่ภาคใต้หลังเสร็จภารกิจการประชุมคณะกรรมการนโยบายการบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้ที่ทำเนียบรัฐบาลเมื่อตอนสายวานนี้ โดยขณะนั้นนายกรัฐมนตรีได้ถึงมาตรการก่อความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ที่หน่วยข่าวกรองเตือนว่า อาจมีกลุ่มผู้ก่อการร้ายออกมาโจมตีระลอกใหม่และพยายามขอรับรองให้นายกรัฐมนตรีเตรียมยกเลิกภารกิจเดินทางไปปฏิบัติภารกิจในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างวันที่ 6 - 8 พฤษภาคมนี้ โดยยืนยันว่าจะไม่งดภารกิจดังกล่าว และจะเดินทางไปพบปะกับประชาชนในพื้นที่แน่นอน เพราะเกรงว่าหากงดการเดินทางยิ่งจะเพิ่มการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการทำลายขวัญและกำลังใจประชาชนในพื้นที่ (6 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.จิตนาถ บุญโหนดก โฆษกกองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้าได้กล่าวถึง แถลงการณ์ดังกล่าวที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร อ.หนองจิก จ.ปัตตานีว่าประชาชนส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 มีความเห็นใจที่จะเข้าใจต่อการ ปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ พร้อมขอให้กำลังใจพลให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการไต่สวนโดยให้การตามความเป็นจริง (6 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: ครูในพื้นที่ใน 3 จังหวัดเชื่อมั่นในมาตรการความปลอดภัยและพร้อมปฏิบัติหน้าที่ในวันเปิดเทอมส่วนการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เน้นการสร้างเชื่อมั่นความปลอดภัยให้กับ ครูและนักเรียนส่วนครูใหม่ที่เข้ามารายงานตัวก็พร้อมที่จะทำการสอนในวันพรุ่งนี้เช่นเดียวกัน (16 พฤษภาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าวในการแสดงให้ผู้ฟังเห็นว่ารัฐสามารถที่จะปกป้องและดูแลสวัสดิภาพของราษฎรได้ ในกรณีหรือทะเล มีการใช้แหล่งข่าวคือ กลุ่มครูในพื้นที่ซึ่งตกเป็นเป้าของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบที่ต้องการปกป้องดูแลจากรัฐ

6.4.5 การสร้างความชอบธรรมรัฐในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบ

แม้ว่ารัฐจะใช้กลไกทางอุดมการณ์ ในการสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนเพื่อสร้างความมีเอกภาพและความเห็นพ้องต้องกันก็ตาม แต่เมื่อเกิดการต่อต้านขึ้นหรือเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จนต้องใช้กลไกปราบปรามความไม่สงบด้วยการใช้มาตรการที่เฉียบขาด เมื่อนั้นกลไกทางอุดมการณ์ จะถูกนำมาใช้คู่ขนานกันเพื่อเสริมกลไกของการปราบปรามให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงสร้างความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรงในการจัดการต่อปัญหานั้นด้วย

กลไกของรัฐจะตอกย้ำให้เห็นว่า ประชาชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งและนโยบายโดยเคร่งครัดและให้การสนับสนุนการทำงานของรัฐ โดยพฤติกรรมของผู้ก่อการเป็นสิ่งที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม ยิ่งปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถูกยึดโยงให้เกี่ยวข้องกับกรณี "แบ่งแยกดินแดน" เป็นภัยต่อชาติที่มีโทษถึงขั้น "กบฏต่อราชอาณาจักร" ด้วยแล้ว การปราบปรามก็必将มีความชอบธรรมมากขึ้นด้วย

การสร้างความชอบธรรมนี้จึงตั้งแต่การอ้างว่า รัฐได้พยายามอย่างถึงที่สุดแล้วจนฝ่ายผู้ก่อการใช้ความรุนแรงกับรัฐก่อน มีอาวุธร้ายแรงในมือ กลุ่มที่เข้าร่วมก็เป็นผู้ที่ผิดแยกไปจากบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งไม่ใช่ "คนดี" เช่น กลุ่มคน ที่ติดยา, กลุ่มผู้มีผลประโยชน์, กลุ่มผู้ถูกข่มขู่และปลุกปั่น ที่จะมีรายละเอียดข้อมูลของการกระทำผิด เช่น จำนวนอาวุธปืนประกอบด้วย

ในกรณีที่ผู้เสียหายดังปรากฏในกรณีตากใบ จะพบว่า รัฐได้กล่าวอ้างว่า รัฐได้พยายามแก้ปัญหาอย่างละมุนละม่อม (ใช้ไม้หนวมแล้ว) แต่กลุ่มก่อการก็ไม่เชื่อฟัง การเสียชีวิต ไม่ได้มาจากการที่รัฐทำ แต่เกิดจากความอิดโรยของผู้ชุมนุมเอง ซึ่งได้รับการรับรองจากสถาบัน นิติวิทยาศาสตร์ว่าไม่ได้รับการทรมานจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

กรณีกรือเซะ

ผู้ประกาศ: "เหตุที่เกิดขึ้นเป็นเหตุสุดวิสัย แต่ที่คนร้ายถูกจับกุมได้ให้การรับสารภาพว่า มีการข่มขู่มีการวางแผนและอ้างเรื่องการแบ่งแยกดินแดน สาเหตุเรื่องทั้งหมดมีหลายอย่างปนกันแต่ที่แน่นอนที่สุดก็คือ คนเหล่านี้ถูกปลุกปั่นถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือโดยมีผู้บงการอยู่เบื้องหลังเพราะมีสถานการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นประชาชนยากจน ไม่มีงาน ทำจึงเป็นความอ่อนแอที่ทำให้ผู้ที่สร้างเครือข่ายอิทธิพลและ ใช้ประโยชน์จากการค้ายาเสพติดและค้าอบายมุขค้าของหนีภาษี พยายามครอบงำบุคคลเหล่านี้ และใช้อุดมการณ์แบ่งแยกดินแดนที่มีอยู่บ้าง มาเป็นเครื่องกำบังสร้าง

ความวุ่นวายและต่อต้านรัฐบาล ดังนั้นรัฐจึงเข้าไปพยายามแก้ปัญหาในระยะสั้นและระยะยาวโดยการสร้างงานสร้างโอกาสและแก้ปัญหาความยากจน"

(2 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรียังขอร้องทุกฝ่าย ให้มีสำนึกรับผิดชอบต่อประเทศชาติคำนึงถึงภาพพจน์ของประเทศและขอให้เข้าใจเห็นใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพราะก่อนหน้านี้ ได้มีการลอบสังหารเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็นจำนวนมาก พร้อมยืนยันรัฐบาลพร้อมดำเนินการทุกอย่างโดยถูกต้อง (2 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายวันมูฮอมมัดนอร์ มะทา รองนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การปราบปรามคนร้ายที่ปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและกลุ่มคนร้ายเป็นการทำหน้าที่อย่างดีที่สุดของเจ้าหน้าที่บนหลักการของมนุษยธรรม ไม่ได้กระทำเกินกว่าเหตุหรือไม่เคารพศาสนา เนื่องจากคนร้ายได้หนีเข้าไปในมัสยิดเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องจัดการกับกลุ่มคนที่กระทำผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นสถานที่สำคัญแห่งไหน โดยไม่มีการยกเว้น (2 พฤษภาคม 2547)

จักรภพ เพ็ญแข: "ท่านนายกใช้คำว่าปัญหาภาคใต้ นั้น เหมือนบาปกับเคราะห์นั้นหมายความว่า ไม่ได้มีฝ่ายถูกหรือฝ่ายผิด เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นและก็ต้องแก้ไขปัญหากันไปร่วมกัน ถ้าหากว่าเป็นบาปและเป็นเคราะห์ก็ต้องแก้ปัญหาร่วมกันไปในสิ่งที่รัฐบาลกำลังทำอยู่ นี้ ท่านนายกฯ บอกว่า จากนี้ไปรัฐบาลจะดำเนินหลักการแบบเมตตาธรรม หลังจากที่ได้เข้าใจในทุกอย่างที่เกิดขึ้นแล้ว การเลี้ยงที่จะใช้ความรุนแรง ก็จะเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งนั้น" (12 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: ...พล.ท.พิศาล วัฒนวงศ์ศิริ ยืนยันว่า จะนำหลักเมตตาธรรมมาใช้กับคนเหล่านี้ เพื่อนำไปสู่ความสันติสุขให้เกิดในพื้นที่ต่อไป รวมทั้งได้ขอให้ผู้ที่ก่อความไม่สงบ ที่ยังหลบหนีอยู่มีความคิดใหม่ โดยมองเจ้าหน้าที่ทุกคนเปรียบเสมือนญาติพี่น้อง และเข้ามาอบตัวเพื่ออนาคตที่ดี(13 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารในการสลายผู้เข้าร่วมชุมนุม ที่ สภอ.ตากใบ จ.นราธิวาส ว่า มีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน โดยไม่ได้ใช้ความรุนแรงและมีการปฏิบัติงานอย่างรวดเร็วได้ผลน่าพอใจ ซึ่งถ้าตัวผู้กระทำผิดจริงจะดำเนินการกฎหมายโดยเด็ดขาด ส่วนการประกาศเคอร์ฟิว ทั้ง 8 อำเภอในจังหวัดนราธิวาสนั้น ก็เพื่อป้องกันเหตุร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่จะใช้เวลาเท่าใดนั้นต้องดูสถานการณ์อีกครั้ง

(26 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: "เราจะให้ประธานน้ำลง เปิดอาวุธที่ทิ้งลงแม่น้ำ ตรงที่เกิดเหตุจำนวนหนึ่ง ซึ่งเราจะไปงม ซึ่งเราก็จับอาวุธได้ จำนวนหนึ่งพอสมควรทีเดียวในที่เกิดเหตุ ฉะนั้นในวันนี้ เจ้าหน้าที่ถือว่าทำงานได้ดีมากและก็เสี่ยงมาก เจ้าหน้าที่ต้องไม่ใช้ความรุนแรงเลย เราเตือนเป็นขั้นเป็นตอน พาผู้นำไปพูด พาผู้นำศาสนาไปพูด และก็พาญาติ พี่น้อง ไปพูดอย่างไรก็ไม่ฟังเขามุ่งก่อเหตุจริงๆ เมื่อเป็นอย่างนี้เราก็ต้องใช้ความเด็ดขาด เพราะว่าการกฎหมายต้องเป็นกฎหมาย จะให้มาทำแบบเดิมนี้เราจะไม่ยอมอีกแล้ว"

(26 ตุลาคม 2547)

รองปลัดกระทรวงยุติธรรม: ทั้ง 78 คนนั้น จากการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน โดยสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ของกระทรวงยุติธรรม โดยสำนักวิทยาการตำรวจภาค 4 ของสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ และโรงพยาบาล จังหวัดปัตตานี 3 หมวด แพทย์ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการชันสูตรพลิกศพทั้ง 3 สถาบันได้ร่วมกันตรวจศพอย่างถี่ถ้วนแล้ว ปรากฏว่าศพ ทั้งหมดทั้ง 78 ศพ เสียชีวิตเพราะการขาดอากาศหายใจไม่ปรากฏบาดแผลใดๆ ที่ร่างกายไม่ว่าจะเป็นบาดแผลจากกระสุนปืนบาดแผลจากอาวุธมีคม (27 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: คุณหญิง พญ.พรทิพย์ โรจนะสุนันท์ รองผอ.สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กล่าวว่า หลังจากทีทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้เข้าเคลียร์พื้นที่และสลายฝูงชนได้จับกุมตัว ผู้ก่อความมาสงบ จำนวน 1,300 คนมาทำการสอบสวนที่ ทภ.4 ส่วนหน้า โดย ทั้งหมดขึ้น 10 ล้อของทหาร ขณะที่ ทำการลำเลียงได้มีผู้เสียชีวิตเพิ่มเติมอีก 78 คน ซึ่งร่างกายอิดโรยจากการตากแดด ขณะประท้วง ประกอบกับไม่ได้รับประทาน อาหาร เพราะเป็นช่วงถือศีลอด มีการเสียเหงื่อมาก จึงทำให้ร่างกายของผู้เสียชีวิต อาจเกิดอาการช็อคจนเสียชีวิตได้ อย่างไรก็ตามยืนยันว่า ระหว่างการลำเลียงผู้ ชุมนุมได้ให้ผู้ชุมนุมขึ้นรถอย่างเป็นระเบียบและไม่ได้จับโยนขึ้นรถแต่อย่างใด (27 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า...จากการตรวจค้นยังสามารถตรวจยึดอาวุธ ปืนอาร์ก้า ปืนพกและระเบิดเอ็ม 26 ทั้งนี้ยืนยันว่าการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้ใช้มาตรการควบคุม ฝูงชน ตามหลักวิชาการทุกขั้นตอนโดย ได้ยิงปืนขึ้นฟ้าและฉีดน้ำเพื่อสลายการ ชุมนุม จึงยืนยันได้ว่ากรณีที่มีผู้เสียชีวิต ไม่ใช่การกระทำของเจ้าหน้าที่ แต่น่าจะมาจากเหตุการณ์ชุลมุน.... (27 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายจักรภพ เพ็ญแข โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แถลงผลการประชุม คณะรัฐมนตรี ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า ได้แบ่งผู้เสียชีวิตออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มร่างกายผู้ชุมนุมอ่อนเพลียจากการถือศีลอด, กลุ่มเสพยาเสพติดจนร่างกายอ่อนเพลียและกลุ่มอุบัติเหตุจากการเบียดเสียดอัดแออัด ส่วนการสลายกลุ่มผู้ชุมนุมได้ทำการสลายตาม ขั้นตอนของการควบคุมมวลชน โดยไม่ได้ใช้อาวุธปืนยิงผู้ชุมนุม แต่ได้ยิงขึ้นฟ้า เพื่อให้ยุติการเคลื่อนไหว และจะเร่งหา ข้อมูลของสาเหตุ และการติดตามทุกระยะ จึงขอเน้นย้ำว่าทั้งนายกรัฐมนตรีและผู้ทำการปฏิบัติ ไม่มีเจตนาใช้ความรุนแรงขณะเดียวกันขอให้ประชาชนให้ความสำคัญกับทหารและ ตำรวจ ที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเศร้าเสียใจและ รัฐบาลจะไม่ยอมให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก (27 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "วันนี้เจ้าหน้าที่ได้ทำงานด้วยความเสียสละ เสียชีวิตด้วยความยากลำบาก รักษา ดินแดนของไทยไว้ไม่ให้ถูกแบ่งแม้แต่ตารางนิ้ว ฉะนั้นทุกคนต้องเข้าใจ ว่านี่คือ ความพยายามในการที่จะ สร้างความไม่สงบหวังว่าจะแยกดินแดนแต่ไม่มีทาง จะมีชีวิตอยู่แยกไม่ได้แม้แต่ 1 ตารางนิ้ว" (นายกรัฐมนตรี, 28 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: รัฐบาลได้พยายามทุ่มเททุกทาง ในการแก้ปัญหาโดยตลอดและยอมรับว่าเป็น เรื่องเศร้าสลด เพราะรัฐบาลไม่สามารถทำตามข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมที่กดดันให้ ปลปล่อยผู้ต้องหา 6 คนได้และได้ใช้ความนุ่มนวลในการเจรจาแล้ว จนเมื่อไม่เป็นผล จึงต้องเข้าสลาย ผูกชนโดยให้หมอบและเข้าควบคุมตัว แต่น่าเสียใจที่ ในขั้นตอน การลำเลียงผู้ชุมนุมขึ้นรถไปยัง จ.ปัตตานีของ เจ้าหน้าที่ซึ่งใช้เวลาเดินทาง 2 ชม. มี จำนวนรถไม่มากและผู้ชุมนุม ตรากรตรามาทั้งวันไม่แข็งแรงพอ ประกอบกับผู้คุม เกรงว่าคนเหล่านี้จะเบียดกันตกลงมาจากรถ จึงให้นอนคว่ำหน้าซ้อนกันหลายชั้น ทำให้มีผู้เสียชีวิตจากการจำกัดของพื้นที่

นายกรัฐมนตรี(ต่อ):

"ที่น่าเสียใจก็คือว่า ความที่ผู้คุมไปก็กลัวว่า บุคคลเหล่านั้นจะเบียดตัวเองตกลงมา กลัวจะเป็นอันตรายกลัวจะถูกทำร้าย ก็เลยใช้ให้นอนคว่ำหน้า นิ่งกว่าหน้าชั้นเดียว ยิ่งพอว่า ที่นั่นดันไปนอนคว่ำหน้าหลายชั้น เพราะเนื่องจากว่าอาจจะเป็นเพราะที่ บรรทุกไม่พอและความกลัวของเจ้าหน้าที่จึงทำให้มีการเสียชีวิต ครั้งสุดท้ายนี้ เสียชีวิตเยอะที่สุดเพราะ เนื่องจากว่าบรรทุกมากและเลากก็เริ่มนานอ่อนล้า จึงมีการ เสียชีวิตไปหลายคน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผมต้องขอแสดงความเสียใจต่อครอบครัวผู้เสียชีวิต ทั้ง 85 ราย ซึ่ง 78 รายไปเสียชีวิตที่ลำเลียงไปถึง ที่ค่ายอิงคยุทธฯ อีก 1 ชีวิตไปตาย ที่โรงพยาบาล ส่วนอีก 6 คนนั้นเสียชีวิตในขณะที่มีการสลายฝูงชน ซึ่งตำรวจทหาร

บาดเจ็บไป 14 คน ในขณะที่สลายฝูงชน แล้วมีการตรวจค้นอาวุธได้ในที่เกิดเหตุ เป็นปืนเอ็ม16, 3 กระบอก ปืนอาร์ก้า 4 กระบอก ระเบิดขวาง 1 กระบอก ปืนพกเข้าใจว่า 10 - 20 กว่กระบอก ผมจำไม่ได้ ลูกกระสุนปืนอีก 100 กว่านัด วันรุ่งขึ้นมีการงมแม่น้ำที่อยู่ตรงข้าม สภ.ตากใบ ก็พบลูกระเบิดขวางอีก 30 ลูก" (30 ตุลาคม 2547, แกลงผ่านโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าว เมื่อรัฐต้องการสร้างความชอบธรรมในการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ในกรณีกรือเซะ มีแหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รองนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็น ส.ส.จาก จ.ยะลา, โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี, แม่ทัพภาคที่4 และผู้ประกาศข่าว ในกรณีตากใบ มีแหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ นายกรัฐมนตรี, รองปลัดกระทรวงยุติธรรม, โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี

6.4.6 การใช้แหล่งข่าวเพื่อแย่งชิงพื้นที่มวลชน

เป็นขั้นตอนของการประกอบสร้างความจริง (Construct of Reality) ให้เห็นจริงเห็นจังเพื่อสร้างความยินยอมพร้อมใจและยอมจำนน ในหมู่ผู้รับสารรวมถึงยับยั้งผู้ที่ต่อต้านให้จำนนโดยที่ไม่มีข้อโต้แย้ง ใช้ด้วยการใช้แหล่งที่ข่าวที่ได้รับความเคารพนับถืออย่างสูงจากคนในสังคม เพื่อลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น ซึ่งมีตั้งแต่การกล่าวอ้างสถาบันกษัตริย์ซึ่งเป็นเคารพนับถือ, บุคคลสำคัญที่มีบทบาทในสถาบันศาสนา, รวมถึงบุคคลที่กระแสวิงคนให้ความไว้วางใจสูง เช่น พ.ญ.คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ฟัง สร้างเหตุผลสนับสนุนว่าสิ่งที่รัฐกระทำ เป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม

กรณีกรือเซะ

จุฬาราชมนตรี: "เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติไปตามหน้าที่อย่างถูกต้องแล้ว โดยที่เฉพาะที่ผู้ก่อการร้ายได้หลบหนีเข้าไปในมัสยิดกรือเซะจังหวัดปัตตานี เพื่อใช้ป้องกันตนเองจึงเป็นเหตุให้ฝ่ายราชการคิดหนัก แต่ก็ได้รอเวลาและเกลี้ยกล่อม ยิ่งแก่น้ำตาเกลี้ยกล่อม แต่คนร้ายกลับไม่ปฏิบัติตาม กลับยิงปืนตอบกลับมาซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ใช้ความอดกลั้นความอดทนและให้กลุ่มคนร้ายออกมาอมบตัว แต่คนร้ายไม่ยอมจึงได้ตัดสินใจเข้าไปใช้กำลังกวาดล้างซึ่งถือว่าเจ้าหน้าที่ได้รักษากฎหมายและระเบียบวินัยที่เป็นการสมควรแก่เหตุแล้ว โดยได้กล่าวชมคนของรัฐและคนรอบๆ มัสยิดกรือเซะ ที่ไม่มีใครต่อต้านหรือเห็นด้วยกับกลุ่มผู้ก่อการร้าย เพราะคนส่วนใหญ่ยังมีความรู้รับผิดชอบถึงความถูกต้อง" (30 เมษายน 2547)

ประดิษฐ์ รัตนโกมล:

อย่าใจร้อนอย่าเคลื่อนไหวสิ่งใด เราควรที่จะนั่งฟัง ตรวจสอบข้อมูลหลักฐานให้ชัดเจน เมื่อได้ข้อมูลได้ผลสรุปแล้วก็ค่อยมาดำเนินการหรือมาพูดคุยกันว่า ควรจะทำการใดต่อไปในส่วนตัวของเรามองเห็นว่า ใครก็ตามที่เป็นคนคิดที่บ่อนทำลายชาติ ก็เป็นหน้าที่รัฐที่จะต้องดำเนินการปราบปราม" (ประธานคณะกรรมการอิสลาม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 30 เมษายน 2549)

แหวดีอราแม มะจิงจิ:

ในเมื่อท่านแม่ทัพนี้มาปฏิบัติภารกิจโดยประธาน 3 จังหวัดและผู้นำทั่วๆ ไปและได้เสนอแนะวิถีทางปฏิบัติอยากจะให้ประชาชน เข้าใจเข้าถึงคนในพื้นที่จิตใจที่ แม่ทัพภาคที่ 4 เข้าใจโลกมุสลิม ตอนนี้ท่านแม่ทัพได้ปฏิบัติเข้าถึงประชาชนในเมื่อวันที่ เจอแล้วสำหรับประชาชน ผู้นำศาสนาที่ไว้วางใจที่เชื่อถือได้คือท่านแม่ทัพคนนี้" (ประธานคณะกรรมการ, อิสลามประจำปัตตานี, 15 พฤษภาคม 2547)

ผู้สื่อข่าว:

ด้านนายอับดุลอาซิส ยานยา ประธานชมรมโรงเรียนปอเนาะ จังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวว่ารู้สึกซาบซึ้งใจในความจริงใจของรัฐบาล ที่ออกใบจดทะเบียนให้ ซึ่งหลังจากจดทะเบียนถูกต้องแล้ว ก็รู้สึกสบายใจและเชื่อมั่นต่อพี่น้องมุสลิมในพื้นที่ชายแดนภาคใต้มากขึ้นและพร้อมจะให้ความร่วมมือกับภาครัฐ ในการพัฒนาการศึกษาและวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ทุกด้าน (15 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ผู้ประกาศ:

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้นายพลการ สุวรรณรัตน์ องคมนตรี นำพล อินทผลัม พระราชทานแก่พลกนิกรผู้นับถือศาสนาอิสลามใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในโอกาสเดือนรอมฎอน ด้วยว่า ผู้นำศาสนาทุกคนต่างรู้สึกซาบซึ้ง ในพระมหากรุณาธิคุณ ที่พระองค์ท่านทรงมีต่อประชาชนชาวมุสลิมทุกคนและขอยืนยัน ที่จะนำพระราชเลวณีย์ของพระองค์ท่านในการ ร่วมมือใจแก้ไขความไม่สงบ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปบอกกล่าว แก่ชาวไทยมุสลิมทุกคน เพื่อนำไปปฏิบัติโดยให้ความร่วมมือกับราชการในการแก้ไขความไม่สงบในพื้นที่อย่างเต็มที่ต่อไป (26 ตุลาคม 2547)

ผู้สื่อข่าว:

คุณหญิง พญ.พรทิพย์ โรจนสุนันท์ รองผอ.สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กล่าวว่า หลังจากที่ทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าเคลียร์พื้นที่และสลายฝูงชน ได้จับกุมตัวผู้ก่อความไม่สงบ จำนวน 1,300 คนมาทำการสอบสวนที่ กองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้า โดยทั้งหมดขึ้น 10 ล้อของทหาร ขณะที่ ทำการลำเลียงได้มีผู้เสียชีวิตเพิ่มเติมอีก 78 คน ซึ่งร่างกายอืดโรยจากการตากแดด ขณะประท้วง ประกอบกับไม่ได้รับประทานอาหาร เพราะเป็นช่วงถือศีลอด มีการเสียชีวิตเพิ่มอีก จึงทำให้ร่างกายของผู้เสียชีวิต อาจเกิดอาการช็อก จนเสียชีวิตได้ อย่างไรก็ตามยืนยันว่า ระหว่ง

การลำเลียงผู้ชุมนุมได้ให้ผู้ชุมนุมขึ้นรถอย่างเป็นระเบียบและไม่ได้จับโยนขึ้นรถแต่อย่างใด (27 ตุลาคม 2546)

- ผู้ประกาศ: นายสุไฮมี มะเกะ คณะกรรมการกลาง จ.นราธิวาส กล่าวว่า รู้สึกดีใจที่เจ้าหน้าที่ได้ปล่อยตัวในเหตุชุมนุมที่ อ.ตากใบ ออกมาแต่สิ่งที่อยากเรียกร้องเพิ่มเติม คือ ภาครัฐเข้ามาดูแลการประกอบอาชีพให้กับคนกลุ่มนี้รวมทั้งเข้ามา รวมทั้งสร้างความใกล้ชิดให้มากขึ้น โดยฝ่ายผู้นำศาสนาจะเข้าไปดูแลให้ความรู้ด้านศาสนาด้วย ส่วนผู้ที่ยังถูกควบคุมตัวอยู่ขึ้นอยู่กับการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ เพราะทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย และยอมรับกับผลที่กระทำ (1 พฤศจิกายน 2546)
- พระราชเสาวนีย์: “ขณะนี้กำลังเดือดร้อน แสนสาหัส ไม่ว่าจะคนไทยพุทธหรือไทยมุสลิมก็ตาม คนไทยผู้บริสุทธิ์เหล่านี้ ถูกฆ่าไม่เว้นแต่ละวันจนบัดนี้ก็ยังฆ่าอยู่ข้าพเจ้าได้พูดคุยกับราษฎร จ.ปัตตานี ยะลา และนราธิวาสแล้ว ต่างคน ต่างก็บอกว่าอยู่ในพื้นที่นี้มาตั้งแต่ครั้งปู่ตายาย ด้วยความสงบสุขและทั้งไทยพุทธ และไทยมุสลิม ต่างก็สามัคคี ปกป้องกันเป็นเพื่อนกันเกื้อเพื่อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกัน ทุกคนก็เห็นว่าตัวเป็นคนไทย และรักแผ่นดินไทย ไม่อยากไปอยู่ที่ไหนแต่ปัญหา ทุกวันนี้คือว่า ทำมาหากินไม่ได้เลยและไม่มีความปลอดภัยในชีวิตแม้แต่น้อย” (สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ, 17 ตุลาคม 2547)
- พระราชเสาวนีย์: “ข้าพเจ้าจึงขอวิงวอนต่อเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ไม่ว่าจะป็นทหาร ตำรวจและฝ่ายปกครองตลอดจนประชาชนทั้งหลายว่าถึงเวลาแล้ว ที่ท่านทั้งหลายจะต้องร่วมมือร่วมใจ กันให้แน่นแฟ้น สามัคคี กัน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกล้าหาญ เสียสละ เพื่อปกป้อง ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน อย่าปล่อยเป็นอันขาดให้มีการประทุษร้ายประชาชนเช่นที่แล้วมาอีกเลยทั้งนี้ก็เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติของเราอันเป็นที่รักยิ่ง ของพวกเราทุกๆ คน ขอให้ท่านจงมีจิตใจมุ่งมั่น ที่จะทดแทนพระคุณแผ่นดิน ให้สมกับที่บรรพบุรุษของเราได้รักษาแผ่นดินผืนนี้ไว้ ให้เป็นมรดกตกทอดมาถึงพวกเราทุกคน”(สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ, 30 กันยายน 2547)
- พระราชเสาวนีย์: “เมื่อวันที่ 29 กันยายน ที่ผ่านมาข้าพเจ้าได้วิงวอน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกฝ่าย ได้ร่วมมือร่วมใจสามัคคีกันปฏิบัติหน้าที่ เพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินเป็นของประชาชน จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยฝ่ายเดียวคงจะประสบความสำเร็จไปไม่ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากท่านทั้งหลาย ไม่ว่าจะ เป็นจุฬาราชมนตรี คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อิหม่ามและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทุกท่าน ข้าพเจ้าจึงปรารถนาจะเห็นท่านทั้งหลายได้ร่วมกันช่วยแก้ไขปัญหามันเมืองของเรา ในภูมิภาคนี้ให้กลับคืนสู่ปกติสุขโดยเร็ว

เพื่อก่อให้เกิดความสามัคคีธรรมเช่นอย่างถาวรตลอดไป" (สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ, 3 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายสวาสดี สุมาลยศักดิ์ จุฬาราชมนตรี กล่าวที่ จ.ตราดว่าขณะนี้รัฐบาลมีการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบกัน แก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อหาแนวทางที่จะทำให้เกิดความสงบ ซึ่งคิดว่ารัฐบาลทำที่อยู่แล้วและควรให้เวลากับรัฐบาล จุฬาราชมนตรี ย้ำว่าขอให้ทุกคนยึดในพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ที่ให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันและยื่นความรักให้กัน ทั้งนี้เห็นได้ว่าโบราณในภาคใต้ มัสยิด วัดโบสถ์อยู่ใกล้กัน ไม่เคยทะเลาะกัน ฉะนั้น ถ้ามีใครมาแนะนำให้ทะเลาะกันเป็นเรื่องไม่บังควร ต้องสามัคคีเหมือนที่เคยเป็นมา (7 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทย์กระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าวเพื่อแย่งชิงมวลชน ในกรณีกรี้อเซะ มีแหล่งข่าวซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้นำศาสนาอิสลามดังต่อไปนี้ คือ จุฬาราชมนตรี, ประธานกรรมการอิสลามจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ประธานกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี, ประธานชมรมปอเนาะสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในกรณีตากใบมักใช้บุคคลซึ่งประชาชนในพื้นที่ให้ความเคารพและเชื่อถือ มีแหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ สมเด็จพระราชินี, พญ.พรทิพย์ โรจนสุนันท์, กรรมการอิสลามจังหวัดนราธิวาส และจุฬาราชมนตรี

6.4.7 การอ้างความเห็นพ้องและความร่วมมือจากประชาชนส่วนใหญ่

ในสงครามแย่งชิงพื้นที่ทางความคิดของมวลชน การสร้างความเห็นพ้องต้องกัน (Consensus) การสร้างความร่วมมือไม่ร่วมมือเป็นการแสดงให้ฝ่ายตรงกันข้าม เห็นถึงการมีฐานมวลชนสนับสนุนจำนวนมากและหลากหลาย แสดงความมีศักยภาพในการแย่งชิงมวลชนครอบครองเหนือพื้นที่ทางความคิดได้มากกว่า การมีเสียงสนับสนุนมากยังหมายถึงความชอบธรรมในระบอบประชาธิปไตย ที่สามารถนำไปสู่การดำเนินนโยบายของรัฐใดๆ โดยไม่มีข้อแม้จากฝ่ายที่คัดค้านหรือโต้แย้ง

โดยสามารถพบได้เสมอจากการรายงานข่าวของ สถานีวิทย์กระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยจะพบชุดคำที่กล่าวถึง "การให้ความร่วมมือ", "ขอความร่วมมือ" จากภาคีต่างๆ ทั้งในภาคประชาชนในพื้นที่, กลุ่มผู้นำศาสนา หรือภาคีระหว่างประเทศ ว่ารัฐมีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการแก้ปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นการดำเนินการแย่งชิงพื้นที่ทางความคิดของ

ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ ให้เกิดความความยินยอมพร้อมใจ ไว้เนื้อเชื่อใจต่อรัฐ อันนำไปสู่ความเป็นเอกภาพในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่มีข้อโต้แย้ง

ตัวอย่างต่อไปนี้ จะเห็นภาพของการนำเสนอที่พยายามจะสื่อถึงผู้ฟังว่า รัฐได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดีในการแก้ปัญหาภาคใต้ที่ได้ดำเนินมาถูกทางแล้ว รวมไปถึงบางครั้งเลือกแหล่งข่าวที่มีความสอดคล้อง หรือสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผ่านการย้าด้วยการใช้ Vox Pop จากชาวบ้านในพื้นที่ด้วย (ดูกรณีตากใบ)

กรณีกรือเซะ

- ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวว่าการลงพื้นที่กับประชาชน ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ว่าเหตุที่เกิดขึ้น ส่งผลให้ชาวบ้านไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ ส่งผลให้ชาวบ้านมีความยากจนมากขึ้น ซึ่งนายกได้สั่งการให้ทุกกระทรวงแก้ไข หน่วยงานให้ได้โดยเร็วจะจัดโรงเรียนฝึกฝีมืออาชีพทหาร ในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งตรงนี้จะมีการศึกษาตรวจสอบว่าจะมีการเอาพื้นที่ไหนเป็นพื้นที่นำร่อง ส่วนเรื่องจากจัดหลักสูตรกระทรวงศึกษาทางนายกต้องการให้โรงเรียนปอเนาะมีการจัดเรียนภาษาไทยให้มากขึ้น สำหรับการจับกุมผู้ก่อเหตุก่อความไม่สงบนั้น ขณะนี้มีความคืบหน้าไปมาก จากการลงพื้นที่ ทำให้เชื่อว่าการคลี่คลายคดี จะทำได้ดีขึ้น (7 พฤษภาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: ทูตทั้ง 12 ประเทศมุสลิมพร้อมให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขณะที่นายกรัฐมนตรีจะให้โอกาสกับผู้ก่อความไม่สงบ กลับตัวเป็นคนดีไม่ต้องโทษคดีอาญา (9 พฤษภาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: ทางด้าน พล.ท.พิศาล วัฒนวงศ์ศรี แม่ทัพภาคที่ 4 กล่าวว่า ปัจจุบันการทำงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปได้อย่างขึ้น เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยดูได้จากสถานการณ์ในพื้นที่ๆ เริ่มคลี่คลายและรู้เบาะแสมากนอกจากนี้ในกลุ่มของครูซึ่งเป็นกลุ่มพลังสำคัญขยายผลในการทำความเข้าใจกับ นักเรียน เยาวชนในหมู่บ้านรวมทั้งถิ่นได้เป็นอย่างดีอีกด้วย (9 พฤษภาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: รองนายกรัฐมนตรีเตรียมจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ เพื่อให้โอกาสกับผู้หลงผิดที่ก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้กลับคืนสู่สังคมอย่างปกติสุข ขณะที่คณะทำงานของนายกรัฐมนตรีเร่งสำรวจอาชีพของประชาชนในพื้นที่ประมาณ 3 แสนครัวเรือน (13 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พล.ท.พิศาล วัฒนวงศ์ศิริ กล่าวว่า จากการติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์อย่างใกล้ชิด รวมทั้งความร่วมมือจากคณะกรรมการอิสลามทั้ง 3 จังหวัดและประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งแนวคิดที่ยึดหลักว่า ประชาชนทุกคนเป็นคนดีและคนที่อยู่บนผืนแผ่นดินไทยทุกคนคือเลือดไทย เป็นสายเลือดเดียวกันสามารถทำให้ปัญหาคคลีคลายลง (15 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: รองโฆษกกระทรวงกลาโหมระบุ การป้องกันปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขณะนี้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างดี ทั้งด้านการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ ควบคู่กันกับการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือน (22 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.จิตนาถ บุญโตนทก โฆษกกองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้า ได้กล่าวถึงแถลงการณ์ดังกล่าวที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร อ.หนองจิก จ.ปัตตานีว่า ประชาชนส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 มีความเห็นใจที่จะเข้าใจต่อการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ พร้อมขอให้กำลังใจให้ความร่วมมือ กับคณะกรรมการไต่สวนโดยให้การตามความเป็นจริง (6 พฤษภาคม 2547)

นอกจากนี้ยังพบว่า นอกเหนือจากข่าวซึ่งมีทิศทางของเนื้อหาในลักษณะของการสร้างความเห็นพ้องต้องกันแล้ว ผู้สื่อข่าวภาคสนามก็มีบทบาทที่สำคัญในการที่จะพรรณนาบรรยากาศของการรายงานข่าวจากพื้นที่นั้นๆ ด้วย

รายงานสดจากพื้นที่:

ชาวบ้านค่อนข้างให้การต้อนรับ ให้ความสนใจเป็นอย่างสูงสังเกตได้จากเวลาท่านนายกไปไหนจะมี ชาวบ้านมารอต้อนรับเป็นจำนวนมากซึ่งท่านนายกก็บอกว่า แต่ละคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการแจ้งเบาะแสต่างๆ ซึ่งตรงนี้ก็มีการเร่งจัดงานและก็แก้ไขความยากจนโดยเร็วครับ (7 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ราษฎรไทยพุทธ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส:

(ภาษาถิ่นใต้) "รู้สึกดีใจค่ะ ภูมิใจที่จะได้มา เยี่ยมเยียนภาคใต้ค่ะ อยากให้ทหารมา คุ่มครอง หมู่บ้านหน่อยค่ะ" (11 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: นายโกคิน พลกุล รมว.มหาดไทย ระหว่างนำผลอินทผลัมกว่า 70 ตัน ไปมอบให้ ผู้นำศาสนา อิสลามและชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้พระราชทานในช่วงถือศีลอดและเยี่ยมเยียนเจ้าหน้าที่ฯ ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์ชุมนุมเมื่อวานนี้ว่า รัฐบาลไม่มีนโยบายที่จะทำร้ายประชาชนและไม่มีใครต้องการให้เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ซึ่งหากผลการสอบสวนทำไม่ถูกต้อง รัฐบาลก็ พร้อมดำเนินการตาม กฎหมาย โดยจะให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายโดยดูแลเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนที่ได้รับบาดเจ็บ จากเหตุระเบิดร้านน้ำชาอย่างเต็มที่ พร้อมขอความร่วมมือจากผู้นำศาสนาอิสลามในพื้นที่ภาคใต้ให้ออกมาเคลื่อนไหวในเรื่องสันติภาพให้มากขึ้น (31 ตุลาคม 2547)

โกคิน พลกุล: กระทรวงมหาดไทยจะดำเนินการ เรื่องนี้อย่างเต็มที่ เช่นเดียวกับที่ผ่านมา โดยการเน้นการเข้าถึงประชาชนมากขึ้น ซึ่งได้กำชับผู้ว่าราชการจังหวัดให้แสดงความรัก ความห่วงใยและให้กำลังใจประชาชน รวมทั้งข้าราชการที่ปฏิบัติงานใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และในวันนี้ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรีได้เรียกประชุมทบทวนผลการดำเนินงาน แก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ผ่านมา และยุทธศาสตร์ที่จะดำเนินการต่อไป ในอนาคตซึ่งจะทำให้ภาพรวม การแก้ปัญหา มีความชัดเจนยิ่งขึ้น (1 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคลเพื่ออ้างความเห็น ฟ้องและความร่วมมือจากประชาชนส่วนใหญ่ โดยในกรณีกรือเซะ ใช้แหล่งข่าวระดับสูงซึ่งดูแลรับผิดชอบด้านความมั่นคงเช่น นายกรัฐมนตรี, รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง, แม่ทัพภาคที่ 4, รองโฆษกกระทรวงกลาโหม, โฆษกกองทัพภาคที่ 4 และกรายงานสดจากพื้นที่ ในกรณีตากใบมีการใช้แหล่งคือ ชาวบ้านไทยพุทธในพื้นที่และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

6.4.8 การลดความน่าเชื่อถือของฝ่ายตรงกันข้าม

ในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐอย่างหนึ่งในการดำเนินการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ การสร้างให้ฝ่ายตรงกันข้ามหรือฝ่ายคัดค้านต่อแนวทางการแก้ปัญหา ถูกลดความน่าเชื่อถือลงด้วยการประกอบสร้างให้ฝ่ายตรงกันข้ามเป็น "ผู้ร้าย" ลักษณะดังกล่าวจะปรากฏเมื่อข่าววิทยุออกอากาศทำนองตอบโต้ฝ่ายตรงข้าม ซึ่งจะไม่เปิดพื้นที่สำหรับถูกอ้างอิงถึงได้แก้ตัวหรือให้รายละเอียดในเชิงองค์ความรู้ของฝ่ายตรงข้ามเลย

การลดความน่าเชื่อถือจะประกอบสร้างให้ฝ่ายตรงกันข้ามกับรัฐ เป็นที่ยอมรับไม่ได้ของสังคมเช่น เอาปืนที่ปล้นๆไปขาย, พวกติดยา, เป็นลัทธินอกกรีต, บุคคลสองสัญชาติ, พวกแบ่งแยก

ดินแดนไม่ใช่พวกมีอุดมการณ์จริง กลุ่มอิทธิพล, ลักษณะชายตรง, มุสลิมไม่แท้, วะฮะบีห์ (คณะใหม่)ตกเป็นจำเลยของปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการรายงานข่าวปล่อยเสียงแหล่งข่าวที่ความสำคัญ เช่น นายกรัฐมนตรี จะยิ่งเน้นให้เป็นหลักฐานที่หนักแน่นขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กรณีกรือเซะ

- นายกรัฐมนตรี: “ผมว่าเขาบินไปขายเป็นส่วนใหญ่ ถ้าไม่เช่นนั้นการบุกปล้นครั้งนั้นคงใช้อาวุธที่ปล้นจี้ไปแต่มีใช้อาวุธสงครามจำนวนหนึ่งไม่มากเท่าที่ปล้นไป แสดงว่ามีการเอาไปขายเป็นส่วนใหญ่” (29 เมษายน 2547)
- นายกรัฐมนตรี: “บุคคล 2 สัญชาติเป็นคนดีเสียส่วนใหญ่ คนไม่ดีก็มี แต่ยังไม่ถึงขั้นแล้วแต่ไม่มีหลักนิยมของประเทศไหน ที่ให้ประชาชนถือ 2 สัญชาติ ถึงเวลาเลือกตั้งก็ข้ามไปมาเลเซียเลือกที่หนึ่ง เลือกตั้งไทยข้ามมาที่หนึ่ง มันคงไม่มีประเทศไหนที่เขาเห็นอย่างนี้ เพราะนั่น การเป็นบุคคล 2 สัญชาติ เราก็ต้องแก้ไข เราก็ต้องมาดูแลคนที่ดี ที่ต้องทำมาหากินให้ได้รับความสะดวกมากขึ้น โดยมีเอกสารอื่นแทนการมี 2 สัญชาติซึ่งสามารถทำได้อยู่แล้ว” (12 เมษายน 2547)
- นายกรัฐมนตรี: สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการกระทำของกลุ่มประชาชนที่ไม่ดีและกลุ่มอิทธิพล ในท้องถิ่นที่ต้องการทำลายชาติ บ้านเมือง โดยนายกรัฐมนตรี จะยึดหลักความห่วงใยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในการแก้ไขปัญหาและจะพัฒนา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความเจริญและเป็น จังหวัดที่น่าอยู่อย่างถาวร (15 เมษายน 2547)
- แม่ทัพภาค 4: “ข้อสังเกตที่สำคัญจะเห็นได้ว่า เยาวชนส่วนใหญ่ที่ถูกจับกุมเป็นเยาวชนอายุประมาณ 16 ปี โดยเฉลี่ย และเป็นผู้ติดยาเสพติดจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าห่วงใยมากเลย ในขณะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะการณ์ปัจจุบัน ทาง แม่ทัพภาคที่ 4 ได้ใช้อำนาจตามกฎหมายยกย่องการศึกษ นำเยาวชนพวกนี้มาอยู่ในความดูแล พร้อมทั้งจะทำความเข้าใจ อบรม ให้ทราบถึงผลกระทบที่เยาวชนได้กระทำ”(พล.ท.พิศาล วัฒนวงศ์ศิริ, 24 เมษายน 2547)
- นายกรัฐมนตรี: ส่วนอุดมการณ์ แยกดินแดนนั้นผมไม่เชื่อว่าเป็นอุดมการณ์ที่แท้จริงเพราะว่าตามหลักศาสนาอิสลามเรื่องแผ่นดินเกิดนั้น การรักษาไว้ซึ่งแผ่นดินเกิดเป็นเรื่องสำคัญ คนไทยมุสลิมไทย ส่วนใหญ่แล้ว 99.99% เกิดในแผ่นดินไทยเพราะฉะนั้น ต้อง

รักษาแผ่นดินของเรา เราจะช่วยกันพัฒนาเป็นแผ่นดินที่น่าอยู่ทุกคนมีความสุข"(2 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง กล่าวในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคมที่ผ่านมา โดยระบุว่าขณะนี้ม็อบ "วะฮะบีห์" ซึ่งเป็นลัทธิใหม่เข้ามาในพื้นที่ ชายแดนภาคใต้ นั้น พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ กล่าวชี้แจงในเรื่องนี้ว่าเป็นลัทธิ ที่ก่อตั้งขึ้นมาโดยมหาอำนาจประเทศหนึ่งและเข้ามาแพร่หลายในภาคใต้เป็นเวลาพอสมควรแล้ว มีการจัดตั้งผู้นำทั้งในความคิดและการเมืองแต่ยังไม่สามารถใช้กฎอัยการศึก ดำเนินการกับคนเหล่านี้ในข้อหาเป็นภัยกับความมั่นคงของประเทศได้ เพราะขณะนี้ลัทธิดังกล่าวยังไม่เกี่ยวข้องกับก่อความไม่สงบในภาคใต้ แต่มีการเคลื่อนไหวด้านความคิดที่ค่อนข้างเป็นอันตราย โดยเฉพาะความคิดทางด้านศาสนา ดังนั้นจะต้องนำประชาชนพวกนี้มาพูดคุย ในส่วนของการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ภาคใต้ (21 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงกรณีที่มีรัฐบาลจะเปิดโอกาส ให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบใน จ.ชายแดนภาคใต้ เช่น กลุ่มเบอร์ซาตู เพื่อแก้ไขปัญหภาคใต้ว่า ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีวานนี้ได้สั่งการให้นายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องห้ามใช้คำว่าเจรจา แต่ให้ใช้ว่าเป็นการหารือหรือเป็นการหารือแทนซึ่งรัฐบาลพร้อมจะฟังอุปสรรคปัญหาทุกกลุ่ม แต่ต้องไม่มีคดีอาชญากรรมติดตัวและจะไม่ยอมให้มีการแบ่งแยกดินแดนเด็ดขาด (26 พฤษภาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ถ้าคิดว่ามาช่วยให้คำแนะนำมาช่วยกันมาทำอย่างนั้น ควรจะให้ทำพิธีทางศาสนาอย่างนี้ ก็บอกกันก็ช่วยกันยินดี แต่ถ้ามาพูดว่าจะขอปกครองตัวเองจะแยกดินแดนไม่ให้ยอมมาอย่าเข้ามา ก็ให้เข้ามาคิดมาช่วยกันพูด" (26 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ผู้ประกาศ: พล.อ.ศิริชัย ธีรศิริ รองผบ.สส. ในฐานะ ผอ.กอ.สสส.จชต. กล่าวว่า การแสดงออกของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ที่มารวมตัวกัน ที่ สภอ.ตากใบ จ.นราธิวาส เมื่อวานนี้ บ่งบอกได้ว่า ไม่ได้มีเจตนาที่จะเรียกร้องให้มาปล่อยตัวชุด ชรบ.6 คน ที่ถูกจับกุมในคดี ปล้นอาวุธปืนลูกซองเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม ที่ผ่านมา เนื่องจากเจ้าหน้าที่และญาติ ผู้ต้องหาพยายามทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมแต่ไม่เป็นผล นอกจากนี้ผู้ชุมนุมส่วนใหญ่ยังมีอาการเหมือนคนติดยาและอาละวาดอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งยังได้รับการยืนยันจากผู้นำศาสนาและญาติผู้ต้องหาว่า ไม่รู้จักและไม่ใช่นคนในพื้นที่ อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้ชุมนุมประมาณ 300 คนที่ถูกควบคุมตัวไว้ เจ้าหน้าที่อาจต้องใช้เวลา

ในการตรวจสอบ ต่อเนื่องจากเมื่อวานนี้มาจนถึงวันนี้ ซึ่งหากพบบุคคลใดไม่เกี่ยวข้อง จะถูกแยกออกและปล่อยตัวไป (26 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรียังได้กล่าวถึงปฏิบัติการของผู้ก่อเหตุว่าได้ใช้การเชื่อมโยงเครือข่ายในลักษณะขายตรงหรือ Concept Direct Sale และพบว่ามีการใช้สารเสพติดที่ขายตามร้านขายยามากล้นประสาธ จึงให้กระทรวงสาธารณสุขเฝ้าตรวจสอบว่า ร้านใดมีการจำหน่ายยาชนิดนี้มากผิดปกติทั้งนี้ ยังยืนยันว่าจะยังประกาศกฏอัยการศึกต่อไปจนกว่าเหตุการณ์จะไว้วางใจได้ (27 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "เขาได้ใช้วิธีการอย่างนี้มาหลายครั้ง ฝ่ายรัฐก็อ่อนข้อจนฝ่ายรัฐถูกทำร้าย รุมทำร้ายจำได้มี 2 คน ทำร้าย ตำรวจชายแดน เรื่องนี้นั้นนะ ก็คิดว่าเรื่องนี้ถ้าจะยอมอีกครั้ง แสดงให้เห็นว่าฝ่ายรัฐอ่อนแออย่างเห็นชัดเจน เพราะฉะนั้นผมจึงบอกว่ายอมไม่ได้ แต่ 1.ห้ามใช้อาวุธ 2. ให้ใช้มาตรการคุมฝูงชนถูกต้องตามหลักการเป็นขั้นเป็นตอนและก็สลายม็อบ ผมต้องการสลายมากกว่าแต่ว่าที่นี้ ปรากฏว่าเขาไม่ยอมไปก็ต้องจับกุม"(22 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวย้ำผ่านรายการ นายทักซิณคุยกับประชาชนว่าไม่เคยนำเรื่องศาสนาเกี่ยวข้องกับกรชุมนุมที่ อ.ตากใบ เพราะมีความยึดมั่นและเชื่อมั่นว่า ทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี แต่มีคนบางพวกที่นำศาสนามาบิดเบือน เพื่อประโยชน์ส่วนตน ดังนั้นหากรัฐบาลไม่ปฏิบัติหน้าที่แล้วใครจะปฏิบัติหน้าที่และที่ผ่านมารัฐบาลได้รับฟังทุกฝ่าย เพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง แต่เมื่อประชาชนถูกทำร้ายทุกวัน ทั้งไทย - พุทธและมุสลิม ก็จำเป็นต้องดำเนินคดีและขอยืนยันว่ารัฐบาลนี้เข้าใจพี่น้องมุสลิม ได้ดูแลทุกข์สุข ดูแลศาสนกิจอย่างต่อเนื่องจึงขอให้ทุกฝ่ายหันหน้าเข้าหากันเพื่อช่วยแก้ไขปัญหานำความเจริญมาสู่ประเทศ (31 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ให้ความคุ้มครองราษฎรที่ต้องการบอกเบาะแส ให้ปลอดภัยและคุ้มครองภาวะประจำวันเขาให้ได้ และหลังจากนั้นเราหวังว่าคนที่หลงผิดจะยุติแต่ว่าคนที่เห็นหัวใจยังงังก็ไม่ยอมยุติอยู่แล้วอันนั้นก็ต้องว่ากันไป"(นายกรัฐมนตรี, 5 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ผมได้สั่งให้ดูอัตราพนักงานสอบสวนให้เรียบร้อยโดย เฉพาะอย่างยิ่งทางสายที่จับนิติศาสตร์ วันนี้มีสายปราบปรามครบแต่มีสายสอบสวนไม่ครบ สั่งให้ดูสายสอบสวนตามคดีต่างๆ อีกมากมายเพราะว่ามีอยู่เยอะเจ้าหน้าที่ตำรวจทำไม่ทัน" (11 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: รมช.ศึกษาเห็นว่า การแก้ไขปัญหาใน จ.ชายแดนภาคใต้ ต้องอาศัยความเข้าใจ วัฒนธรรมประเพณีของศาสนาอิสลาม ขณะที่ผู้ตรวจราชการสำนักเขตพื้นที่ ศึกษา สตุลระบุ การแก้ไขปัญหาคือต้องควบคุมความนิยมความรุนแรงของครูสอนศาสนา และควบคุมไม่ให้นักเรียนในปอเนาะหลงผิดเชื่อในคำสอนที่บิดเบือน (16 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "สิ่งที่เกิดขึ้นในภาคใต้นั้น ที่สมเด็จฯ รับสั่งกัน มีความหมายลึกซึ้งมากท่านพูดด้วย จากส่วนลึกของพระหทัยท่าน ท่านรับสั่งว่าท่านไปภาคใต้มา 30 กว่าปีและเห็นพี่น้อง ชาวไทยมุสลิมมาอย่างต่อเนื่องและสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ มันไม่ใช่พี่น้องชาวไทยมุสลิม ของท่าน (เสียงสูง) ตรงนี้บอกให้รู้เลยว่ามันไม่ใช่ไทยมุสลิมพันธุ์แท้ มันบ่งบอกอะไร บางอย่างว่า พวกเราจะต้องแสดงพลังเพื่อให้พี่น้อง 3 จังหวัดรู้ว่า พวกเรารักเขา ห่วงใยเขาโดยเฉพาะพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ และพวกเราต้อง การเห็นสันติ พวกเราจะกดดันเรียกร้องให้เอาสันติคืนมา ส่วนคนที่คิดร้ายคิดมักใหญ่ ใฝ่สูง อยากแบ่งแยกดินแดนนั้นเราจะดำเนินการ ตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด" (18 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: ด้านพล.อ.สัมพันธ์ บุญญานันท์ รมว.กลาโหม ย้ำว่าพร้อมจะให้การ สนับสนุน การทำงานในการแก้ไขปัญหาภาคใต้เต็มที่ โดยจะเร่งสร้างความสงบสุขให้ กลับมาโดยเร็ว ซึ่งมองว่าการกระทำที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำของคนส่วนน้อย ที่ อาศัยการบิดเบือนของศาสนาเป็นเครื่องยุยง ให้เข้าใจผิดรวมทั้งมีปัญห่อื่นๆ เข้า มาแทรกด้วย (ตุลาคม 2547)

รมช.ศึกษาธิการ: "ที่จริงปอเนาะเป็นของดี เป็นสถานที่สอนจริยธรรมให้กับเยาวชน ให้อยู่ในศีลใน ธรรมในหลักการของศาสนา แต่มันอาจจะมีบางส่วนที่มาบิดเบือนไปบ้าง อันนี้เราก็ จะต้องแก้ไขหรือ หลายฝ่ายหรือกระทรวงศึกษาธิการก็ต้องแก้ไข ในแง่ของแนวทาง ในเรื่องของหลักสูตรก็ดี แนวทางก็ดี ให้มันถูกต้อง ขณะเดียวกันก็ต้องดูว่าในสิ่งที่ ไม่ชอบมาพากลก็ต้องแจ้งให้ทราบ" (อารีย์ วงศ์อารยะ, 8 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้แหล่งข่าวเพื่อลดความ น่าเชื่อถือของฝ่ายตรงกันข้าม โดยในกรณีกรือเซะใช้แหล่งข่าวดังต่อไปนี้ นายกรัฐมนตรี, รอง นายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคงและแม่ทัพภาคที่ 4 ในกรณีตากใบใช้แหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ นายกรัฐมนตรีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, ผอ.กอ.สสส.จชต.และรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ

และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแนวคิดการสื่อข่าวสงคราม (War Journalism) มีหลักการคือการทำให้ศัตรูหรือฝ่ายตรงข้ามเป็น "ปีศาจ" หรือ "ผู้ร้าย" การให้น้ำหนักต่อฝ่ายราชการเพื่อสร้างความชอบธรรม (legitimate) ให้แก่ฝ่ายรัฐ รวมถึงการบดบังไม่ให้แนวทางสันติภาพ ถูกกล่าวถึงและยอมรับ (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์; สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2550) ซึ่งการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ก็มีลักษณะของการนำเสนอในรูปแบบของการรายงานในสถานการณ์สงครามนี้เช่นกัน

6.4.9 การเบี่ยงเบนประเด็นด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจ

พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจ ทั้งเขตการค้าตามแนวชายแดน และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่มีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์เศรษฐกิจที่เป็นแหล่งสร้างรายได้มหาศาลให้กับประเทศ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จึงส่งผลกระทบโดยตรงรายได้ซึ่งเป็นฐานผลประโยชน์หลักของรัฐ

เมื่อเกิดปัญหาความไม่สงบขึ้นจะพบว่า บ่อยครั้งที่การนำเสนอเนื้อหาของข่าวภาคถ่ายทอดพยายามที่จะบอกว่า ปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้น ไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจแต่อย่างใด การขยายตัวของสถานะทางเศรษฐกิจยังอยู่ในสถานะปกติ พร้อมทั้งให้ความมั่นใจในความปลอดภัย ปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ไม่ก่อผลกระทบใดในทางเศรษฐกิจเลย การเจริญเติบโตยังคงเป็นเช่นเดียวภาวะปกติ ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่า "รัฐ" ได้ใช้ข่าวภาคถ่ายทอดเป็นกลไกในการปกปิดข้อเท็จจริงบางประการเพื่ออำพรางไว้ซึ่งพลังทางเศรษฐกิจและการเมือง ดังจะพบในการเสนอข่าวดังต่อไปนี้

กรณีกรือเซะ

ผู้ประกาศ: ด้านนายพินิจ จารุสมบัติ รมว.กระทรวงอุตสาหกรรม กล่าวว่า คณะกรรมการการส่งเสริมลงทุน หรือ บีไอไอ ได้หารือถึงปัญหาสถานการณ์ใน 3 จังหวัดภาคใต้ โดยมีความเห็นตรงกันว่า จะไม่มีผลกระทบต่อภาวะการณ์ลงทุนปีนี้ของไทย ที่ตั้งเป้าจะมีการลงทุน 3 แสนล้านบาทและจากการไปแสดงศักยภาพไปทั่วโลก ช่วง 3 เดือนแรกของปีไม่พบนักลงทุนประเทศใด แสดงความกังวลเรื่องความไม่สงบในภาคใต้ แต่ไทยจะต้องเพิ่มเติมสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนของอุตสาหกรรม ชิ้นส่วนยานยนต์ให้มากกว่าปัจจุบันเพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุน เข้ามาในไทย (20 เมษายน 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีให้ความมั่นใจกับประชาชนใน จ.ยะลา ถึงแนวทางการแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ จ.ชายแดนภาคใต้ว่าจะประสบผลสำเร็จในเวลาอันใกล้นี้ พร้อมทั้งขอให้มีความอดทนและเชื่อว่าเศรษฐกิจจะดีอย่างแน่นอน (8 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: รมต.การท่องเที่ยวและกีฬา กล่าวเพิ่มเติมอีกว่านอกจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้แล้ว จะต้องร่วมมือกับหน่วยงานด้านความมั่นคง ในด้านการสร้างเชื่อมั่นในสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งในปัจจุบันยังมีนักท่องเที่ยวเดินทางไป เข้า - เย็นกลับ ในเส้นทาง สงขลา - หาดใหญ่ - ปัตตานี ได้มีความเคลื่อนไหวเดินทางเข้าออกด่านเดินทางต่างจังหวัดแม้จะเข้ามาพักค้างคืน 20 - 30% แต่ก็มีการเดินทางมา จ.ใกล้เคียงแทน คือ ตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต (17 พฤษภาคม 2547)

ผู้สื่อข่าว: นายบุญสิทธิ์ สุวรรณรัตน์ ผวจ.ยะลา กล่าวว่า อ.เบตง เป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งสถานที่ ภูมิประเทศและภูมิอากาศ ทำให้ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเดินทาง เข้ามาจำนวนมากเช่นปีที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวประมาณ 290,000 ราย สร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่นับ 1,000 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม จ.ยะลาได้ตั้งเป้าหมาย เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นปีละ 900,000 ราย ให้ได้ในอีก 4 ปี ข้างหน้า (23 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

สนธยา คุณปลื้ม: ตั้งแต่วันที่ 1 ถึง 28 ตุลาคม มากกว่า 620,000 คน เฉพาะที่เกิดเหตุที่ จ.นราธิวาส ตั้งแต่วันที่ 26 ตุลาคมเป็นต้นมา มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตลอดจนแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของการท่องเที่ยวของประเทศไทยยังคงมีสูง ซึ่งก่อนหน้านี้ มีการออกคำเตือนนักท่องเที่ยวจาก ประเทศหลักต่างๆ ไม่ให้เที่ยวใน 3 จังหวัดชายแดน ดังนั้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ดังกล่าว จึงอยู่เหนือความเสี่ยงของนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 30 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: ขณะเดียวกันในทางด้านเศรษฐกิจ นายทอง พิทยะ ประธานบริหารบริษัทการบินไทยจำกัด ในฐานะ ประธานกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือ สสช. ได้มองว่าขณะนี้ถึงเวลาแล้ว ที่ สสช. จะต้องเร่งดำเนินการ ศึกษาการพัฒนาพื้นที่ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างละเอียด เพื่อส่งเสริมการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจัง เนื่องจากเห็นว่าปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นปัญหา เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ขาวมุสลิมซึ่งสิ่งสำคัญการ

แก้ไขปัญหาคงต้องเร่งสร้างความเข้าใจให้ตรงกันในทางปฏิบัติ เพื่อส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม ที่เหมาะสมกับชาวมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และสอดคล้อง กับการดำรงชีวิต นายทอง พิทยะ ยังกล่าวด้วยว่า ปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานาน ดังนั้นการแก้ปัญหา สสช.จะต้องเร่งรัฐบาลในการสร้างรูปแบบเศรษฐกิจที่เหมาะสมสำหรับชาวมุสลิมเพื่อนำไปสู่ความมั่งคั่ง ทางเศรษฐกิจที่จะขยายตัวต่อไปได้ ในอนาคต (1 พฤศจิกายน 2547)

สนธยา คุณปลื้ม: ตอนนี้ต้องยอมรับว่าในทาง 3 จังหวัดชายแดนรวมทั้งสงขลา กับสตูล จะมีผลกระทบอยู่อีก 2 จังหวัด รวมแล้ว 5 จังหวัด แต่ว่าในพื้นที่อื่นโดยรวม ตอนนี้อยู่ในสถานการณ์ปกติจำนวนนักท่องเที่ยว ก็ยังสูงกว่าในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 30 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ใช้แหล่งข่าวเพื่อเบี่ยงเบนประเด็นด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยใช้แหล่งข่าวที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะ ในกรณีหรือจะใช้แหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา, ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา ในกรณีตากใบใช้แหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา, ประธานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(สสช.)

6.4.10 สื่อของรัฐเท่านั้นที่มีความน่าเชื่อถือ

ความปรารถนาอย่างยิ่งของรัฐในการแก้ปัญหาในสถานการณ์คือ การจัดการข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปในทิศทางเดียว เพื่อสร้างเอกภาพในการแก้ปัญหาและกลไกของรัฐในการปราบปรามความไม่สงบก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น สิ่งหนึ่งที่พบจากการรายงานข่าว ของสถานีวิทยุกระจายแห่งประเทศไทยก็คือ การสถาปนาความเชื่อต่อผู้ฟังว่า สื่อของรัฐมีความน่าเชื่อถือสูงกว่าสื่ออื่นๆ ซึ่งตอกย้ำความชอบธรรมของรัฐว่า มีเพียงรัฐเท่านั้นที่มีสิทธิพูดเรื่อง "จริง" (Truth) ด้วยการปิดกั้นวาทกรรมอื่นๆ ไม่ให้มีพื้นที่ทางสังคมและปฏิเสธความชอบธรรมของสื่ออื่นๆ ว่าไม่มีสถานะของ "ความจริง" และ "ความรู้"

ดังจะพบได้จากการตอบโต้การรายงานข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลผ่าน ข่าวภาคถ่ายทอดถ่ายทอดของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยนี้เอง เช่น การแถลงโต้แย้งโดย โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ชี้แจงถึงความคลาดเคลื่อน ในการนำเสนอข่าวของสื่ออื่นๆ ในกรณีที่ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

กรณีกรือเซะ

ผู้ประกาศ: นายจักรภพ เพ็ญแข โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ อาจมีบางสื่อที่นำเสนอคลาดเคลื่อนในวันที่เกิดเหตุ แต่หลังจากนั้นสื่อมวลชนได้ทำความเข้าใจเริ่มเข้าสู่แนวทางที่ดี เกิดความสมดุล และเกิดความสมบูรณ์ของข่าวยิ่งขึ้น เนื่องจากความสูญเสียไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะผู้ก่อการเท่านั้น แต่จะเกิดขึ้นต่อฝ่ายรัฐบาลด้วย อย่างไรก็ตามจะขอความร่วมมือสื่อสารมวลชนทุกแขนง ทั้งในและต่างประเทศเสนอข่าวที่เป็นข้อเท็จจริงเท่านั้น (30 เมษายน 2547)

จักรภพ เพ็ญแข: "แต่สิ่งที่เรามีก็คือ ทางเลือกที่จะหาทางไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นอีกเป็นการเลือกความร่วมมือกับพี่น้องในพื้นที่ ผู้นำศาสนาและผู้นำท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด เพราะฉะนั้นก็ขอทราบเรียน วิงวอน ก่อนนะครับว่ากรุณาอย่าได้นำเสนอข่าวในทางที่คลาดเคลื่อนว่ารัฐบาลใจ" (30 เมษายน 2547)

นอกจากนี้ยังพบว่า ยังเป็นการทำลายความน่าเชื่อถือของสื่ออื่นๆ ด้วยการขอร้อง วิงวอน การนำเสนอข่าว ที่เบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่สอดคล้องกับรัฐบาล หรือ ทำให้รัฐบาลเสียหายหรือทำให้สูญเสียความน่าเชื่อถือต่อรัฐ รวมไปถึงอ้างว่าการรายงานข่าวของสื่ออื่นๆ เป็นการนำเสนอข่าวเกินความเป็นจริง ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

โกคิน พลกุล: "ข่าววันๆ ข่าวประเภทอย่างนี้มีทั้งจริงมั่งไม่จริงมั่ง ข่าวเบื้องต้นข่าวลือมันก็เยอะ ก็ต้องพยายาม ระมัดระวังและหลายฝ่ายที่ไม่หวังดี ก็แจ้งฝ่ายข่าวบ้างหรือทำไปปลิวอะไรขึ้นมา มีของแท้มั่ง ของปลอมมั่ง เจ้าหน้าที่ๆ รับผิดชอบก็พยายามที่จะวิเคราะห์ ทุกอย่างที่ชอบชมเชยก็คือ การที่ไม่ประมาท เพราะว่าข่าวลักษณะไหนมาก็พยายามที่จะตรวจเช็ค ก็ระมัดระวัง แต่ก็ต้องระวังข่าวที่เชื่อไม่ได้แล้วเราเอาไปพูดต่อกัน ก็อาจจะทำให้ผู้อื่นตกอกตกใจไปได้" (24 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

นายกรัฐมนตรี: "เราคิดว่าผมลาออกกัน ปล่อยข่าวกันเลอะเทอะ ไม่มี ไม่รู้จะออกทำไม" (29 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "วิธีที่ดีที่สุดคือต้องหยุดการโหดร้ายทารุณ ต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์และสื่อขอเออะ ช่วยปกป้องผู้บริสุทธิ์ที่ไม่มีทางต่อสู้ต้องดิ้นรนทำมาหากินคนขายไอติมก็ออกไปขายเลี้ยงดูลูกเล็กๆ แล้วถูกฆ่าตาย ไปตามถนนหาเช้ากินค่ำ ก็หวังว่าจะเอาเงินมา

เลี้ยงลูก ก็ถูกฆ่าตาย สิ่งเหล่านี้เห็นใจเขาบ้างเถอะอย่าไป... แล้วรวมเจ้าหน้าที่ ผิดพลาดมันมี มนุษย์ทำงาน มีโอกาสผิดพลาด ให้โอกาสเขาบ้าง อย่าไปมองว่าเป็นเรื่องศาสนา ทุกอย่างมันเป็นเรื่องของกฎหมายบ้านเมือง ต้องช่วยกันคนละนิด คนละหน่อยเพราะนั่นไม่ว่า ประเทศไทยเราก็ลำบากนะครับ”(4 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: ด้านนายสวาสดี สุมาลย์ศักดิ์ จุฬาราชมนตรี เป็นห่วงสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ เพราะประชาชนบางส่วนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน จากข่าวสารต่างๆ จึงนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ จึงเรียกร้องให้สื่อมวลชนระมัดระวังการนำเสนอข่าวเพราะเชื่อว่าถูกนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการก่อความไม่สงบ (11 ตุลาคม 2547)

จุฬาราชมนตรี: “พี่น้องที่รักทั้งหลายข่าวสารทั้งหลายนั้น เราต้องไตร่ตรองระมัดระวังโดยเฉพาะเหล่านี้เราไม่ต้องการมาก (เสียงสูง-เน้นเสียง) เราต้องการให้ปฏิบัติการตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น” (11 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า ขอให้สื่อมวลชนเสนอข่าวที่ สร้างสรรค์ ให้กำลังใจเจ้าหน้าที่เพราะเวลานี้เจ้าหน้าที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ทำงาน อย่างเต็มความสามารถแล้วจึงไม่ควรนำเสนอ ข่าวที่รุนแรงเกินจริงเพื่อไม่ให้ประชาชนในพื้นที่ตื่นตระหนก ซึ่งจะส่งผลที่ไม่ดีต่อประเทศชาติ ทั้งนี้ที่ผ่านมารัฐบาลได้แก้ไขปัญหามาอย่างเต็มที่แล้ว จึงเชื่อว่าสถานการณ์ความไม่สงบน่าจะดีขึ้นตามลำดับ (ผู้ประกาศ, 15 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: “เวลานี้คนทำงานก็แย่แล้ว เหนื่อยแล้ว เสี่ยงแล้ว แต่ว่าถ้าสื่อไม่ให้กำลังใจกันและกระพือเรื่องเล็กๆ หามุมเขียนเยาะๆ ผมว่าไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อชาติ (เสียงสูง) เลยนะ นี่ขอเถอะ ขอจริงๆ เบาทุ่ น้อย แต่ว่าทุกคนทำงานหนัก มันต้องช่วยกันทุกคนต้องเสี่ยงภัย ขอคนละเล็กคนละน้อยช่วยกัน” (นายกรัฐมนตรี, 15 ตุลาคม 2547)

และยังพบว่าเมื่อข่าวที่รายงานโดยสื่ออื่นๆ ไม่สอดคล้องกับการรายงานข่าวของ สถานีวิทยุแห่งประเทศไทยก็จะมีการตอบโต้ข่าว ด้วยการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องทำการตอบโต้ ดังจะพบในตัวอย่างดังต่อไปนี้

ผู้สื่อข่าว: พ.อ.สมควร แสงภัทรเนตร โฆษก ทบ.4 ส่วนหน้า ชี้แจงว่า ตามที่ได้มีสื่อเสนอไปว่า กองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้าได้มีหนังสือด่วนที่สุดถึงวัดทุกแห่งใน 3 จังหวัด

ชายแดนภาคใต้ โดยขอความร่วมมือให้พระด ออกบิณฑบาต ชั่วคราวเนื่องจาก คนร้ายมีแผน ลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ทหาร ที่ออกให้ความคุ้มครองพระขณะ บิณฑบาต รวมทั้งระบุด้วยว่ากลุ่มก่อความไม่สงบ ได้ตั้งคำหิว ชุติรักษาความ ปลอดภัยหมู่บ้านนั้น เรื่องดังกล่าวไม่เป็นความจริง แต่อย่างไรก็ตามโดยคดีเป็นการ นำเสนอของ สื่อผู้หวังผลบางประการเท่านั้น ซึ่งขณะนี้สถานการณ์ใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ดีขึ้นตามลำดับ การประกอบพิธีทางศาสนา ถือศีลอดในช่วงเดือน รอมฎอนของชาวมุสลิม ขณะนี้ดำเนินไปด้วยดี ไม่มีปัญหาเช่นกัน ภายใต้การดูแล อย่างเต็มที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง ที่ยึดแนวทางแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี (25 ตุลาคม 2547)

โฆษก ทท.4: "คาดว่าเป็นการเขียนข่าวขึ้นมาโดยการหวังผลบางสิ่งบางอย่าง ในมุมมองก็คือ เรื่องของการที่จะให้คนไทยพุทธทั่วประเทศนั้นถูกรังแก แต่ก็สร้างความสะดวก ในสังคม ในภาคใต้ ของเราขณะนี้เหตุการณ์ดีขึ้นตามลำดับในช่วงนี้ เป็นช่วงการ ถือศีลอดของพี่น้อง ที่นับถือศาสนาอิสลาม นั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทาง เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยโดยเฉพาะ กอ.สสส.จชต. โดย พล.อ.ศิริชัย ธีรศิริ ท่านก็ได้ ให้ หน่วยในพื้นที่ให้ความสะดวกกับบรรดาพี่น้องที่นับถือศาสนาอิสลามนั้น ประกอบ ศาสนกิจในช่วงเดือนรอมฎอนอย่างดีที่สุด" (พ.อ.สมควร แสงภักทรเนตร, 25 ตุลาคม 2547)

ผู้สื่อข่าว: โฆษกกองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้ากล่าวเพิ่มเติมว่า กรณีดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดความ สับสน จึงได้ขอความร่วมมือ สื่อมวลชนทุกแขนงนำเสนอข่าวอย่างเที่ยงตรง โดย ข้อมูลที่เป็นจริงโดยขอให้ทำการตรวจสอบแหล่งข่าวให้ชัดเจนก่อนการนำเสนอ เพื่อความสงบสุขของประเทศไทย (25 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ใช้แหล่งข่าวความเชื่อต่อ ผู้ฟังว่าสื่อของรัฐเท่านั้นที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งใช้แหล่งข่าวที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์ ให้กับรัฐโดยเฉพาะและผู้ในพื้นที่มุสลิมให้ความเคารพนับถือ ในกรณีก็คือคือ โฆษกสำนัก นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในกรณีตากใบคือ นายกรัฐมนตรี, จุฬาราชมนตรีและโฆษกกองทัพภาคที่ 4

6.5 การใช้ภาษาในการสร้างความหมายกับผู้ฟัง

อีกกลไกหนึ่งซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นำใช้ในการสร้างความชอบธรรม ให้กับรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรายงานข่าวความไม่สงบของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในกรณี

กรือเซะและตาก คือ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสารกับคนฟังในภาษาของวิทยุกระจายเสียง เพื่อตอบกั๊
แกผู้ฟังในลักษณะดังต่อไปนี้

6.5.1 การใช้ภาษาในกรณีที่รัฐใช้ความรุนแรงในการปราบปราม

การใช้ภาษาในข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในกรณีต้องใช้
ความรุนแรงเข้าปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจะใช้คำที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่ กลุ่มที่ก่อการเป็น
คนร้ายที่ไม่ประสงค์ดีต่อประเทศชาติ คนร้ายมีอาวุธร้ายแรงครบมือ อันเป็นเหตุผลที่สมควรแก่การ
ปราบปรามด้วยวิธีการที่เด็ดขาด ซึ่งจะพบในชุดคำดังต่อไปนี้คือ ปิดปฏิบัติการให้เร็ว, ชาร์จ,
ปฏิบัติการขั้นเด็ดขาด, ถอนรากถอนโคนและแสดงให้เห็นว่ารัฐในฐานะผู้ปกครองสามารถควบคุม
สถานการณ์หรือกุมชัยชนะเอาไว้ได้เสมอ ดังจะพบในการกรณีกกรือเซะดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผู้สื่อข่าว : "คนร้ายบุกปล้นคลังอาวุธของกิง อ.กรงปินัง แต่ว่เจ้าหน้าที่ได้ตั้งรับเป็น
อย่างดีถึงแม้จะปะทะกันนะคะ เป็นผลให้กลุ่มโจรในที่เกิดเหตุเสียชีวิตในท่
เกิดเหตุ 12 คนนะคะ (รายงานสด, 28 เมษายน 2547)

ผู้ประกาศ: พล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร ผู้บัญชาการทหารบก กล่าวว่ กลุ่มโจรก่อการร้ายที่
ปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารครั้งนี้ ส่วนใหญ่อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี
ส่วนอาวุธของกลุ่มโจรที่เจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ ยึดของกลุ่มโจรเอาไว้ได้
ประกอบด้วย อาวุธปืน เอ็ม 16 ปืนคาร์บิน ระเบิดเอ็ม 79 ปืน ปืนที่ผลิตเอง
และมีดสเปาตาร์ จำนวนมาก
...การปราบปรามโจรก่อการร้ายครั้งนี้ ไม่ได้เป็นการทำเกินกว่าเหตุตามที่
ต่างประเทศได้เสนอข่าว เพราะกลุ่มโจรดังกล่าวไม่ใช่เยาวชนและวัยรุ่นแต่
เป็นกองกำลัง ที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี โดยมีอาวุธหนักติดตัวมา
ทั้งสิ้น โดยได้หลบหนีไปได้โดยขณะนี้เจ้าหน้าที่ได้พยายามจับกุมตัวมา
ลงโทษตามกฎหมายแล้ว (28 เมษายน 2547)

ผบ.ทบ.: "ผมขอยืนยันว่เป็นกองกำลังนะครั้ไม่ใช่ เด็กอย่างที่ได้รับข่าวมาอย่างนั้น
สื่อต่างประเทศเริ่มลงว่เป็นเด็ก รังแกเด็กอะไรทำนองนี้แล้วก็ มีแค่มีดแค่
อะไร อย่าลืมนะครั้ที่เราจับไม่อีกเยอะเลยครั้ มีทั้ง เอ็ม 16 มีทั้งคาร์
บิน มี เอ็ม 79 อีกเยอะมาก ที่มีสยิดกรือเซะเป็นที่สุดท้ายซึ่งเป็นกองกำลัง
ซึ่งต่อสู้กับเจ้าหน้าที่อย่างดุเดือดนะ เราจำเป็นต้องใช้แผนปฏิบัติการขั้น
เด็ดขาดโดยการเข้าชาร์จ แล้วเราก็ต้องรีบดำเนินการทั้งหมดให้รวดเร็ว
ที่สุดเพื่อปิดปฏิบัติการให้เร็วที่สุด" (28 เมษายน 2547)

นายกรัฐมนตรี "เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร ทำงานปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบอย่าง ถอนรากถอนโคนต่อไป" (28 เมษายน 2547, คำ)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวถึง แนวทางการป้องกันและปราบปราม ความไม่สงบในภาคใต้หลังจากเมื่อวาน เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารได้ปะทะกับกลุ่มโจรก่อการร้าย ที่จังหวัดปัตตานี ยะลา และสงขลา จนทำให้กลุ่มโจรเสียชีวิตไปแล้วทั้งสิ้น 107 คนว่า ขณะนี้ถือว่าแนวทางการทำงานของเจ้าหน้าที่ อยู่ในแนวทางที่ถือว่าถูกต้องแล้ว (28 เมษายน 2547, เข้า)

ในกรณีตากใบ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมีการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายว่า กลุ่มผู้ชุมนุมไม่ได้มีเจตนาในการที่จะเรียกร้องความเป็นธรรมและชุมนุมโดยสันติ มีการกล่าวอ้างถึงพฤติกรรมของผู้ชุมนุมในทางลบ เช่น พกพาอาวุธ เจรจาไม่รู้เรื่อง รวมไปถึงชี้ให้เห็นว่ารัฐถูกรังแก ซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐไม่สามารถยอมให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ได้ จึงมีความจำเป็นในการใช้ความรุนแรงเข้าปราบปราม

ผู้ประกาศ: พล.อ.ศิริชัย รัญศิริ รองผบ.สส. ในฐานะ ผอ.กอ.สสส.จขต. กล่าวว่า การแสดงออกของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ที่มารวมตัวกัน ที่ สภอ.ตากใบ จ.นราธิวาส เมื่อวานนี้ บ่งบอกได้ว่า ไม่ได้มีเจตนาที่จะเรียกร้องให้มาปล่อยตัวชุด ขรบ.6 คน ที่ถูกจับกุมในคดี ปล้นอาวุธปืนลูกซองเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม ที่ผ่านมา เนื่องจากเจ้าหน้าที่และญาติ ผู้ต้องหาพยายามทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมแต่ไม่เป็นผล นอกจากนี้ผู้ชุมนุมส่วนใหญ่ยังมีอาการเหมือนคนติดยาและอาละวาดอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งยังได้รับการยืนยันจากผู้นำศาสนาและญาติผู้ต้องหาว่า ไม่รู้จักและไม่ใช่คนในพื้นที่ ใดๆก็ตาม กลุ่มผู้ชุมนุมประมาณ 300 คนที่ถูกควบคุมตัวไว้ เจ้าหน้าที่อาจต้องใช้เวลาในการตรวจสอบ ต่อเนื่องจากเมื่อวานนี้มาจนถึงวันนี้ ซึ่งหากพบบุคคลใดไม่เกี่ยวข้อง จะถูกแยกออกและปล่อยตัวไป (26 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี "ผมได้รับรู้ขณะเดียวผมจะไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่มารังแกโดยเด็ดขาด แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ได้เข้ามาทำตามกฎหมายบ้านเมืองแล้ว เราก็ต้องเคารพกฎหมายบ้านเมือง ใครไม่เคารพกฎหมายบ้านเมืองไม่ได้ กฎหมายบ้านเมืองเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ดังนั้นถ้าหากว่ายังฝืน ไม่เคารพ อยากรจะทำอะไร ตามใจชอบ จะให้ผู้ที่ถูกจับถือว่าเขาเป็นผู้บริสุทธิ์คนอย่างนี้นี้เป็นไปไม่ได้หรอก" (26 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "เราจะให้ประธานบ้าง เปิดอาวุธที่ทิ้งลงแม่น้ำ ตรงที่เกิดเหตุ จำนวนหนึ่ง ซึ่งเราจะไปงม ซึ่งเราก็จับอาวุธได้ จำนวนหนึ่งพอสมควรทีเดียวในที่เกิดเหตุ ฉะนั้นในวันนี้ เจ้าหน้าที่ถือว่าทำงานได้ดีมากและก็เสี่ยงมากเจ้าหน้าที่ต้อง ไม่ใช้ความรุนแรงเลย เราเตือนเป็นขั้นเป็นตอน พาผู้นำไปพูด พาผู้นำ ศาสนาไปพูดและก็พาญาติ พี่น้องไปพูดอย่างไรก็ไม่ฟังเขามุ่งก่อเหตุจริง ๆ เมื่อเป็นอย่างนี้เราต้องใช้ความเด็ดขาดเพราะว่า กฎหมายต้องเป็นกฎหมาย จะให้มาทำแบบเดิมนี่เราจะไม่ยอมอีกแล้ว" (26 ตุลาคม 2547)

ขณะที่ภายหลังเกิดเสียชีวิตของจากการขนย้ายผู้ชุมนุมแล้ว พบว่า ท่าทีและการใช้ภาษาที่แข็งกร้าวของรัฐเบาบางลง โดยมีการใช้ภาษาที่แสดงการขอโทษและแสดงความเสียใจ โดยอ้างไม่มีเจตนาใช้ความรุนแรง และอ้างเหตุผลเพื่อแก้ตัวจากความผิดพลาดที่กระทำว่า มาจากตัวผู้ชุมนุมเองไม่ได้เป็นฝีมือของรัฐ ดังจะพบในตัวอย่างดังต่อไปนี้

โฆษกสำนักนายกฯ:ขอเน้นย้ำว่าทั้งนายกรัฐมนตรีและผู้ทำการปฏิบัติ ไม่มีเจตนาใช้ความรุนแรง ขณะเดียวกันขอให้ประชาชนให้ความสำคัญกับทหารและตำรวจ ที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเศร้าเสียใจและรัฐบาลจะไม่ยอมให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก (27 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรี แถลงผ่าน สถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย...เป็น เรื่องเศร้าสลด เพราะรัฐบาลไม่สามารถทำตามข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมที่กดดันให้ปล่อย ผู้ต้องหา 6 คนได้ และได้ใช้ความนุ่มนวลในการเจรจาแล้ว จนเมื่อไม่เป็นผล จึงต้องเข้าสลาย ผูกชนโดยให้หมอบและเข้าควบคุมตัว แต่น่าเสียใจที่ ในขั้นตอนการลำเลียงผู้ชุมนุมขึ้นรถไปยัง จ.ปัตตานีของ เจ้าหน้าที่ซึ่งใช้เวลาเดินทาง 2 ชม. มีจำนวนรถไม่มากและผู้ชุมนุม ตรากรตรามาทั้งวัน ไม่แข็งแรงพอ ประกอบกับผู้คุมเกรงว่าคนเหล่านี้จะเบียดกันตกลงมาจากรถ จึงให้นอนคว่ำหน้าซ้อนกันหลายชั้น ทำให้มีผู้ที่เสียชีวิตจากการจำกัดของพื้นที่

6.5.2 การสร้างความสัมพันธ์แบบ เรา - เขา

การใช้ภาษาเพื่อจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างรัฐในฐานะผู้ส่งสารกับประชาชนในฐานะของผู้รับสาร โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบเป็นหนึ่งเดียวไม่แบ่งแยกเรา - เขา และการสร้างความสัมพันธ์แบบแบ่งเรา - เขา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การสร้างความสัมพันธ์แบบเป็นหนึ่งเดียวไม่แบ่งแยกเรา - เขา

การใช้ภาษาลักษณะนี้จะมีความคล้ายคลึงกับการใช้วาทกรรมความสามัคคีและเอกภาพในชาติดังที่กล่าวในข้างต้น เน้นความมีเอกภาพภายในชาติ โดยเฉพาะพื้นที่ๆ มีความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม - ศาสนา เช่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งโดยปกติรัฐจะระมัดระวัง การกระทบกระทั่งของความแตกต่างที่มีต่อกันแต่มีการใช้คำว่า "เรา" เพื่อกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของผู้พูดว่า รัฐเป็นคนกลุ่มเดียวกับผู้ฟังและดึงผู้ฟังให้เห็นพ้องในเหตุผลของผู้พูด และจะมีชุดคำประเภทที่สร้างความเป็นเอกภาพเช่น พี่น้อง, แผ่นดินเกิด, สันติสุข, ช่วยกัน, ร่วม เป็นต้น

นายกรัฐมนตรี: "ทุกคนเกิดในแผ่นดินนี้ทั้งนั้นเพราะฉะนั้น ให้ช่วยกันรักและพัฒนามัน เรา จะรักและพัฒนาแผ่นดินเกิดให้เจริญและอยู่กันอย่างสันติสุขและมีงานทำ มีที่เรียน มีสุขภาพแข็งแรง เราจะช่วยกัน" (7 พฤษภาคม 2547)

- การสร้างความสัมพันธ์แบบแบ่งแยก เรา - เขา

เป็นการใช้ภาษาที่มีการจัดวางความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐกับประชาชนในทางตรงกันข้ามกับข้างต้นคือ การแบ่งสองขั้วตรงกันข้ามอย่างชัดเจน โดยจัดวางตำแหน่งแห่งที่ของรัฐและผู้ที่จะเห็นพ้องกับรัฐให้เป็นฝ่าย "เรา" ให้มีความหมายในด้านบวก ส่วนฝ่ายตรงกันข้ามจะถูกตอกย้ำให้มีความหมายในด้านลบ ซึ่งด้อยกว่าทางฐานะ, เป็นฝ่ายสร้างความเดือดร้อน หรือมีความบกพร่องสมควรแก่การตำหนิติเตียน ซึ่งในที่สุดความหมายที่เกิดขึ้นกับกลุ่มนี้จะถูกกันให้เป็น "เขา" จนถูกผลักดันอยู่ชายขอบและไม่ใช่วิวพ้องเดียวกับประชาชนส่วนใหญ่

นายกรัฐมนตรี: "คงไม่ได้เป็นองค์กรแต่คงที่จะเป็นกลุ่มเข้าไปช่วยกันทำงานเหมือนกับให้เขา เป็นฝ่ายที่เข้าไปพูดคุยกับประชาชน โดยที่พวกเราฝ่ายราชการคอยดูแลพวกเขาอยู่ข้างหลัง เพื่อให้เขาทำงานได้อย่างเต็มที่เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่า น้อยเนื้อต่อใจเรื่องอะไร แค้นกันเรื่องอะไร" (5 พฤศจิกายน 2547)

เนวิน ชิดชอบ "ภายในสิ้นเดือนนี้ เราจะรู้ว่าประชาชนพี่น้องใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ละครัวเรือนเขาต้องการอะไร เราจะได้จัดการพัฒนาอาชีพให้ตรงกับความต้องการของเขา ซึ่งนี่เป็นนโยบายหลักของท่านนายกรัฐมนตรีเลย ท่านนายกฯ เน้นเลยว่า ต้องทำให้เขาได้รับการพัฒนาในสิ่งที่เขาต้องการ" (14 พฤษภาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ในพื้นที่เขาทำงานกัน เขาใกล้ชิดกันตลอด เขาหาความสงบกันตลอด เพราะคนบ้านเขาอยากสงบ พ่อแม่ ออกมาเขาอยากรู้ว่าลูกออกมาทำอะไร ส่วนใหญ่เขายังไม่รู้ เขาอยากรู้ข้อเท็จจริงเขาอยากจะช่วย" (5 พฤษภาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ผมต้องคิดว่าเรื่องการเป็นผู้ลงมือต้องได้รับพิจารณาเป็นพิเศษ เพราะต้องคิดว่าเขาคือผู้ลงมือ ถ้าเขาจะพูดอะไรกับเรา เราคงต้องส่งทางด้านของจิตแพทย์เข้าไปคุย อธิบายเราจะเข้าใจ ปัญหาซับซ้อนของโครงสร้างสังคม รักษากันให้ดีจะได้สงบสุข" (4 พฤษภาคม 2547)

การใช้ภาษาในการสร้างความสัมพันธ์แบบ เรา - เขา ยังสะท้อนให้เห็นการซ่อนนัยของรัฐ ต่อทัศนคติของประชาชนและพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า ไม่ได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับประเทศ จากเนื้อความข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่ารัฐต้องทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลทุกข์ สุข เข้าไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ยังคงมีห่างเหิน, ความไม่ลงรอย ความไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้, ความเคลือบแคลงสงสัยไม่เป็นหนึ่งเดียวกันกับประชาชนในพื้นที่ที่อยู่ในภาษาที่ใช้

การแบ่งเขา - แบ่งเรา ยังใช้ในกรณีที่รัฐกล่าวโทษต่อฝ่ายซึ่งเป็นปฏิปักษ์อย่างชัดเจน คำว่า "เขา" ถูกใช้เรียกกลุ่มก่อความไม่สงบ ดังตัวอย่าง คำกล่าวของนายกรัฐมนตรีกล่าวพาดพิง การชุมนุม กรณีตากใบว่า น่าจะเป็นฝีมือของกลุ่มก่อความไม่สงบซึ่งเคยก่อเหตุทำร้ายตำรวจตระเวนชายแดน ที่ อ.ระแงะ จ.นราธิวาส ซึ่งรัฐรู้สึกเสียน้ำหากต้องยอมเกิดเหตุการณ์ชุมนุมเช่นนี้อีก

นายกรัฐมนตรี: "เขาได้ใช้วิธีการอย่างนี้มาหลายครั้ง ฝ่ายรัฐก็อ่อนข้อจนฝ่ายรัฐถูกทำร้าย รุมทำร้าย จำได้มี 2 คน ทำร้ายตำรวจชายแดน เรื่องโจรнинจามะ ก็คิดว่าเรื่องนี้ถ้าจะยอมอีกครั้ง แสดงให้เห็นว่าฝ่ายรัฐอ่อนแออย่างเห็นชัดเจน เพราะฉะนั้นผมจึงบอกว่ายอมไม่ได้ แต่ 1. ห้ามใช้อาวุธ 2. ให้ใช้มาตรการคุมฝูงชนถูกต้องตามหลักการเป็นขั้นเป็นตอนและก็สลายมือเบร ผมต้องการสลายมากกว่า แต่ว่าที่นี้ปรากฏว่าเขาไม่ยอมไป ก็ต้องจับกุม"
(27 ตุลาคม 2547)

การสื่อความหมายในลักษณะนี้ ยังหมายรวมถึง คู่ปฏิปักษ์ระหว่างรัฐกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบเท่านั้น แต่ยังมีนัยถึงประเทศเพื่อนบ้านคือ ประเทศมาเลเซียด้วย โดยสะท้อนนัยของความเคลือบแคลงใจต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมักถูกมองว่าเป็นแหล่งกบดานของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

นายกรัฐมนตรี: "เขาต้องการส่งรองนายกด้านความมั่นคงมาพบผม เพื่อมุ่งมั่นจริงที่จะร่วมมือกันอย่างเต็มที่ ในการที่จะป้องกันให้คนที่ไม่ดีใช้แผ่นดินของเขา"

เป็นที่หลบซ่อนแต่ถ้าความร่วมมือดีมันก็ทำให้ลำบาก" (3 พฤษภาคม 2547)

จะเห็นได้ว่าการสื่อความหมาย แบบ เรา - เขา ได้ให้เห็นการจัดวางระบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนในระดับที่ไม่เสมอภาคกัน แต่มีการกำหนดช่วงชั้นของการวางตำแหน่งของรัฐอยู่สูงกว่าในฐานะผู้ปกครอง กับประชาชนในพื้นที่คือผู้ถูกปกครองในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยความไม่ไว้เนื้อเชื่อใจนัก

6.5.3 การใช้ถ้อยคำประนาม

เป็นการใช้ภาษาสื่อความหมายด้วยถ้อยคำที่ทำให้ฝ่ายตรงกันข้าม ถูกมองในทิศทางลบหรือถูกตำหนิ เช่น คิดร้ายต่อบ้านเมือง, มักใหญ่ใฝ่สูง, อามหิต ซึ่งจะใช้ควบคู่ไปกับการใช้ภาษาแบบแบ่ง เรา - เขา เพื่อแบ่งข้างให้เห็นชัดเจนว่าฝ่ายไหนเป็นฝ่ายดี - ฝ่ายชั่ว โดยฝ่ายรัฐจะอยู่ในฝ่ายดีหรือเชิงบวกเสมอ นอกจากนี้จะมักจะกล่าวด้วยถ้อยคำที่มีอารมณ์ความรู้สึก รวมถึงน้ำเสียงที่ไม่พึงพอใจ เป็นคำซึ่งโดยปกติมักใช้เป็นคำตำหนิประกอบเช่น คำว่า "ไอ้"

พระราชเสาวนีย์: ...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก ทรงสนับสนุนปกป้อง ทุกศาสนา ในกรุงเทพฯ ของเราจะเห็นชัดมีวัด มีโบสถ์ คริสต์ มี มัสยิด มีโบสถ์ พราหมณ์ทุกอย่างอยู่ใกล้ๆ กันก็ไม่เคยสักครั้งหนึ่งที่ชาวพุทธจะรังแกชาวคริสต์ จะรังแกชาวอิสลาม ไม่เคยเกิดขึ้น ซึ่งเป็นชื่อเสียงของประเทศมา ผู้คนเวลาพบกันก็แม้จะต่างศาสนา ก็ทักทายกันด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส แต่เดี๋ยวนี้กลับแปรเปลี่ยนไป ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ข้าพเจ้าวิตกอย่างมาก มีการทำร้ายกันอย่าง อามหิต" (17 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: สิ่งที่เกิดขึ้นในภาคใต้นั้น ที่สมเด็จพระ รัชสังข์กันมีความหมายลึกซึ้งมาก ท่านพูดด้วย จากส่วนลึกของพระหทัยท่าน ท่านรับสั่งว่า ท่านไปภาคใต้ มา 30 กว่าปีและเห็นพี่น้อง ชาวไทยมุสลิมมาอย่างต่อเนื่อง และสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ มันไม่ใช่พี่น้องชาวไทยมุสลิมของท่าน (เสียงสูง) ตรงนี้บอกให้รู้เลยว่ามันไม่ใช่ไทยมุสลิมพันธุ์แท้ มันบ่งบอกอะไรบางอย่างว่า พวกเราจะต้องแสดงพลัง เพื่อให้พี่น้อง 3 จังหวัดรู้ว่า พวกเรารักเขาห่วงใยเขา โดยเฉพาะพระเจ้าอยู่หัวและ สมเด็จพระนางเจ้าฯ และพวกเราต้อง การเห็นสันติ พวกเราจะกดดันเรียกร้องให้ เอาสันติคืนมา ส่วนคนที่คิดร้าย คิดมักใหญ่ใฝ่สูง อยากแบ่งแยกดินแดนนั้นเราจะดำเนินการ ตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด (18 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ให้ความคุ้มครองราษฎรที่ต้องการบอกเบาะแส ให้ปลอดภัยและคุ้มครองภาวะประจำวันเขาให้ได้และหลังจากนั้นเราหวังว่าคนที่หลงผิด จะยุติ แต่ ว่า คนที่เป็นหัวใจยังงี้ก็ไม่ยอมยุติอยู่แล้วอันนั้นก็ต้องว่ากันไป"
(5 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการกระทำของกลุ่มประชาชนที่ไม่ดี และกลุ่มอิทธิพลในท้องถิ่นที่ต้องการทำลายชาติบ้านเมือง..." (15 เมษายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "คือเราอย่าไปตกเป็นเครื่องมือ พอเวลาเขาหาเรื่องเราอย่าไปตกเป็นเครื่องมือ เรารู้ว่ามันเป็นแผน เพราะเขาต้องการสร้างความขัดแย้งระหว่างศาสนา ทั้งๆ ที่พี่น้องที่อยู่ภาคใต้ไม่ได้ มีความขัดแย้ง แต่ไอ้คนที่มายุยงในวันนี้ มันพยายาม ทำให้เกิดความขัดแย้ง เพราะฉะนั้นเราอย่าไปเข้าแผนเขา" (8 พฤศจิกายน 2547)

6.5.4 การสร้างความลังเลสงสัย- ไม่มั่นใจ (Doubt)

การรายงานข่าวด้วยการหยิบยก ประเด็นที่ไม่ใช่เรื่องที่คุ้นเคยของสังคมซึ่งขาดองค์ความรู้ในเรื่องของศาสนาอิสลามและมลาญศึกษา ซึ่งเป็นความแตกต่างของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ มาสื่อความหมายให้เกิดความลังเล เคลือบแคลง สงสัย เช่น การกล่าวถึง "ปอเนาะ" ว่าเป็นแหล่งช่องสุม, บ่มเพาะการก่อการร้ายและนำคำสอนในศาสนาอิสลามไปอธิบายในทางที่ผิด, ครูสอนศาสนารุ่นใหม่เป็นผู้ที่นิยมความรุนแรงและบิดเบือนคำสอนศาสนา, การแพร่หลายแนวคิด "วะฮะบีห์" ถูกตั้งข้อสงสัยว่าอาจจะเป็นภัยต่อความมั่นคงในอนาคต

การรายงานในลักษณะดังกล่าว นำไปสู่การสื่อความหมายต่อผู้ฟัง ให้เกิดความไม่แน่ใจต่อสิ่งที่ข่าวได้กล่าวถึง การใช้แหล่งข่าวเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น แหล่งข่าวสายความมั่นคงจะสร้างการรับรู้ต่อผู้ฟังเข้าใจตามที่ข่าวกำหนด โดยขาดการให้รายละเอียดและความรู้ของสิ่งที่กล่าวถึง โดยฝ่ายที่ถูกพาดพิงถึงไม่มีสิทธิหรือพื้นที่ในการที่จะโต้แย้งในประเด็นเหล่านั้นเลย

ผู้ประกาศ: ด้านพล.อ.สัมพันธ์ บุญญานันท์ รมว.กลาโหม ย้ำว่า พร้อมจะให้การสนับสนุน การทำงานในการแก้ไขปัญหภาคใต้อย่างเต็มที่ โดยจะเร่งสร้างความสงบสุขให้กลับมาโดยเร็ว ซึ่งมองว่าการกระทำที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำของคนส่วนน้อย ที่อาศัยการบิดเบือนของศาสนาเป็นเครื่องยุยง ให้เข้าใจผิด รวมทั้งมีปัญห่อื่นๆ เข้ามาแทรกด้วย.... (8 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: ในขณะที่นายอารีย์ วงศ์อารยะ รมช.กระทรวงศึกษาธิการ คนใหม่ได้ร่วมพูดถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา ภาคใต้ว่าจะต้องเร่งทำความเข้าใจ กับประชาชนเกี่ยวกับโรงเรียนปอเนาะ เพื่อไม่ให้เกิดการบิดเบือนต่อไปอีก นอกจากนี้จะต้องเข้าไปดูแลหลักสูตรแนวทางการการสอนให้ถูกต้อง... (8 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: รมช.ศึกษาเห็นว่า การแก้ไขปัญหาคือ จ.ชายแดนภาคใต้ ต้องอาศัยความเข้าใจวัฒนธรรมประเพณีของศาสนาอิสลาม ขณะที่ผู้ตรวจราชการสำนักเขตพื้นที่ ศึกษาสุลวะบุ การแก้ไข ปัญหาต้องควบคุมความนิยมความรุนแรงของครูสอนศาสนา และควบคุมไม่ให้นักเรียนในปอเนาะ หลงผิดเชื่อในคำสอนที่บิดเบือน(16 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง กล่าวในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคมที่ผ่านมา โดยระบุว่า ขณะนี้ม็วลัทธิวะฮะบีห์ ซึ่งเป็นลัทธิใหม่เข้ามาในพื้นที่ ชายแดนภาคใต้นั้น พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ กล่าวที่แจ่มในเรื่องนี้ว่าเป็นลัทธิ ที่ก่อตั้งขึ้นมาโดย มหาอำนาจประเทศหนึ่งและเข้ามาแพร่หลายในภาคใต้เป็นเวลาพอสมควรแล้ว มีการจัดตั้งผู้นำทั้งในความคิด ด้านการศาสนาและการเมืองแต่ยังไม่สามารถใช้กฎอัยการศึกดำเนินการกับคนเหล่านี้ ในข้อหาเป็นภัยกับความมั่นคงของประเทศได้ เพราะขณะนี้ลัทธิดังกล่าว ยังไม่เกี่ยวข้องกับการก่อความไม่สงบในภาคใต้ แต่มีการเคลื่อนไหวด้านความคิดที่ค่อนข้างเป็นอันตราย โดยเฉพาะความคิดทางด้านศาสนา ดังนั้นจะต้องนำประชาชนพวกนี้มาพูดคุย ... (21 พฤษภาคม 2547)

6.5.5 การทำให้พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นดินแดนที่น่าหวาดกลัว

การใช้ภาษาในข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สื่อความหมายให้เห็นว่า พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าเป็นพื้นที่ที่เกิดความสับสน วุ่นวายไร้ระเบียบ (Chaos) มีความน่าสะพรึงกลัวของการก่อเหตุร้ายในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จะยังเป็นพื้นที่อันมีความเชื่อมโยงกับการก่อการร้ายสากล เพราะเป็นพื้นที่ๆ มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม ซึ่งอาจเป็นแหล่งกบดานของเครือข่ายการก่อการร้าย โดยเฉพาะจากกลุ่มประเทศในตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นประเทศมุสลิม ที่มักถูกนำเสนอในการฝึกฝนในการใช้วิธีการที่รุนแรง

จากข่าวจะเห็นได้ว่า มีการสับสนในการใช้ภาษาในการรายงานข่าว โดยในเบื้องต้นรายงานข่าวว่า "ให้ทางการไทยระมัดระวังกลุ่มโจรจากประเทศซีเรีย" ส่วนในข่าวตอนต่อมา ขยายความว่า "ให้ระวังกลุ่มโจรที่ได้รับการฝึกมาจากประเทศซีเรีย" ซึ่งอาจนำไปสู่การตีความของผู้รับสารได้สองความหมายคือ กลุ่มโจรที่มาจากประเทศซีเรียเข้ามาก่อความไม่สงบโดยตรงกับกลุ่มโจรที่ได้รับการฝึกฝนยุทธวิธีจากประเทศซีเรีย การใช้ภาษาลักษณะเช่นนี้จึงเอื้อต่อการสร้างความชอบธรรมในการกำลังทหารเพื่อรักษาดินแดนเอาไว้อย่างเข้มงวด

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรียืนยัน ยังไม่ได้รับรายงานกรณีหน่วยข่าวกรองของมาเลเซีย เดือนไทยระวังกลุ่มโจรจากซีเรียจะเข้ามาก่อความไม่สงบใน พ.ท. 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขณะที่ มท.กำชับ มทภ.4 ให้ระมัดระวังความปลอดภัย โดยเตรียมความพร้อมให้เต็มที่เพื่อความไม่ประมาท (24 พฤษภาคม 47)

ผู้ประกาศ: นายโกศล พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ยอมรับว่ากระแสข่าวที่ทางการ แจ้งเตือนไทย ให้ระวังกลุ่มโจรที่ทำการฝึกมาจากซีเรีย กว่า 300 คนจะเข้ามาก่อความไม่สงบ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ประมาณปลายเดือนนี้ เป็นรายงานเบื้องต้นที่ได้รับจากทางทหาร และเพื่อความไม่ประมาทได้กำชับให้แม่ทัพภาคที่ 4 เพิ่มความระมัดระวัง รวมทั้งวางกำลังเฝ้าตรวจตราเป็นพิเศษ โดยเฉพาะที่ จ.นราธิวาส (24 พฤษภาคม 47)

นอกจากนี้ยังพบการใช้ภาษาของเจ้าหน้าที่ระดับสูงในลักษณะข่มขู่ ให้ผู้ฟังรู้สึกว่าการกลัวต่ออำนาจรัฐ เช่น เจ้าหน้าที่ไม่ต้องการทำร้าย

ผู้สื่อข่าว: ด้านพล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร ผบ.ทบ. กล่าวว่า ขณะนี้เจ้าหน้าที่กำลังพยายามทุกวิถีทางในการแก้ไขปัญหา โดยให้กำชับให้ทุกคนใช้ความอดทนทั้งนี้ยืนยันว่า เจ้าหน้าที่ไม่ต้องการทำร้ายใคร อย่างไรก็ตามเพื่อให้สถานการณ์สงบลงโดยดี ทางทหารจึงได้ใช้มาตรการทางด้านข่าว และกิจการพลเรือนทำให้ประชาชนในพื้นที่ เริ่มให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มากขึ้น

6.5.6 การกล่าวถึงกลุ่มก่อความไม่สงบ/แบ่งแยกดินแดน

ตลอดการเก็บข้อมูลศึกษาทั้งสองเหตุการณ์คือ กรณีกรือเซะและกรณีตากใบ พบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มักไม่กล่าวถึงกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดนอย่างตรงไปตรงมา ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อเหตุทั้งสองเหตุ ซึ่งพิจารณาจากสมมติฐานในบทที่

4 จะเห็นได้ว่าแหล่งข่าวซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงมักไม่กล่าวว่า เหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นมีสาเหตุหลักมาจากขบวนการแบ่งแยกดินแดน มีเพียงแหล่งข่าวสายความมั่นคงบางคนเท่านั้นที่กล่าวยอมรับว่า เป็นฝีมือของขบวนการแต่ได้อ่อนกำลังลงไปมากจนไม่สามารถปฏิบัติการได้ ส่วนกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบไม่น่าจะเป็นกลุ่มที่มีอุดมการณ์อย่างแท้จริง ซึ่งจะพบในความเห็นของ นายกรัฐมนตรีดังตัวอย่างต่อไปนี้

นายกรัฐมนตรี: ...อุดมการณ์แยกดินแดนนั้นผมไม่เชื่อว่าเป็นอุดมการณ์ที่แท้จริง เพราะตามหลักศาสนาอิสลามเรื่องแผ่นดินเกิดนั้น การรักษาไว้ซึ่งแผ่นดินเกิดเป็นเรื่องสำคัญ คนไทยมุสลิมไทยส่วนใหญ่แล้ว 99.99% เกิดในแผ่นดินไทย เพราะฉะนั้นต้องรักษาแผ่นดินของเรา เราจะช่วยกันพัฒนาเป็นแผ่นดินที่น่าอยู่ทุกคนมีความสุข "(2 พฤษภาคม 2547) (การอธิบายผิดฝาผิดตัว)

จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลพยายามที่จะอธิบายความถึงขบวนการแบ่งแยกดินแดนว่า ไม่ได้เป็นสิ่งที่อยู่จริงและมักถูกเบี่ยงเบนด้วยการอธิบายบนฐานคิดทางศาสนาอิสลามที่อยู่คนละฐานคิดกัน ดังที่ควรจะอธิบายบนพื้นฐานของขบวนการแนวคิดอุดมการณ์ชาตินิยมซึ่งมีความเหมาะสมมากกว่า

ตลอดระยะเวลาการเก็บข้อมูลศึกษาพบว่า มีกล่าวถึง "ขบวนการแบ่งแยกดินแดน" อย่างชัดเจนที่สุดครั้งเดียวเท่านั้นคือการกล่าวถึง "ขบวนการเบอร์ชาตู" ภายหลังสถานีวิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทย ได้ออกอากาศ บทสัมภาษณ์พิเศษ ดร.วัน การ์เดร์ เจ๊ะมัน ประธานกลุ่มเบอร์ชาตู โดยมีเนื้อหาเสนอแนะถึง การขอโอกาสในปกครองตนเองในราวกลางเดือนพฤษภาคม 2547

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีพร้อมเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าหารือเพื่อหาแนวทางสันติสุขในภาคใต้ รวมทั้งมอบหมายให้ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี ร่วมทำบุญในโอกาส ครบรอบ 40 วัน เหตุการณ์ มัสยิดกรือเซะ (26 พฤษภาคม 47)

นายกรัฐมนตรี: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงกรณีที่รัฐบาลจะเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น กลุ่มเบอร์ชาตู เพื่อแก้ไขปัญหาภาคใต้ว่า ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีวานนี้ได้สั่งการให้นายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องห้ามใช้คำว่าเจรจา แต่ให้ใช้ว่าเป็นการหารือ หรือเป็นการหารือแทนซึ่งรัฐบาลพร้อมจะฟังอุปสรรคปัญหาทุกกลุ่ม แต่ต้อง

ไม่มีคดีอาชญากรรมติดตัวและจะไม่ยอมให้มีการแบ่งแยกดินแดนเด็ดขาด
(26 พฤษภาคม 47)

นายกรัฐมนตรี: "ถ้าคิดว่ามาช่วยให้คำแนะนำ มาช่วยกันมาทำอย่างนั้นนะ ควรจะให้ทำพิธีทางศาสนาอย่างนี้กับบอกกันก็ช่วยกันยินดี แต่ถ้ามาพูดว่าจะขอปกครองตัวเอง จะแยกดินแดนไม่ให้ยามาอย่าเข้ามา ก็ให้เข้ามาคิดมาช่วยกันพูด"
(26 พฤษภาคม 47)

อย่างไรก็ตามเนื้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการสงวนท่าทีของรัฐ ที่มีต่อกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดนคือ การแสดงให้เห็นว่ารัฐและกังวลต่อการช่วงชิงความได้เปรียบของกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดน ดังจะพบได้ในคำกล่าวที่ว่า "ห้ามใช้คำว่าเจรจา แต่ให้ใช้ว่าเป็นการหารือ", "จะไม่ยอมให้มีการแบ่งแยกดินแดนเด็ดขาด" และ จะขอปกครองตัวเอง จะแยกดินแดนไม่ให้ยามาอย่าเข้ามา" ซึ่งอาจจะเป็นความกังวลต่อการยกระดับปัญหาการแบ่งแยกดินแดนให้เวทีระดับนานาชาติ ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนั้นการรายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกของรัฐ จึงสามารถรายงานสมมติฐานของการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ ได้เพียงเป็นการปลุกกระดมของผู้ก่อความไม่สงบหรือกลุ่มผู้เสียผลประโยชน์จากการค้ายาเสพติดเท่านั้น

สรุปกลไกการทำงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐกรณีกรือเซะและตากใบ

ในภาคนี้จะเป็นการกล่าวโดยสรุปถึง การสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐในกรณีกรือเซะและตากใบโดยอาศัยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นกลไกในการสื่อสารกับผู้ฟังให้เห็นคล้อยตามการนำเสนอข่าว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากการศึกษาพบว่า ในกรณีกรือเซะนั้นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นำเสนอข่าวว่าเป็นชัยชนะเหนือกลุ่มก่อความไม่สงบ ในลักษณะของกองกำลังที่มุ่งเข้าทำร้ายต่อเจ้าหน้าที่อย่างซึ่งหน้า จากความสามารถทางการข่าวที่แม่นยำเป็นผลให้รัฐสามารถรับมือกับกลุ่มก่อความไม่สงบได้อย่างเข้มแข็ง และกลุ่มสุดท้ายที่มีการปะทะกันที่มีสยิดกรือเซะ รัฐได้ใช้แนวทางการสันติเพื่อเกลี้ยกล่อมให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบยอมมอบตัว แต่กลุ่มก่อความไม่สงบได้ตอบโต้จนทำให้รัฐต้องใช้เวลาความรุนแรงในการปราบปราม

ส่วน กรณีตากใบ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นำเสนอข่าวว่า กลุ่มผู้ชุมนุมไม่ได้มีเจตนาในการที่จะเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่ ชรบ. ทั้ง 6 คน อย่างแท้จริงและไม่ได้ชุมนุมโดยสันติ มีการกล่าวอ้างถึงพฤติกรรมของผู้ชุมนุมในทางลบ เช่น พกพาอาวุธ คลุ้มคลั่งจนเจรจาไม่รู้เรื่องและพยายามยั่วยุเจ้าหน้าที่ รวมไปถึงชี้ให้เห็นว่ารัฐถูกรังแก แต่รัฐก็ยังไม่ใช้การสลายการชุมนุมอย่างเป็นทางการจนสามารถสลายการชุมนุมได้สำเร็จ

จากทั้ง 2 กรณีแสดงให้เห็นการสร้างความปลอดภัยให้กับรัฐในการใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้สำเร็จ ผิดเสียแต่ว่าในกรณีตากใบ เกิดเหตุผิดพลาดจากการขนย้ายจนทำให้มีผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น 78 คน จนไปสู่การปิดกั้นนำเสนอข่าว ในวันถัดมาหลังจากเกิดเหตุการณ์ ทั้งยังอ้างว่าการเสียชีวิตของผู้ชุมนุมไม่ได้มาจากความผิดจากการขนย้ายแต่เกิดจากความอ่อนแอของผู้ชุมนุม

จากกลไกที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจะพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรม ต่อการใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามผู้ความไม่สงบในกรณีหรือชะและสลายการชุมนุมต่อผู้ชุมนุมประท้วงที่หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ โดยใช้เทคนิคในการสร้างความชอบธรรมดังต่อไปนี้คือ 1) การเลือกนำเสนอข้อถกเถียงที่สอดคล้องกับตรรกะของรัฐ 2) การให้น้ำหนักแก่แหล่งข่าวของฝ่ายรัฐมากกว่าส่วนอื่นๆ 3) การออกข่าวซ้ำ 4) การให้เวลาการออกอากาศยาว 5) การให้บุคคลที่น่าเชื่อถือรับรองความชอบธรรมของรัฐ กลไก 5 ประการที่ได้กล่าวมา สอดคล้องกับงานศึกษาของ สมสุข หินวิมาน (2534) ในเรื่อง "วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกับการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ" โดยย้ำให้เห็นว่าเทคนิคการสร้างความปลอดภัยเหล่านี้ยังคงถูกนำมาปรับใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังพบว่า มีกลไกที่ได้ถูกนำมาใช้ในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ เพิ่มเติมจากเทคนิคแบบเดิม ในกรณีที่รัฐต้องใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาศัยการ "เข้ารหัส" ทางอุดมการณ์ของรัฐ ซึ่งอุดมการณ์หลักของสังคมปรากฏในการรายงานข่าวในลักษณะดังต่อไปนี้ 1) การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟัง, 2) ความพยายามในการแก้ปัญหาของรัฐและความรวดเร็วในการแก้ปัญหา, 3) วาทกรรมการสร้างความปลอดภัยและเอกภาพในชาติและศาสนา, 4) รัฐคือผู้ปกป้องคุ้มครองและมอบสวัสดิการแก่ราษฎร, 5) การสร้างความชอบธรรมของรัฐในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบ, 6) การใช้แหล่งข่าวเพื่อแย้งชิงพื้นที่มวลชน, 7) การอ้างความเห็นพ้องและความร่วมมือจากประชาชนส่วน

ใหญ่ 8) การลดความน่าเชื่อถือฝ่ายตรงกันข้าม 9) การเบี่ยงเบนประเด็นด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจ 10) สื่อของรัฐเท่านั้นที่มีความน่าเชื่อถือ

และยังพบว่ามีการใช้ภาษาในการสื่อความหมายกับผู้ฟังโดย ในกรณีกรือเซะมีการใช้เห็นถึงความจำเป็นในการใช้ความรุนแรงและศักยภาพของรัฐในการปราบปราม ด้วยภาษาและท่าทีที่แข็งกร้าว ขณะกรณีตากใบมีการใช้ภาษาเพื่อแสดงให้เห็นถึงจำเป็นของรัฐในการใช้สันติวิธีต่อผู้ชุมนุม แต่มีท่าทีอ่อนลงเมื่อเกิดความผิดพลาดจากการขมขื่นผู้ชุมนุม นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้ภาษาในลักษณะ แบ่งเรา - เขา การใช้ถ้อยคำในลักษณะการประณาม การสร้างความลังเล - สงสัยและใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดความปลอดภัยน่าหวาดกลัว ซึ่งการใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าว เป็นการตอกย้ำและสร้างตรรกะที่สมเหตุสมผลพอที่จะโน้มน้าวให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคล้อยตาม การสร้างความชอบธรรมของรัฐในการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามของทั้งกรณี

เมื่อพิจารณากลไกการทำงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ผ่านแนวคิด "แบบจำลองการโฆษณาชวนเชื่อ" (Propaganda Model) ของ Noam Chomsky (1997) เพื่ออธิบายกลไกในการกลั่นกรองและกำหนดทิศทางข้อมูลข่าวสาร ก่อนจะแพร่กระจายไปสู่สาธารณะ ได้จะพบกลไกการทำงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย รัฐในฐานะเจ้าของสื่อ (Ownership) มีสถานะเป็นผู้ควบคุมการผลิตกระจายความคิดเข้าไปสู่สังคม การกระจายหรือเผยแพร่ความคิดกระแสหลัก (Distribution of Idea) จึงมีความคิดเห็นและวิธีการมองโลกจากฟากฝั่งรัฐ ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการสื่อที่จะได้รับการเผยแพร่ มากกว่าความคิดเห็นและวิธีการมองโลกของคนกลุ่มอื่นๆ จนในที่สุดกลายมาเป็นความคิดกระแสหลัก เป็นอุดมการณ์หลักที่ตอกตรึงความรู้สึกคิดของคนระดับล่างเอาไว้ภายใต้กรอบที่วางเอาไว้

อุดมการณ์เหล่านี้ได้กลายมาเป็น "มายาคติที่จำเป็น" (Necessary Illusion) ที่คอยหล่อเลี้ยงความรู้สึกเอาไว้ เช่นความเป็นหนึ่งเดียวกันในชาติ ความเอกภาพของชาติแนวความคิดกระแสหลักเหล่านี้จะได้รับการถ่ายทอดซ้ำแล้วซ้ำอีก (Reproduction of dominant ideology) อันจะธำรงรักษาไว้ซึ่งสถานะของรัฐเอาไว้

2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในฐานะที่รัฐเป็นเจ้าของสื่อจึงเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ การทำงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในฐานะของข้าราชการและการเป็นนักวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่ขึ้นตรงต่อรัฐนั้น นักวิชาชีพจึงต้องมีหน้าที่ในการเป็นข้าราชการรับใช้รัฐโดยตรง โดยบทบาทหน้าที่ของผู้ผลิตจึงถูกกำหนดโดยบรรทัดฐาน ธรรมเนียมปฏิบัติ ข้อกำหนดทางวิชาชีพ ที่ถูกสั่งสมมาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นอุดมการณ์วิชาชีพ (Occupation Ideology) จนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะขององค์กรเอง ที่ส่งผลต่อจิตสำนึกและการทำงานให้รับใช้นโยบายของรัฐ

ดังจะพบว่าการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นั้นเอื้อต่อการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ ที่สัมพันธ์กันกับโครงสร้างวิธีคิดของระบบสังคมส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการกำหนดว่า เนื้อหาควรที่จะเผยแพร่เป็นเช่นไร

3. ในการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่า มีการเลือกให้แหล่งข่าวของรัฐเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า ในการ "เข้ารหัส" ทางอุดมการณ์ของรัฐนั้น ในกรณีกรือเซะและตากใบนั้น ขาดแหล่งข่าวที่หลากหลาย โดยจะพบว่าแหล่งข่าวของผู้ฟังคุ้นเคยก็คือ นายกรัฐมนตรี, รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง, รมต.กลาโหม, รมต.มหาดไทย, รมต.การท่องเที่ยวและกีฬา, ผบ.สส., ผบ.ทบ., โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี, จุฬาราชมนตรี, ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เป็นต้น ซึ่งเป็นบุคคลที่มาจากรัฐบาลหรือมีความสัมพันธ์ที่ดีกับรัฐบาลทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิด Chomsky วิภาษณ์ก็คือ การพึ่งพาอาศัยกันระหว่างแหล่งข่าวกับผู้สื่อข่าว ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงติดยึดอยู่กับแหล่งข่าวของรัฐบาล จากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐของผู้สื่อข่าวซึ่งมีจุดร่วมและความความสัมพันธ์ที่ดีกับแหล่งข่าวนั้นเอง ซึ่งหากมีข่าวสารบางส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล ก็จะถูกปิดกั้นไม่ให้ได้รับการนำเสนอและหรือสามารถหลุดรอดออกมาได้น้อยมาก

4. สิ่งหนึ่งที่พบก็คือเมื่อข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่สอดคล้องกับสิ่งที่รัฐพยายามจะนำเสนอ สื่ออื่นๆ จะถูกตอบโต้โดยรัฐบาลผ่าน ข่าวภาคถ่ายทอดถ่ายทอดของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยนี้เอง เช่น การแถลงโต้แย้งโดย โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรีที่ชี้แจงถึงความคลาดเคลื่อน ในการนำเสนอข่าวของสื่ออื่นๆ ในกรณีกรือเซะและตากใบ เพื่อสถาปนาความเชื่อต่อผู้ฟังว่าสื่อของรัฐเท่านั้นที่มีสิทธิพูดเรื่อง "จริง" ดังปรากฏในรหัสทางอุดมการณ์ในประเด็น การสร้างให้สื่อของรัฐเท่านั้นที่มีความน่าเชื่อถือ ที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้น

ดังจะพบได้จากการตอบโต้การรายงานข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลผ่าน ข่าวภาคถ่ายทอดถ่ายทอดของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยนี้เอง เช่น การแถลงโต้แย้งโดย โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ชี้แจงถึงความคลาดเคลื่อน ในการนำเสนอข่าวของสื่ออื่นๆ

5.จากการศึกษาพบว่า รัฐกล่าวถึง "ขบวนการแบ่งแยกดินแดน" ซึ่งเป็นสมมติฐานหลักของปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาโดยตลอดน้อยมาก โดยเฉพาะแหล่งข่าวระดับสูงในรัฐบาล มักหลีกเลี่ยงในการอธิบายความถึงขบวนการแบ่งแยกดินแดนว่า ไม่ได้เป็นสิ่งที่มียุติธรรม และมักถูกเบี่ยงเบนด้วยการอธิบายบนฐานคิดทางศาสนาอิสลามซึ่งอยู่คนละฐานคิดกัน ดังที่ควร จะอธิบายบนพื้นฐานของขบวนการแนวคิดอุดมการณ์ชาตินิยมซึ่งมีความเหมาะสมมากกว่า

ซึ่งรัฐมักสงวนท่าทีของรัฐ ที่มีต่อกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดนคือ การแสดงให้เห็นว่ารัฐ และกังวลต่อการช่วงชิงความได้เปรียบของกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดน ซึ่งอาจจะเป็นความ กังวลต่อการยกระดับปัญหาการแบ่งแยกดินแดนให้เวทีระดับนานาชาติ ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนั้นการ รายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกของรัฐ จึงรายงาน สมมติฐานของการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ ที่ลดค่าของขบวนการที่มี "อุดมการณ์" เป็นแค่เพียงเป็นการปลุกกระดมของผู้ก่อความไม่สงบหรือกลุ่มผู้เสียผลประโยชน์จาก การค้ายาเสพติดเท่านั้น

จากองค์ประกอบของกลไกของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐกรณี กรือเซะ - ตากใบ ที่นำเสนอมาทั้งหมด เป็นกระบวนการในการสร้างความหมาย ที่ตอกย้ำและผลิตซ้ำ ในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐกรณีการปราบปราม ผู้ก่อความไม่สงบใน กรณีกรือเซะและกรณีตากใบ ที่จะไปสู่การสร้างความเห็นพ้องต้องกันของประชาชนส่วนใหญ่ว่า การใช้กำลังปราบปรามก่อความไม่สงบเป็นสิ่งที่ถูกต้องและสมเหตุสมผล ซึ่งสามารถสรุป ย้ำว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อของรัฐ ว่า ปฏิบัติการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามเป็นไปโดยชอบธรรม โดยในบทถัดไปจะเป็นการ กล่าวถึง การวิเคราะห์การอ่านความหมายของผู้รับสาร ซึ่งรับฟังข่าวภาคบังคับของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

	หน้า
2.3 แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	37
2.3.1 แนวคิดเรื่องการครองความเป็นเจ้า.....	38
2.3.2 แนวคิดเรื่องอุดมการณ์และกลไกของรัฐ.....	41
2.3.3 แนวคิดเรื่องการปั้นแต่งมติมหาชน.....	45
2.3.4 แนวคิดเรื่องการเข้ารหัส – ถอดรหัส.....	52
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	55
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
3.3 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล.....	63
3.4 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	63
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
3.6 การนำเสนอข้อมูล.....	66
บทที่ 4 ปุ่มหลังและการรายงานข่าวกรณีกรือเซะและตากใบ.....	67
4.1 กรณีกรือเซะ	
4.1.1 ภาพรวมของเหตุการณ์.....	67
4.1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการรายงานข่าวระหว่าง สถานีวิทยุกระเสีงแห่งประเทศไทยกับหนังสือพิมพ์มติชน.....	68
4.1.2.1 การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	68
4.1.2.2 การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์มติชน.....	73
4.1.2.3 ลักษณะความแตกต่างของการรายงานข่าวระหว่าง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กับหนังสือพิมพ์มติชนกรณีกรือเซะ.....	80
4.2 กรณีตากใบ.....	83
4.2.1 ภาพรวมของเหตุการณ์.....	83
4.2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการรายงานข่าวระหว่าง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกับหนังสือพิมพ์มติชน.....	83
4.2.2.1 การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	83

4.2.2.2	การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์มติชน.....	90
4.2.2.3	ลักษณะความแตกต่างของการรายงานข่าวระหว่าง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กับหนังสือพิมพ์มติชนกรณีตากใบ.....	96
4.3	ประวัติสังเขปบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์.....	100
บทที่ 5 การทำงานขององค์กรและรูปแบบการนำเสนอของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย		
	ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	101
5.1	โครงสร้างสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้.....	103
5.1.1	ฝ่ายการทำงานหลัก.....	103
5.1.2	บุคลากรในการผลิตข่าว.....	105
5.2	แนวทางการทำงานและกระบวนการรายงานข่าวของ สถานีวิทยุแห่งประเทศไทยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	107
5.2.1	การทำงานเพื่อรับใช้นโยบายของรัฐ.....	107
5.2.2	การทำงานลักษณะรวมศูนย์กับศูนย์กลาง.....	110
5.2.3	ระบบความคิดความเชื่อของผู้ปฏิบัติงาน.....	115
5.2.3.1	เป็นสื่อที่อิสระและความน่าเชื่อถือสูง.....	115
5.2.3.2	รายงานข่าวอย่างสมดุลง.....	116
5.2.3.3	สร้างความเชื่อมั่นต่อรัฐคือภารกิจ.....	118
5.2.4	การรายงานข่าวในพื้นที่.....	121
5.2.4.1	ตัวอย่างการรายงานข่าวกรณีการปะทะของ ผู้ก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะ.....	122
5.2.4.2	กรณีชาวบ้านขับไล่ กองกำลัง ตชด.ที่ 3201 ออกจากฐานปฏิบัติการ.....	125
5.2.5	การรายงานเรื่องขบวนการแบ่งแยกดินแดน.....	130
5.3	รูปแบบการนำเสนอของข่าววิทยุภาคถ่ายทอดสถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	132
5.3.1	คุณสมบัติสื่อ.....	133
5.3.2	ช่วงเวลาในการออกอากาศ.....	134

5.3.3 รูปแบบที่มีความเป็นทางการสูง.....	134
5.3.3.1 การขึ้นต้นรายการ.....	135
5.3.3.2 เพลงนำรายการ.....	136
5.3.3.3 หัวข้อข่าว.....	136
5.3.3.4 การอ่านข่าวแบบราชการ.....	137
5.3.3.5 การปิดรายการ.....	138
บทที่ 6 กลไกของวิทยุภาคถ่ายทอดในการสร้างความธรรมให้แก่รัฐ	
กรณีกรือเซะ – ตากใบ.....	139
6.1 การเลือกและกำหนดวาระข่าว.....	139
6.2 การให้น้ำหนักแก่ฝ่ายรัฐ.....	142
6.2.1 การจัดลำดับแหล่งข่าว.....	142
6.2.2 การออกข่าวซ้ำ.....	142
6.2.3 การให้เวลาออกอากาศยาว.....	144
6.2.4 การเลือกประเด็นขึ้นหัวข้อข่าว.....	145
6.3 การสร้างแหล่งอ้างอิงในข่าว.....	145
6.3.1 การอ้างอิงอำนาจรัฐไว้กับสถาบันความสำคัญของประเทศ.....	145
6.3.2 การให้บุคคลที่น่าเชื่อถือรับรองความชอบธรรมของรัฐ.....	146
6.4 รหัสทางอุดมการณ์ของรัฐในการรายงานข่าว กรณี กรือเซะ – ตากใบ.....	147
6.4.1 การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟัง.....	148
6.4.2 ความพยายามในการแก้ปัญหาของรัฐและความรวดเร็วในการแก้ปัญหา.....	152
6.4.3 วาทกรรมการสร้างควมสามัคคีและเอกภาพในชาติและศาสนา.....	155
6.4.4 รัฐคือผู้ปกป้องคุ้มครองและมอบสวัสดิการแก่ราษฎร.....	158
6.4.5 การสร้างความชอบธรรมรัฐในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบ.....	159
6.4.6 การใช้แหล่งข่าวเพื่อแย้งชิงพื้นที่มวลชน.....	164
6.4.7 การอ้างความเห็นพ้องและความร่วมมือจากประชาชนส่วนใหญ่.....	167
6.4.8 การลดความน่าเชื่อถือของฝ่ายตรงกันข้าม.....	170
6.4.9 การเบี่ยงเบนประเด็นด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจ.....	175
6.4.10 สื่อของรัฐเท่านั้นที่มีความน่าเชื่อถือ.....	177
6.5 การใช้ภาษาในการสร้างความหมายกับผู้ฟัง.....	181

6.5.1 การใช้ภาษาในกรณีที่รัฐใช้ความรุนแรงในการปราบปราม.....	181
6.5.2 การสร้างความสัมพันธ์แบบ เรา - เขา.....	183
6.5.3 การใช้ถ้อยคำประณาม.....	186
6.5.4 การสร้างความลึกลับ- ไม่น่าใจ.....	187
6.5.5 การทำจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้พื้นที่เป็นดินแดนที่น่าหวาดกลัว.....	188
6.5.6 การกล่าวถึงกลุ่มก่อความไม่สงบ/แบ่งแยกดินแดน.....	189
บทที่ 7 การวิเคราะห์การถอดรหัสสารของผู้รับสาร.....	196
7.1 กลุ่มชาวบ้าน.....	196
7.1.1 ชาวบ้านไทยพุทธ.....	197
7.1.1.1 ทิศนะต่อนโยบายของรัฐ.....	197
7.1.1.2 ทิศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	200
7.1.2 ชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม-ปัตตานี.....	201
7.1.2.1 ทิศนะต่อนโยบายของรัฐ.....	201
7.1.2.2 ทิศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	204
7.1.3 ชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม-นราธิวาส.....	206
7.1.3.1 ทิศนะต่อนโยบายของรัฐ.....	206
7.1.3.2 ทิศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	208
7.1.4 ชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม-ยะลา.....	211
7.1.4.1 ทิศนะต่อนโยบายของรัฐ.....	211
7.1.4.2 ทิศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	213
7.2 กลุ่มผู้นำทางความคิด.....	215
7.2.1 พระสงฆ์.....	215
7.2.1.1 ทิศนะต่อนโยบายของรัฐ.....	215
7.2.1.2 ทิศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	219
7.2.2 ผู้นำทางศาสนา.....	221
7.2.2.1 ทิศนะต่อนโยบายของรัฐ.....	221
7.2.2.2 ทิศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	223
7.2.3 นักศึกษา.....	225

7.2.3.1	ทัศนะต่อนโยบายของรัฐ.....	226
7.2.3.2	ทัศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	227
7.2.4	สื่อมวลชน.....	230
7.2.4.1	ทัศนะต่อนโยบายของรัฐ.....	230
7.2.4.2	ทัศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	233
7.3	กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ.....	236
7.3.1	ทหาร.....	236
7.3.1.1	ทัศนะต่อนโยบายของรัฐ.....	236
7.3.1.2	ทัศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	240
7.3.2	ตำรวจ.....	242
7.3.2.1	ทัศนะต่อนโยบายของรัฐ.....	242
7.3.2.2	ทัศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	245
7.3.3	เจ้าหน้าที่ปกครอง.....	248
7.3.3.1	ทัศนะต่อนโยบายของรัฐ.....	249
7.3.3.2	ทัศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	250
7.4	สรุปวิเคราะห์การถอดรหัสของผู้รับสารที่รับฟังข่าว ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรณีกรือเซะและตากใบ.....	254
7.4.1	กลุ่มชาวบ้าน.....	254
7.4.1.1	กลุ่มชาวบ้านไทยพุทธ.....	255
7.4.1.2	กลุ่มชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม – บัตตานี.....	256
7.4.1.3	กลุ่มชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม – นราธิวาส.....	257
7.4.1.4	กลุ่มชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม – ยะลา.....	259
7.4.2	กลุ่มผู้นำทางความคิด.....	260
7.4.2.1	พระสงฆ์.....	260
7.4.2.2	ผู้นำศาสนา.....	262
7.4.2.3	นักศึกษา.....	263
7.4.2.4	สื่อมวลชน.....	265
7.4.3	กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ.....	267
7.4.3.1	ทหาร.....	267
7.4.3.2	ตำรวจ.....	269

7.4.3.3	เจ้าหน้าที่ปกครอง.....	270
บทที่ 8	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	277
8.1	สรุปผลการวิเคราะห์การศึกษาตัวบทการรายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรณีกรือเซะและกรณีตากใบ.....	277
8.1.1	การรายงานข่าวโดยกลไกทางอุดมการณ์ของรัฐ.....	277
8.1.2	การทำงานขององค์กรที่เป็นกลไกทางอุดมการณ์ของรัฐ.....	279
8.2	สรุปผลการวิจัยการอ่านความหมายของผู้รับสารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ต่อการเสนอข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในกรณี กรือเซะและตากใบ.....	280
8.2.1	การตีความของกลุ่มผู้รับสารต่อนโยบายของรัฐในการใช้ความรุนแรง เข้าปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลาย การชุมนุมในกรณีตากใบ.....	280
8.2.2	การตีความของผู้รับสารต่อความน่าเชื่อถือในการรายงานข่าว ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	281
8.3	อภิปรายผลการวิจัย.....	282
8.4	ข้อเสนอแนะ.....	286
8.4.1	ผู้วิจัย.....	286
8.4.2	ประเด็นในการศึกษาในอนาคต.....	286
8.4.3	ข้อเสนอต่อสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.....	287
	รายการอ้างอิง.....	290
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	292

บทที่ 6

กลไกของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ กรณี กรือเซะ – ตากใบ

การวิเคราะห์กลไกข่าววิทยุภาคถ่ายทอดในบทนี้ คือ การทำความเข้าใจว่าข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ทำงานอย่างไรในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรายงานข่าวความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กระทบต่อความมั่นคงโดยตรงของรัฐ อันยกตัวอย่าง 2 กรณีหลักคือ กรณี “กรือเซะ” และกรณี “ตากใบ” โดยอาจจะเกิดขึ้นได้โดยจงใจให้เกิดที่จงใจ ให้กลไกการทำงานและอาจจะเป็นไปได้โดยไม่รู้สีกตัว ซึ่งผู้วิจัยกำหนด แนวทางการนำเสนอเป็น 5 ประเด็นดังนี้

- 6.1 การเลือกและกำหนดวาระของข่าว
- 6.2 การให้น้ำหนักแก่ฝ่ายรัฐ
- 6.3 การสร้างแหล่งอ้างอิงในข่าว
- 6.4 รหัสทางอุดมการณ์ของรัฐในการรายงานข่าว กรณี กรือเซะ – ตากใบ
- 6.5 การใช้ภาษาในการสร้างความหมายกับผู้ฟัง

6.1 การคัดเลือกและกำหนดวาระของข่าว

จากการวิเคราะห์เนื้อหาจะพบว่า ข่าวของที่ถูกคัดเลือกจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

6.1.1 ประเด็นความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับความสำคัญต่อการนำเสนอมาก ซึ่งจะพบว่ามักได้รับการคัดเลือกจัดลำดับให้เป็นข่าว แรกๆ ของการนำเสนอเสมอ ดังตาราง 6.1

ตารางที่ 6.1 : แสดงลำดับการนำเสนอของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

กรณีศึกษา	จำนวนที่ทำการวิเคราะห์ (วัน)	ข่าวที่ 1 (ร้อยละ)	ข่าวที่ 2 (ร้อยละ)	ข่าวที่ 3 (ร้อยละ)	ข่าวที่ 4 (ร้อยละ)	ไม่มีประเด็นข่าว (ร้อยละ)
กรณีกรือเซะ	61	50.82	32.79	3.28	4.91	8.20
กรณีตากใบ	61	39.35	19.67	16.40	6.55	18.03

ที่มา : ข่าววิทยุภาค 07.00 น. , (28 มีนาคม 2547 – 27 พฤษภาคม 2547 และ 25 กันยายน 2547 – 24

พฤศจิกายน 2547)

จะเห็นได้ว่าประเด็นปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้ ช่วงเหตุการณ์กรณีกรือเซะ จะได้รับการนำเสนอเป็นข่าวแรกในสัดส่วนที่มาก ถึง 50.52 % ซึ่งเป็นความต่อเนื่องหลังจากเหตุการณ์ปล้นปืนเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 ที่นักวิเคราะห์ทั่วไปมักถือเป็นปฐมบทของปัญหา 3 จังหวัดภาคใต้ในรูปแบบใหม่ ที่ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างมาก

ขณะที่การรายงานข่าวกรณีตากใบก็ยังคงครองสัดส่วนในการนำเสนอเป็นข่าวแรกเช่นกันคือ 39.35% และยังพบว่ามียุทธศาสตร์ข่าวปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้ น้อยลงในช่วงกรณีตากใบ จากเดิมที่ในช่วงที่ทำการศึกษากกรณีกรือเซะมีประเด็นข่าวที่ไม่ได้รับการนำเสนอ 8.20 % เพิ่มขึ้นเป็น 18.03 %

จึงถือได้ว่าประเด็นปัญหา ความไม่สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้ ได้รับการจัดลำดับความสำคัญของการนำเสนอโดย สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมาโดยตลอดและต่อเนื่อง

แผนภาพที่ 6.1 : แสดงการวางน้ำหนักลำดับการนำเสนอข่าว

ข่าวที่ 1	ข่าวที่ 2	ข่าวที่ 3	ข่าวที่ 4
-----------	-----------	-----------	-----------

6.1.2 มีบางคนหรือบางกลุ่มเท่านั้น ที่ถูกนำเสนอเป็นข่าว กลุ่มที่เป็นแหล่งข่าวนี้ก็คือ ฝ่ายรัฐ ที่มีโอกาสเสนอตัวในข่าวภาคถ่ายทอดและใช้วิทยุกรรมประชาสัมพันธ์เป็นกระบอกเสียงได้เต็มที่กว่ากลุ่มที่นำเสนออุดมการณ์ต่อต้าน (Counter Ideology) และเนื้อหาที่จะถูกคัดเลือกมานั้นก็เช่นเดียวกัน ที่จะต้องสอดคล้องกับ อุดมการณ์หลักของรัฐ ซึ่งพบว่า เรื่องราวบางอย่างที่ขัดกับอุดมการณ์หลักของรัฐ จะไม่สามารถปรากฏอยู่ในข่าวของวิทยุภาคถ่ายทอดได้เลย เช่น ประวัติของมลายูปัตตานี หรือ คำเรียกว่า "ชาวมลายู" แต่จะใช้คำว่า "ชาวไทยมุสลิม" แทน

6.1.3 แม้จะมีเพียงบางกลุ่มหรือบางคน ที่สามารถเป็นแหล่งข่าววิทยุแห่งประเทศไทยได้ ซึ่งส่วนใหญ่ก็คือฝ่ายรัฐ ซึ่งข่าวรัฐจะให้ความสำคัญมากกว่าองค์ประกอบอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ กองทัพ รัฐสภา และภาคประชาชนทั่วไป การคัดเลือกและกำหนดวาระของข่าวก็เป็นส่วนท้ายๆ ที่ถูกคัดเลือกมาเป็นแหล่งข่าวถ่ายทอด จนบ่อยครั้งที่พบการเสนอข่าวของฝ่ายรัฐเพียงกลุ่มเดียว

จากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า มีน้อยครั้งที่ฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลจะได้รับการนำเสนอ ดังตัวอย่าง การให้ความเห็นวิจารณ์การแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของ นายชวน หลีกภัย ประธานที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนเกิดเหตุการณ์กรณีกีฬาราว 1 สัปดาห์ ดังนี้

ผู้ประกาศ: นายชวน หลีกภัย ประธานที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์กล่าวถึงปัญหาความไม่สงบที่ยังไม่ประสบความสำเร็จว่า เนื่องจากรัฐบาลเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยจนทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเกิดความสับสน ซึ่งการแก้ปัญหาควรดำเนินการในภาพรวม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรานปรามและแก้ไขอย่างต่อเนื่องทั้งยังเห็นว่าตลอด 3 ปีที่ผ่านมารัฐบาลได้ประเมินสถานการณ์ภาคใต้ผิดพลาดมาตลอด นอกจากนี้ยังได้แสดงความเป็นห่วงชาวไทยพุทธ ที่ได้อพยพออกจากพื้นที่จำนวนมากว่า ดังนั้นรัฐบาลจะต้องแก้ไขเรื่องนี้เป็นกรเร่งด่วน (ข่าวภาคถ่ายทอด 7.00 น., 22 เมษายน 2547)

จากการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งให้เห็นว่าแทบไม่มีฝ่ายตรงข้าม ที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับการดำเนินการของรัฐบาลต่อนโยบายแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งหรือแตกต่างมีโอกาสน้อยมากที่จะได้รับการนำเสนอ

6.1.4 สำหรับกลุ่มที่ไม่ได้รับการเสนอข่าวในประเด็นแรก เพราะเป็นฝ่ายที่มีอุดมการณ์ตรงข้ามกับรัฐ มีโอกาสที่จะถูกนำเสนอได้เมื่อข่าวเป็นประเด็นที่สร้างแง่ลบหรือลดความความน่าเชื่อถือของฝ่ายตรงข้าม เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือหรือเป็นแง่มุมที่นำไปสู่การรับรู้ที่จะเกิดผลดีกับฝ่ายรัฐ ดังเช่น กรณีผู้ก่อการที่บุกยึดมัสยิดกรือเซะ ทักษะที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เสนอจะออกมาในลักษณะโจมตีการกระทำของผู้ก่อการว่า เป็นกลุ่มผู้ติดยา, กลุ่มผลประโยชน์หรือปล้นปืนไปขาย

นอกจากนี้ยังพบว่ามักละเลยมิติทางประวัติศาสตร์ แต่จะสร้างภาพตัวแทน (Representation) ของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นดินแดนที่มีแต่ความขัดแย้งไร้ระเบียบ (Chaos) และขาดเอกภาพ มีความแตกต่างจากสังคม หลักที่คุ้นเคยกับบรรทัดฐานหรืออุดมการณ์หลักของสังคมซึ่งยากที่คนทั่วไปจะทำความเข้าใจ ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

6.2 การให้น้ำหนักแก่ฝ่ายรัฐ

จากประมวลภาพรวมในการนำเสนอของชาวภาคถ่ายทอดของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่า นอกจากการคัดเลือกข่าวจะให้โอกาสแหล่งข่าวเฉพาะบางกลุ่มแล้ว ยังมีการให้น้ำหนักในข่าวแก่กลุ่มที่คัดเลือกมาแตกต่างกันด้วยและส่งผลให้การนำเสนอข่าวขาดความสมดุล (Balance) ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการให้น้ำหนักแก่ฝ่ายรัฐมากกว่ากลุ่มอื่น โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

6.2.1 การจัดลำดับแหล่งข่าว

จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม แต่จากการพิจารณาผลผลิตที่เป็นตัวบทชี้ให้เห็นว่า การจัดลำดับข่าวนั้นค่อนข้างเน้นความสำคัญของบุคคลในฝ่ายรัฐก่อน ซึ่งเรียงลำดับตามสายบังคับบัญชาเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยที่แหล่งข่าวจากภาคประชาชนมักถูกจัดวางให้อยู่ตอนท้ายๆ หรือไม่ได้รับการจัดวางตำแหน่งเลย ซึ่งมีความแตกต่างจากองค์ประกอบของการรายงานข่าวทั่วไป ที่การต้องประเด็นความรอบด้านและกว้างขวางของการนำเสนอข่าวสาร (Breadth) ด้วย ดังแสดงในตาราง 6.2

ตารางที่ 6.2: ตารางแสดงแหล่งข่าวจากรัฐบาลเฉพาะประเด็นการปะทะระหว่างเจ้าหน้าที่หน้ากับผู้ก่อการในมัสยิดกรือเซะและ 10 จุด ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ลำดับแหล่งข่าว	ชื่อแหล่งข่าว	ตำแหน่ง
1	พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร	นายกรัฐมนตรี
2	ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
3	พล.ต.ท.พงศ์พิศ พงษ์เจริญ	โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
4	พ.ต.อ. คเชนทร คชกุลยุทธ	รักษาการ ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรจังหวัดนราธิวาส
5	ดร. มন্ত্রী โสคติยานุรักษ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินการคลัง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
6	นายสนธยา คุณปลื้ม	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ที่มา : ข่าววิทยุภาค 07.00 น., 29 เมษายน 2547

6.2.2 การออกข่าวซ้ำ

ในประเด็นข่าวปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ตั้งที่ได้ศึกษาใน กรณีกกรือเซะและกรณีตากใบ จะปรากฏอยู่เสมอในการออกข่าวซ้ำอีกครั้งในข่าวภาคค่ำ ซึ่งจะ

มีเนื้อหาที่สอดคล้องกันกับข่าวภาคเช้า แต่อาจจะแตกต่างกันในรายละเอียดบ้างเล็กน้อยรวมไปถึงเป็นการขยายรายละเอียดเมื่อการนำเสนอตอนเช้าไม่ครบถ้วน ดังตัวอย่างการรายงานข่าวในเหตุการณ์กรณีกีรือเซ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547

ข่าวภาคค่ำถ่ายทอด เวลา 07.00 น.

- หัวข้อข่าว: ขณะนี้เกิดเหตุเจ้าหน้าที่ปะทะในพื้นที่จังหวัดยะลา 4 จุด ผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตกว่า 30 คน
- ผู้ประกาศ: ขณะนี้เกิดเหตุเจ้าหน้าที่ตำรวจปะทะกับโจรก่อการร้าย ในพื้นที่จังหวัดยะลา 4 จุด มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตกว่า 30 คน ติดตามจาก คุณ สุนิสา รามแก้ว ผู้สื่อข่าวจาก สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย จังหวัดยะลาครับ สวัสดีครับคุณสุนิสาครับ
- ผู้สื่อข่าว: "ค่ะ ในส่วนของจังหวัดยะลาได้เกิดเหตุการณ์ปะทะกันระหว่าง เจ้าหน้าที่ตำรวจ กับกลุ่มโจรก่อการร้ายถึง 4 จุดด้วยกัน โดยเริ่มปะทะกันตั้งแต่ เวลาตีห้า เอ่อๆ 5 นาฬิกาจนกระทั่ง รายละเอียด..... ส่วนเหตุอื่นๆ จะรายงานให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง ค่ะ ส่วนตอนนี้กำลังเข้ามาในที่เกิดเหตุค่ะ"

ข่าวภาคค่ำถ่ายทอด เวลา 19.00 น.

- หัวข้อข่าว: เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารเสียชีวิตจากการปะทะกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายในจังหวัด ภาคใต้รวม 5 นาย ส่วนกลุ่มผู้ร้ายเสียชีวิต 107 คน ขณะที่นายกรัฐมนตรีขึ้นชมการทำงานของเจ้าหน้าที่ ที่สามารถรับมือกับเหตุการณ์ได้ทันท่วงที
- ผู้ประกาศ: รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ยืนยันยังกำหนดเวลาเปิดเรียนเหมือนเดิม แม้ว่าเหตุการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะทวีความรุนแรงมากขึ้นก็ตาม
- ผู้ประกาศ: การปะทะกันระหว่างทหาร - ตำรวจ กับโจรก่อการร้าย ใน 3 จังหวัด ภาคใต้สิ้นสุดลงแล้ว เมื่อตอนบ่ายวันนี้ โดยการปะทะกันในครั้งนี้ มีกลุ่มโจรที่เสียชีวิตทั้งสิ้นรวม 107 คน ในขณะที่ทหารและตำรวจเสียชีวิตไป 5 นาย พลโทพิศาล วัฒนวงศ์ศิริ แม่ทัพ ภาคที่ 4 เปิดเผยถึงเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร กับกลุ่มโจรก่อการร้ายที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ จังหวัด สงขลา ยะลา และปัตตานีพร้อมกัน เมื่อเช้ามืดของวันนี้ว่าผลของการปะทะในครั้งนี้ได้เกิดขึ้นในหลายจุดด้วยกันคือ ที่สถานีตำรวจบริการประชาชนใน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา ที่ ส.โสมสร ชลประทาน จ.ปัตตานี อ.ปะแต จังหวัดยะลา และ มัสยิดกีรือเซ ต.ตันหยงลูโล๊ะ ซึ่งเป็นมัสยิดร้างในจังหวัดปัตตานี ซึ่งจากการปะทะกันเป็นเวลา 10 ชั่วโมง ผล ของการปะทะ มีโจรก่อการร้ายเสียชีวิตไปทั้งหมด 107 คน เจ้าหน้าที่

สามารถติดตามจับกุมคนร้ายได้อีก 17 คน ในขณะที่ทางเจ้าหน้าที่เสียชีวิตไป 5 นาย เป็น ตำรวจ 2 นาย ทหาร 3 นาย และได้รับบาดเจ็บ 15 นาย

6.2.3 การให้เวลาออกอากาศยาว

จากตัวบทที่ทำการวิเคราะห์ ใน 2 กรณี จะพบว่า การรายงานข่าวที่มีความยาว ตั้งแต่ 1 นาที ไปจนถึง 13: 25 นาที ซึ่งจะพบว่าประเด็นที่มักให้ความยาว ตั้งแต่ 9 นาที ขึ้นไป มักเป็นประเด็นที่ต้องการใช้เวลาในการชี้แจง ทำความเข้าใจกับประชาชนมากเป็นพิเศษ เช่น การแถลงของจุฬาราชมนตรีว่าการปราบปรามของเจ้าหน้าที่เป็นเรื่องสมควรแก่เหตุ, สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ขอความร่วมมือกับทุกฝ่ายแก้ปัญหาภาคใต้, นายกรัฐมนตรีแสดงความเสียใจต่อประชาชนกรณีตากใบ เป็นต้น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากแหล่งข่าวแล้วจะพบว่า เป็นแหล่งข่าวระดับสูงทั้งสิ้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญต่อการชี้แจงของแหล่งข่าวระดับสูงในประเด็นข่าวเหล่านั้น ด้วยการให้เวลาการออกอากาศยาวดังแสดงในตาราง 6.3 และตาราง 6.4

ตารางที่ 6.3 : ตารางแสดงสัดส่วนเวลาออกอากาศสูงสุดของกรณีกรือเซะ

ลำดับ	วันที่	ประเด็นข่าว	ความยาว (นาที)
1	1 เมษายน 2547	นายกรัฐมนตรีเรียกประชุมเรื่องการปล้นวัตถุระเบิดใน จ.ยะลา	8 : 23
2	29 เมษายน 2547	ผลกระทบจากเหตุการณ์วันที่ 28 เมษายน 2547	9 : 20
3	30 เมษายน 2547	จุฬาราชมนตรีแถลงว่าการปราบปรามของเจ้าหน้าที่เป็นเรื่องสมควรแก่เหตุ	13 : 25
4	5 พฤษภาคม 2547	นายกรัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการอิสระสอบสวนกรณีกรือเซะ	8 : 37
5	13 พฤษภาคม 2547	รัฐบาลเตรียมจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้หลงผิด	11 : 35

ตารางที่ 6.4 : ตารางแสดงการเวลาออกอากาศยาว 5 อันดับแรกกรณีตากใบ

ลำดับ	วันที่	ประเด็นข่าว	ความยาว (นาที)
1	21 ตุลาคม 2547	สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชเสาวนีย์ให้ทุกฝ่าย รู้รักสามัคคี	8 : 38
2	29 ตุลาคม 2547	กระทรวงการต่างประเทศชี้แจงทูตการต่างประเทศ กรณีตากใบ	7 : 56
3	30 ตุลาคม 2547	นายกรัฐมนตรีแสดงความเสียใจต่อประชาชนกรณีตากใบ	9 : 59

4	17 พฤศจิกายน 2547	สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ขอความร่วมมือกับทุกฝ่ายแก้ปัญหาภาคใต้ / พับนกระดาศ	10 : 56
5	24 พฤศจิกายน 2547	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถวายกระเช้าเยี่ยม นาย สุนทร ฤทธิภักดี รองผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี	6 : 44

6.2.4 การเลือกประเด็นขึ้นหัวข้อข่าว

จากการศึกษาพบว่า นอกเหนือจากการรายงานประเด็นข่าวแบบปกติ ยังให้ความสำคัญของการรายงานข่าวในลักษณะประกาศ- คำสั่ง ของทางราชการขึ้นเป็นข่าวนำ ซึ่งมีความแตกต่างจากการรายงานข่าวในสื่อมวลชนประเภทอื่น โดยในประเด็นประกาศเหล่านี้มักถูกคัดเลือกให้เป็นประเด็นรองหรือประเด็นเสริมในท้ายข่าว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผู้ประกาศ นายกรัฐมนตรีประกาศ เคอร์ฟิว 8 ทั้งอำเภอ ใน จ.นราธิวาส เป็นการป้องกันเหตุร้ายที่อาจเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งเชื้อเหตุการณ์เผาโรงเรียนใน จ.นราธิวาส เกี่ยวข้องกับการชุมนุม ที่หน้า สภ.อ.ตากใบ

กองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้าประกาศเคอร์ฟิว ใน 8 อำเภอของ จ.นราธิวาส ตั้งแต่เวลา 22.00 - 06.00 น.จนกว่าสถานการณ์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะคลี่คลาย ขณะที่กลุ่มวัยรุ่นประมาณ 300 คน ที่ถูกควบคุมตัวหลังก่อความวุ่นวาย ที่หน้า สภ.อ.ตากใบเมื่อวานนี้ ตรวจสอบแล้วพบว่ามีบางส่วน เจตนาสร้างสถานการณ์และก่อความไม่สงบ ในพื้นที่ (26 ตุลาคม 2547)

6.3 การสร้างแหล่งอ้างอิงในข่าว

การทำงานของกลไกข่าวภาคถ่ายทอด ในการสร้างความหมายที่ดีให้กับรัฐอีกประการหนึ่ง คือ การสร้างแหล่งอ้างอิงอำนาจอันชอบธรรมของรัฐในเนื้อหาข่าว ซึ่งมี 2 ลักษณะ

6.3.1 การอ้างอิงอำนาจรัฐไว้กับสถาบันความสำคัญของประเทศ

สถาบันที่นำมาอ้างอิงรัฐในข่าวภาคถ่ายทอดนี้ ได้แก่ สถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และรัฐธรรมนูญ เนื่องจากสถาบันเหล่านี้เป็นสถาบันหลักของสังคมไทย ค่านิยมและความรู้สึกนึกคิดของประชาชน จึงมีความผูกพันและได้รับการกลมเกลียวสั่งสอนสืบต่อมาให้เกิดทุนสถาบันดังกล่าวไว้ ดังนั้นการที่ข่าววิทยุได้สร้างให้สถาบันเหล่านี้ มีส่วนรับรองความชอบธรรมในการปกครองของรัฐ จึงเท่ากับตอกย้ำให้รัฐมีความมั่นคง

6.3.2 การให้บุคคลที่น่าเชื่อถือรับรองความชอบธรรมของรัฐ

บ่อยครั้งที่พบว่า ชาววิทยุ ได้สร้างความหมายให้รัฐโดยการใช้ตัวบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ (Credible) เป็นแหล่งข่าวหรือแหล่งอ้างอิงคุณงามความดีของรัฐ ด้วยทัศนคติที่ชื่นชมหรือเห็นด้วยกับผลงานต่างๆ ของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ชาวบ้าน ผู้นำศาสนาโดยตรงกับการจัดการของรัฐ

จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม จะพบว่า บุคคลที่มักนำไปใช้ในกรณีปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มักใช้จุฬาราชมนตรีมาเป็นแหล่งข่าว รวมถึงผู้นำศาสนา เนื่องจาก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประชากรส่วนใหญ่เป็นที่นั่งชาวมุสลิม การใช้แหล่งข่าวดังกล่าวจะช่วยให้ความชอบธรรมของรัฐหนักแน่นขึ้น รวมไปถึงลดการต่อต้านจากพี่น้องชาวมุสลิมด้วย (โดยหลงลืมไปว่า ไม่ใช่เป็นเพียงศาสนาเท่านั้น แต่เป็นเรื่องชาติพันธุ์ด้วย)

เมื่อเกิดปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องศาสนา รัฐมักขอความเห็นจากจุฬาราชมนตรีหรือให้จุฬาราชมนตรี ซึ่งรัฐคิดเองว่าเป็นผู้นำสูงสุดของชาวมุสลิมในประเทศไทยลงไปช่วยไกล่เกลี่ยหรือแก้ปัญหา ทั้งๆ ที่ทัศนคติที่ได้จากจุฬาราชมนตรีไม่ค่อยแตกต่างจากทัศนคติของรัฐหรือหากรัฐรู้นั้นก็เท่ากับว่า รัฐรู้อยู่แล้วว่าทัศนคติที่ได้จากจุฬาราชมนตรีจะออกมาในรูปแบบไหน ซึ่งเท่ากับว่ารัฐได้ย่ำมายาคติเรื่อง "จุฬาราชมนตรีเป็นผู้นำสูงสุดของชาวมุสลิม" มาสร้างความชอบธรรมให้กับนโยบายของรัฐ ซึ่งในพื้นที่อาจจะไม่ยอมรับเนื่องจากจุฬาราชมนตรีเป็นตัวแทนของมุสลิมไทย แต่ประชาชนในพื้นที่อาจถือว่าเป็น มลายูมุสลิมปัตตานี ซึ่งในการใช้ผู้นำศาสนาอื่นๆ ที่อยู่นอกพื้นที่ก็คงไม่แตกต่างกันนัก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จุฬาราชมนตรี: เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติไปตามหน้าที่อย่างถูกต้องแล้ว โดยที่เฉพาะที่ผู้ก่อการร้ายได้หลบหนีเข้าไปในมัสยิดกรือเซะจังหวัดปัตตานีเพื่อใช้ป้องกันตนเองจึงเป็นเหตุให้ฝ่ายราชการคิดหนัก แต่ก็ได้รอเวลาและเกลี้ยกล่อม ยิงแก๊สน้ำตาเกลี้ยกล่อมแต่คนร้ายกลับไม่ปฏิบัติตาม กลับยิงปืนตอบกลับมาซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ใช้ความอดกลั้น ความอดทนและให้กลุ่มคนร้ายออกมามอบตัว แต่คนร้ายไม่ยอมจึงได้ตัดสินใจเข้าไปใช้กำลังกวาดล้างซึ่งถือว่าเจ้าหน้าที่ได้รักษากฎหมายและระเบียบวินัยที่เป็นการสมควรแก่เหตุแล้ว โดยได้กล่าวชมคนของรัฐและคนรอบๆ มัสยิดกรือเซะ ที่ไม่มีใครต่อต้านหรือเห็นด้วยกับกลุ่มผู้ก่อการร้าย เพราะคนส่วนใหญ่ยังมีความรู้รับผิดชอบถึงความถูกต้อง (นายสวาสดี สุมาลยศักดิ์, 30 เมษายน 2547)

นอกจากการใช้จุฬาราชมนตรีเป็นแหล่งข่าวในการอ้างอิงแล้ว ยังมีการใช้ผู้นำศาสนาอิสลามจากนอกพื้นที่ ซึ่งมีจำนวนประชากรที่เป็นมุสลิมอย่างจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วย

นายประดิษฐ์ รัตนโกมล : "อย่าใจร้อนอย่าเคลื่อนไหวสิ่งใด เราควรที่จะนั่งฟังตรวจสอบข้อมูลหลักฐานให้ชัดเจน เมื่อได้ข้อมูลได้ผลสรุปแล้วก็ค่อยมาดำเนินการหรือมาพูดคุยกันว่า ควรจะทำการต่อไป ในส่วนตัวของผมมองเห็นว่า ใครก็ตามที่เป็นคนคิดที่บ่อนทำลายชาติ ก็เป็นหน้าที่รัฐที่จะต้องดำเนินการปราบปราม" (ประธานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 30 เมษายน 2549)

ในขณะเดียวกันก็เน้นเสียงสนับสนุนของประชาชน (VOX POP) ที่ชื่นชมหรือเห็นด้วยกับรัฐ ได้แสดงทัศนะของตนในข่าวก็เหมือนเป็นผู้อ้างอิงความชอบธรรมของผลงานนั้นๆ เพราะเสียงของประชาชนที่คัดเลือกมาเป็นเสมือนภาพตัวแทน (Represent) ของประชาชนทั้งหมดว่ารู้สึกเห็นดีเห็นงามกับรัฐนั่นเอง โดยไม่ได้นำเสนอเสียงคนเล็กคนน้อยที่คัดค้านแต่อย่างใด ดังตัวอย่าง ที่สนับสนุนการนำกองกำลังทหารเข้าควบคุมพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ ของ ชาวบ้านไทยพุทธ ใน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส

ราษฎรไทยพุทธ : (ภาษาถิ่นใต้) "รู้สึกดีใจค่ะ ภูมิใจที่จะได้มา เยี่ยมเยียนภาคใต้ค่ะ อยากให้ทหารมาคุ้มครอง หมู่บ้านหน่อยค่ะ" (11 พฤศจิกายน 2547)

6.4 รหัสทางอุดมการณ์ของรัฐในการรายงานข่าว กรณี กรือเซะ – ตากใบ

การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในช่วงข่าวภาคถ่ายทอดที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล จะพบว่า มีการใส่รหัส (Encoding) ทางอุดมการณ์ของรัฐ ที่เป็นบรรทัดฐานหลักของสังคม ในการผดุงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของชาติซึ่งอาจจะแสดงผ่านกฎหมายข้อบังคับของรัฐ เพื่อพยุงรักษาผลประโยชน์ของรัฐอ้างว่าถ่ายโยงไปถึงผลประโยชน์ของประชาชนทั่วประเทศ ในเนื้อหาของการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

นอกจากนี้เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังเป็น "มายาคติ" (Myth) ของภาวะความไม่มั่นคงของชาติ มีความต่อเนื่องมาจากการเชื่อมโยงบริบทของ "การก่อร้ายสากล" (Global Terrorism) ที่ปรากฏขึ้นทั่วทุกมุมของโลกได้สันคลอนความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนอีกด้วย

ภายใต้ภาวะการณ์ของเงื่อนไขดังกล่าวของการสำรวจตัวบทที่จะนำเสนอต่อไปนี้ จะแสดงให้เห็นถึงการทำงานของตัวบท ที่ทำหน้าที่ทางกลไกอุดมการณ์ของรัฐ ในการแพร่กระจาย ตอกย้ำผลิตซ้ำ อุดมการณ์ของรัฐอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเห็นพ้องให้เกิดในหมู่ผู้ฟังขึ้นด้วยคุณลักษณะดังนี้คือ

- 6.4.1 การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟัง
- 6.4.2 ความพยายามในการแก้ปัญหาของรัฐและความรวดเร็วในการแก้ปัญหา
- 6.4.3 วาทกรรมการสร้างควมสามัคคีและเอกภาพในชาติและศาสนา
- 6.4.4 รัฐคือผู้ปกป้องคุ้มครองและมอบสวัสดิการแก่ราษฎร
- 6.5.5 การสร้างความชอบธรรมของรัฐในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบ
- 6.6.6 การใช้แหล่งข่าวเพื่อแย้งชิงพื้นที่มวลชน
- 6.6.7 การอ้างความเห็นพ้องและความร่วมมือจากประชาชนส่วนใหญ่
- 6.6.8 การลดความน่าเชื่อถือฝ่ายตรงกันข้าม
- 6.6.9 การเบี่ยงเบนประเด็นด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจ
- 6.6.10 สื่อของรัฐเท่านั้นที่มีความน่าเชื่อถือ

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.4.1 การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟัง

เนื่องจากปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาทางด้านความมั่นคง นอกจากจะทำลายต่อโครงสร้างอำนาจรัฐที่มีความสงบมาช้านานแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อจิตวิทยาของมวลชนส่วนใหญ่ให้รู้สึกถึงความไม่มั่นคงในสวัสดิภาพของตนเองอีกด้วย ทำให้การผลิตเนื้อหาสารของข่าวภาคถ่ายทอด จึงต้องย้ำและให้ความมั่นใจแก่ผู้ฟังอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการแย้งชิงพื้นที่ทางจิตใจของมวลชนให้สามารถอยู่ในกรอบที่รัฐสามารถควบคุมได้ โดยจะพบชุดคำที่สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ฟังว่ารัฐสามารถดูแลให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย เช่น สถานการณ์ในพื้นที่ยังปกติ, รู้ปัญหาที่แท้จริงแล้ว, รู้ตัวการก่อปัญหาแล้ว เป็นต้น ซึ่งที่จะพบได้ดังนี้

กรณีกรือเซะ

นายกรัฐมนตรี: "ก็มีหลายปัญหาที่ต้องติดตาม หลังจากนั้นแล้วจะเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ"

(29 เมษายน 2547)

- ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีขาซึ่งในพระมหากษัตริย์คุณ ที่พระราชทานแนวทางการแก้ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้ขณะนี้สถานการณ์ได้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นมาก (18 เมษายน 2547)
- ผู้ประกาศ: คณะกรรมการการส่งเสริมลงทุนเห็นว่าปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ ไม่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนโดยรวมของไทยในปีนี้ ขณะที่รัฐบาลเตรียมเสริมกำลังบุคลากรในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เต็มอัตราพร้อมจะเสนอ ขณะคณะรัฐมนตรีทำงานให้ตรงเป้าหมายมากที่สุด (20 เมษายน 2547)
- ผู้ประกาศ: พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี ด้านความมั่นคงกล่าวว่า ที่ประชุมด้านความมั่นคงได้พิจารณาการสร้างขวัญกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการเพิ่มกำลังสนับสนุนลงไปดูแลความสงบเรียบร้อยเพิ่มเติม อย่างเร่งด่วนเนื่องจาก ขณะนี้สถานการณ์ในพื้นที่ยังปกติ โดยสำนักงบประมาณจะไปหาแนวทาง เพื่อให้สามารถใช้งบประมาณได้อย่างรวดเร็วและตรงตามเป้าหมาย ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำเอาข้อสรุปต่างๆ เสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีวันนี้ (20 เมษายน 2547)
- ผู้ประกาศ: ส่วนเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เป็นผลความคืบหน้ามาจากการปล้นปืน กองพันทหารพัฒนาที่ 4 จ.นราธิวาส ซึ่งขณะนี้ตำรวจได้ตรวจพบหลักฐานมากขึ้น ทำให้สามารถรู้ตัวผู้บงการ ผู้ปฏิบัติการได้ระดับหนึ่งและเตรียมออกหมายจับเพิ่มเติม กลุ่มคนร้ายจึงได้เปลี่ยนเป้าหมาย เพื่อเบี่ยงเบนสถานการณ์ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจให้หันไปทำคดีอื่น แต่ยืนยันว่ารัฐบาลจะไม่ลดการพยายามติดตามตัวคนปล้นปืน ส่วนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรายวันนั้น ส่วนหนึ่งเป็นความขัดแย้งกันเองของเครือข่ายของผู้มีอิทธิพล และในวันนี้จะติดตามลงพื้นที่ภาคใต้อีกครั้ง ติดตามให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น (22 เมษายน 2547)
- รมว.กลาโหม: รมต.กลาโหม กล่าวก่อนเดินทางลงพื้นที่ภาคใต้ว่า สถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขณะนี้แม้จะเกิดเหตุบ่อยครั้ง แต่จากการประเมินสถานการณ์ อยู่ในภาวะการณ์ปกติ โดยเหตุที่เกิดขึ้นเป็นผลจากที่เจ้าหน้าที่ได้เข้าไปใกล้กลุ่มขบวนการมากขึ้น ทำให้มีปฏิบัติการก่อความไม่สงบเพื่อรักษาสถานะของตนเองไว้ ซึ่งได้กำชับเจ้าหน้าที่ให้เพิ่มความเข้มงวดแล้ว (24 เมษายน 2547)

ผู้ประกาศ: ทูตทั้ง 12 ประเทศมุสลิม เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และเห็นว่ารัฐบาลได้แก้ไขปัญหาทันท่วงทีแล้ว พร้อมจะให้ความร่วมมือกับ รัฐบาลในการแก้ไขปัญหเพิ่มเติมที่ (9 พฤษภาคม 2547)

ผู้บัญชาการทหารบก :ท่านหัวหน้ารัฐบาลท่านลงไปดูแล แก้ไขก็คงเสร็จเรียบร้อย เพราะเรารู้ปัญหาที่แท้จริง และเจ้าหน้าที่ก็มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการไปให้ตรงเป้าเท่านั้นเองคิดว่าคงใช้เวลา สักพักหนึ่งไม่ว่าปัญหาทุกอย่างรู้หมดแล้ว ท่านรู้ด้วยตัวเองและสั่งการลงมาแก้ปัญหทั้งหมด เบ็ดเสร็จหมายถึงว่ารวมกันทำ ก็คิดว่าจะเสร็จเร็วขึ้น (10 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: ด้าน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ให้ความมั่นใจ ประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าจะได้รับการช่วยเหลือให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยรัฐบาลจะเร่งสร้างงานและให้การศึกษาเป็นอันดับแรก ส่วนการที่มีผู้ลงมือฆ่อยายเข้ามาอบตัวนั้น นับเป็นสัญญาณที่สถานการณ์จะเริ่มคลี่คลาย สุภาวระปกติและมั่นใจว่า จากนี้ไปบุคคลเหล่านี้จะเข้ามาอบตัวกับทางราชการอีก (16 พฤษภาคม 2547)

รองผบ.สภ.นราธิวาส :ในขณะนี้เชื่อมั่นว่า น่าจะเป็นการเพียงพอ แต่ว่าอย่างไรก็ตามความไม่คาดหวังในสิ่งที่พึงประสงค์ มักจะเกิดขึ้นแต่ว่าทางเจ้าหน้าที่นั้น มีความพร้อมในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ ที่จะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุร้าย (พ.ต.อ.ชนะ เจริญสุวรรณโณ, 16 พฤษภาคม 2547)

ผู้บัญชาการทหารบก: "เราก็มั่นใจ ว่าการข่าวเราได้เจาะลึกและเกาะติด แล้ว เราสามารถรับทราบถ้าเขารวมกำลังขนาดใหญ่ๆ เราจะรู้ก่อนไม่ต้องห่วง" (19 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: ส่วนปัญหาในพื้นที่ 3 จว.ชายแดนภาคใต้ นายกรัฐมนตรีพอใจในภาพรวมที่นับว่าคลี่คลาย ลงแล้วแต่ที่มีข่าวคราวว่าอาจ มีการก่อเหตุในวันวิสาขบูชา ได้สั่งให้เจ้าหน้าที่ดูแลอย่างเข้มงวดตลอด 24 ชม. (23 พฤษภาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: ตอนนี้ ยังไม่มีอะไรที่ต้องตกใจ ยังกรองไม่มาถึงผม ถ้าเป็นที่ด่วนมันจะมาถึงผมเร็ว แต่ว่าเรื่องนี้ยังกรองอยู่ (23 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ผู้ประกาศ: นอกจากนี้นายกรัฐมนตรี ยังยอมรับด้วยว่า ปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถูกสั่งสมมานาน แต่หลังจากได้ตั้ง บก.สวนหน้า เข้าไปดูแลแก้ไขในพื้นที่ก็พบว่ามีการ

ทำงานเป็นเอกภาพมากขึ้น ซึ่งจะได้นำข้อมูลที่ได้รับไปวางยุทธศาสตร์แก้ปัญหาในระยะยาวต่อไป (26 พฤษภาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวยุติโดยเร็ว ซึ่งในสัปดาห์นี้จะปรับการทำงานให้เข้มข้นและต่อเนื่อง โดยขณะนี้เรามีแผนงานที่จะดำเนินการแล้ว ทั้งระบบการสั่งการ การรวบรวม ยุทธศาสตร์และงานด้านต่างๆ ควบคู่กันเพื่อให้ได้ผลเร็วขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือ จากสื่อมวลชนด้วย.... (1 ตุลาคม 2547)

รมว.กลาโหม: เรากำลังสืบทราบอยู่ว่าลึกๆ นั้นคืออะไร คงไม่มีการเมืองไม่มีอะไรเข้ามาเกี่ยว" (พล.อ.สัมพันธ์ บุญญานันท์, 10 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "เป็นเรื่องที่เราทุกคนจะต้องระมัดระวังหน่อย แล้วเราทุกคนก็ต้องช่วยๆ กันจับกุมและรวมทั้งป้องกันด้วย ขณะนี้รูปขบวนน่าจะลงตัว ต่อจากนี้ไปก็จะเป็นการทำงานเชิงรุกที่หนักหน่วง" (11 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงกรณีคนร้ายยิงนักศึกษา ม.อ.วิทยาเขตปัตตานีว่าขอให้มั่นใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ ที่พยายามให้การดูแลอย่างเต็มที่อยู่แล้ว แต่สิ่งสำคัญคือการหาต้นตอของสาเหตุและแก้ปัญหาที่ต้นเหตุโดยขณะนี้ สามารถจับตัวคนร้ายได้แล้วและให้การรับสารภาพว่า ผู้บงการในคดีนี้เกี่ยวข้องกับคดีสังหารนายระพีภัทร์ เรือนแก้ว ผู้พิพากษา ศาลจังหวัดปัตตานี (12 ตุลาคม 2547)

นอกจากนี้จะพบว่าหลายครั้งเนื้อหาของข่าวจะสร้างความเห็นให้ผู้ฟังรู้สึกว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเรื่องธรรมดาสามัญ เช่น

ผบ.ทบ. : "ช่วงเทศกาลนี้ทางด้านศาสนาอิสลาม ก็ถือว่าเป็นช่วงที่มีความสงบ ก็คิดว่าไม่น่าจะมีอะไร" (พล.อ.ประวิตร วงศ์สุวรรณ 16 ตุลาคม 2547)

ผบ.สส.: สายข่าวที่สามารถเกาะติดได้เราก็จะบอกกัน เราก็ไม่มีปัญหาหรอก เราคิดว่าทุกคนร่วมมือ ร่วมใจกันแล้วก็ให้กำลังใจกันในการทำงาน ผมว่ามันจะสำเร็จ" (พล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร, 17 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีกล่าวว่าแม้จะมีเหตุการณ์รุนแรงแต่มั่นใจว่าชุดที่มีพล.อ.ศิริชัย ธีรศิริ รองผบ.สส. รับผิดชอบและได้ลงพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้แล้วนั้น หลังจากนี้สถานการณ์ต่างๆ น่าจะคลี่คลายไปในทางที่ดี ซึ่งขณะนี้ได้รับ

การรายงานว่ามีกรณีตรวจพบวัณโรคเปิดและอาวุธปืนได้หลายชนิด จึงขอให้
ประชาชนอดทน (17 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทย์กระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าว
ในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟัง ในกรณีหรือเซ เป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งดูแลความมั่นคงตั้งแต่
ระดับสูงจนถึงระดับปฏิบัติการ คือ นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, ผู้
บัญชาการทหารบก, รองผู้กำกับกับการตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา ในกรณีตากใบ คือ
นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, ผู้บัญชาการทหารบก, ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
เป็นต้น

6.4.2 ความพยายามในการแก้ปัญหาของรัฐและความรวดเร็วในการแก้ปัญหา

นอกจากการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟังแล้ว การพยายามสร้างความยอมรับในแนวทาง
แก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐยังปรากฏในลักษณะเนื้อหาของความพยายามอย่างยิ่ง
ของรัฐในการจัดการความไม่สงบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการใช้ความ
รุนแรง โดยพยายามเน้นถึงการทำงานที่มีเอกภาพ แม้ภายใต้สถานการณ์ที่ยากลำบากก็มีความ
พยายามที่จะแก้ปัญหาให้ลุล่วง ด้วยการปรับการแผนการทำงานให้สอดคล้องกับปัญหา รวมไปถึง
ความรวดเร็วในการแก้ปัญหา ซึ่งมักจะพบอยู่บ่อยครั้งว่าจะมีการระบุนการปรับแผนการทำงานและ
กำหนดช่วงเวลาของการแก้ปัญหา

ซึ่งจะพบชุดคำพูดในเนื้อหาสาร เช่น "เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ร่วมกันอย่างสันติ
วิธี", "รัฐบาลจะทำให้ดีที่สุด", "จะปรับการทำงานในส่วนที่ยังบกพร่องให้มีความรวดเร็วจับใจ",
"พยายามปิดเกมให้เร็ว", "เชื่อว่าภายใน 1- 2 วันนี่ จะมีความชัดเจนขึ้น", ร่วมกันหาวิธีการแก้ไข
ดังจะปรากฏในตัวอย่างดังต่อไปนี้

กรณีหรือเซ

ผู้สื่อข่าว: ด้านพล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร ผบ.ทบ. กล่าวว่า ขณะนี้เจ้าหน้าที่กำลังพยายามทุก
วิถีทางในการแก้ไขปัญหา โดยให้กำชับให้ทุกคนใช้ความอดทนทั้งนี้ยืนยันว่า
เจ้าหน้าที่ไม่ต้องการทำร้ายใคร อย่างไรก็ตามเพื่อให้สถานการณ์สงบลงโดยดี ทาง
ทหารจึงได้ใช้มาตรการทางด้านการศึกษาและกิจการพลเรือนทำให้ประชาชนในพื้นที่
เริ่มให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มากขึ้น ส่วนการเข้ามาอบตัวของผู้ก่อความไม่
สงบในเขตพื้นที่ภาคใต้นั้น ทางกองทัพยินดีให้ความช่วยเหลือทุกคนและหากให้มี

การเข้ามอบตัวเป็นจำนวนมาก ทางกองทัพ จะตั้งเป็นโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ขึ้นในพื้นที่เป็นการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นก่อนและให้ความมั่นใจ ว่าการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด จะต้องเป็นไปอย่างชัดเจนและเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย (16 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

- ผู้ประกาศ: นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรี ยังยอมรับด้วยว่า ปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถูกสั่งสมมานาน แต่หลังจากได้ตั้ง บก. ส่วนหน้า เข้าไปดูแลแก้ไขในพื้นที่ก็พบว่ามีการทำงานเป็นเอกภาพมากขึ้น ซึ่งจะได้นำข้อมูลที่ได้รับไปวางยุทธศาสตร์แก้ปัญหาในระยะยาวต่อไป (26 ตุลาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีเชื่อว่าหลังจากปรับการทำงานให้ครอบคลุมขึ้นแล้ว การแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้จะเห็นผลใน 1 - 2 สัปดาห์นี้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวภายหลังการ กลับจากการทำงาน ที่ จ. นราธิวาสว่า ได้หารือกับ พล.อ.ศิริชัย ธีรศิริ รองผบ.สส. โดยรายละเอียดไม่ขอเปิดเผย แต่โดยสรุปจะปรับการทำงานในส่วนที่ยังบกพร่องให้มีความรวดเร็วจับใจ สามารถขยายผลไปยังส่วนต่างๆ ที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งเชื่อว่าจะเห็นผลภายใน 1 - 2 สัปดาห์นี้ (8 พฤศจิกายน 2547)
- ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ได้สั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ไปหารือร่วมกับผู้นำในพื้นที่และผู้นำศาสนาอิสลาม เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันอย่างสันติวิธีและยุติความรุนแรงได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งยืนยันว่า รัฐบาลได้ พยายามหามาตรการแก้ไขปัญหาและจะพูดคุยกับผู้ก่อเหตุ ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมืออย่างเต็มที่และทุกฝ่ายจะร่วมหารือกับนักวิชาการที่ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งหวังว่าจะได้ข้อแนะนำดีๆ มาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหา (14 พฤศจิกายน 2547)
- ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีเรียกร้องประชาชน น้อมนำพระราชดำรัสของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ กับการสามัคคีแสดงพลัง แก้ปัญหาความไม่สงบในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมเชื่อว่าสถานการณ์จะดีขึ้นโดยเร็วเฉพาะสถานการณ์ที่ มัสยิดกรือเซะ จ.ปัตตานี และการสลายการชุมนุม ที่ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส ทำให้รัฐบาลมองปัญหาและมีข้อมูล ชัดเจนขึ้น (18 พฤศจิกายน 2547)
- ผู้ประกาศ: นายวิษณุ เครืองาม กล่าวในรายการกรอสดการณ์ ในสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 11 ของกรมประชาสัมพันธ์ของคำวานนี้ว่า ความรุนแรงที่มีขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้นมีขึ้นต้องการการเฝ้าระวังเป็นพิเศษ เนื่องจากไม่เคยมีเหตุการณ์เช่นนี้

เกิดขึ้นมาก่อน ซึ่งการแก้ปัญหาเพื่อสนองพระราชดำริของพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถที่ทรงเป็นห่วงประชาชน รัฐบาลจะทำให้ดีที่สุดรวมทั้งจะ ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์เน้นการทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังเห็นว่าภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการผลักดันกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้าง ความสนใจให้เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่นโครงการอาสาสมัครเพื่อความเป็นภราดรภาพ ที่ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน อดีตประธานรัฐสภา เสนอแนะที่มีความหมาย เช่นเดียวกับความสมานฉันท์และยังเห็นว่านอกจากการสร้างสันติสุขในพื้นที่แล้ว ก็ยังต้องสร้างความผาสุกให้เกิดขึ้นกับประชาชนอย่างยั่งยืน ด้วย (19 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ได้มีแผนงานรองรับแล้วแต่เราก็ขอใช้เวลาอีกนิดหนึ่งในการที่จะลงมือกำลังจะปรับระบบการสั่งการและรวบรวมยุทธศาสตร์เพื่อให้การทำงานนั้นได้ผลโดยเร็ว จะพยายามปิดเกมให้เร็ว การปิดเกมให้เร็วนี้ต้องขอความเข้าใจจากสื่อด้วย เพราะว่ามันยอมรับพระราชกระแสที่ได้อบรมรับความทุ่มเทเสียสละกล้าหาญและอดทนต่อปัญหาทั้งหมด" (พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร, 1 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: รองนายกรัฐมนตรีย้ำ (พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ) การทำงานแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องมีความเข้มข้นและมีความชัดเจนขึ้น หากไม่ได้ผลทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันรับผิดชอบ (2 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีเตรียมตั้งคณะทำงานอีก 1 ชุด เพื่อเร่งแก้ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (4 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: จุฬาราชมนตรีระบุ การเปลี่ยนแปลงบุคคลเพื่อแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องรอผลการดำเนินงานก่อนและถือว่าขณะนี้รัฐบาลทำดีที่สุดแล้ว (7 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ยอมรับว่าคณะทำงานชุดใหม่ที่รับหน้าที่รับผิดชอบ แก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้กำลังเร่งปรับการทำงาน ตามวิธีการแก้ไขปัญหารูปแบบใหม่ เชื่อว่าภายใน 1-2 วันนี้ จะมีความชัดเจนขึ้น (8 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าวในการแสดงให้เห็นถึงความพยายามของรัฐในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในกรณีกรือเซะ คือ จะใช้แหล่งข่าวในสายความมั่นคง เช่น ผู้บัญชาการทหารบก ในกรณีตากใบใช้

แหล่งข่าวคือ นายกรัฐมนตรี, รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง และจุฬาราชมนตรี เพื่อโน้มน้าวให้เห็นความพยายามในการแก้ปัญหาของรัฐ

6.4.3 วาทกรรมการสร้างความสามัคคีและเอกภาพในชาติและศาสนา.

ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทบโดยตรงกับอุดมการณ์หลักของรัฐที่ยึดติดกับความรัฐแบบเดี่ยว (Single state) หรือ ราชอาณาจักรไทยที่รองรับความชอบธรรมด้วยข้อความบัญญัติที่ชัดเจนในรัฐธรรมนูญ คือ มาตรา 1 หมวดที่ 1 บททั่วไป ก็คือ "ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้" เป็นหลัก รวมถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการนับถือศาสนาซึ่งไม่เคยถูกกีดกันสามารถอยู่ร่วมกันในความแตกต่างใน เชื้อชาติ ศาสนาได้อย่างเสมอภาคกัน

ดังนั้นเมื่อภาวะไม่ปกติเกิดขึ้น กลไกของรัฐจึงทำหน้าที่เรียกร้องความกตัญญูรู้คุณต่อแผ่นดินเกิดให้เกิดขึ้นผ่านตัวบทของข่าวภาคถ่ายทอด เพื่อเรียกความเป็นเอกภาพในชาติให้กลับคืนมาที่จะพบในเนื้อหาสารว่า มีการตอกย้ำว่าความแตกต่างทางเชื้อชาติและศาสนาไม่ได้เป็นสาเหตุของความขัดแย้ง ดังมีหลักฐานปรากฏถึงการอยู่ร่วมกันมาอย่างสงบสุขในประวัติศาสตร์ ที่เชื่อมโยงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นองค์จักรศาสนาอุปถัมภ์

คำวิงวอนของให้ประชาชนทั่วประเทศ สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชาติจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่ หน้าที่ของการพลเมืองที่ดีคือการไม่สร้างความแตกแยกให้เกิดขึ้นในชาติและหน้าที่ของการเป็นราษฎรผู้จงรักภักดี คือ การปฏิบัติตามแนวทางพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชเสาวนีย์ ของ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ให้เกิดสันติสุขกลับคืนมาโดยเร็ว ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

กรณีกรือเซะ

นายกรัฐมนตรี: "ทุกคนเกิดในแผ่นดินนี้ทั้งนั้นเพราะฉะนั้น ให้ช่วยกันรักและพัฒนามันเราจะรักและพัฒนาแผ่นดินเกิดให้เจริญและอยู่กันอย่างสันติสุขและมีงานทำ มีที่เรียน มีสุขภาพแข็งแรง เราจะช่วยกัน" (7 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พล.ท.พิศาล วัฒนวงศ์ศรี กล่าวว่ จากการติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์อย่างใกล้ชิด รวมทั้งความร่วมมือจากคณะกรรมการอิสลามทั้ง 3 จังหวัดและประชาชนในพื้นที่รวมทั้งแนวคิดที่ยึดหลักว่ ประชาชนทุกคนเป็นคนดีและคนที่อยู่บนผืน

แผ่นดินไทยทุกคนคือเลือดไทยเป็นสายเลือดเดียวกันสามารถทำให้ปัญหาคลี่คลาย
ลง (15 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวต่อไปด้วยว่าที่ผ่านกลุ่มการก่อการร้ายได้พยายามที่จะโดยพยายามสร้างสถานการณ์โยยให้เหตุการณ์ ประเด็นความรุนแรงในภาคใต้เป็นประเด็นความขัดแย้งทางศาสนา ดังนั้นจึงอยากขอร้องให้พี่น้องประชาชนทั้งชาวพุทธและมุสลิมมี ความหนักแน่น ไม่คล้อยตามหรือหลงเชื่อง่าย (24 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ผู้ประกาศ: นายอับดุลเราะห์แม เจะแซะ ปธ.คณะกรรมการอิสลาม จ.ยะลา กล่าวว่า ในอดีตที่ผ่านมาประชาชน ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทุกคนทุกศาสนาต่างอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขมาช้านานแต่พอเกิดเหตุการณ์ ความไม่สงบเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ทุกคนหวาดระแวงระหว่างกัน ซึ่งอาจแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ยุติลงได้ ก็เชื่อว่าความสงบสุขจะกลับมาอีกครั้งอย่างแน่นอน (26 ตุลาคม 2547)

ประธาน.คณะกรรมการอิสลาม จ.ยะลา:

"เราเคยอยู่เย็นเป็นสุขเป็นพันๆปี ตอนนี่ก็ร่วมมือจากทุกหน่วยทุกองค์กรเพื่อแก้ปัญหา ให้บรรลุเป้าหมาย" (นายอับดุลเราะห์แม เจะแซะ, 26 ตุลาคม 2547)

อดีตประธานรัฐสภา:

"คือเพลงนี้ ไม่ใช่เพลง รักๆ ใครๆ เป็นเพลงเพื่อ จริยธรรม คุณธรรม เพราะฉะนั้นถ้าสื่อวิทยุโทรทัศน์อยากจะเผยแพร่ ไปในช่วงเวลาอะไรก็ได้ที่เหมาะสมและเผยแพร่ไปจนกระทั่ง ดิดูติดตามจิตใจของประชาชนที่น่าจะเป็นอีกทางหนึ่งในการปัญหาทั้งของ สังคมและของประเทศชาติ ได้รวมถึงให้มีความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองชาบซึ่งถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระนางเจ้าฯทุกๆพระองค์ ให้นึกความเป็นไทย(เน้นเสียง) ไม่ว่าเราจะอยู่แตกต่างอย่างไรในภูมิภาคไหนมีวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างไรก็ตาม"
(6 พฤศจิกายน 2547)

พระราชเสาวนีย์: "เพื่อนชาวต่างประเทศของข้าพเจ้า ทุกครั้งที่ข้าพเจ้ารับเชิญไปรับรางวัลไปเยี่ยมทางต่างประเทศ ทุกคนจะสรรเสริญ ประเทศว่าเป็นประเทศที่ให้อิสระ เสรีภาพกับคนที่ว่าจะเลือกนับถือศาสนาใดก็ได้ โดยไม่มีการรังแกไม่การแก่งแย่งหรือฆ่าฟันอะไรกัน เช่นนี้ เพราะฉะนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก ทรงสนับสนุนปกป้อง ทุกศาสนาในกรุงเทพฯ ของเราจะเห็นชัดมีวัด มีโบสถ์ คริสต์

มีมัสยิด มีโบสถ์พราหมณ์ทุกอย่างอยู่ใกล้ๆ กันก็ไม่เคยสักครั้งหนึ่งที่ชาวพุทธจะวิ่งไล่ฆ่าชาวคริสต์จะวิ่งไล่ฆ่าชาวอิสลามไม่เคยเกิดขึ้น ซึ่งเป็นชื่อเสียงของประเทศมา ผู้คนเวลาพบกันก็แม้จะต่างศาสนาก็ทักทายกันด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส แต่เดี๋ยวนี้ กลับแปรเปลี่ยนไปในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ข้าพเจ้าวิตกอย่างมาก มีการทำร้ายกันอย่างอำมหิต" (17 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: สำหรับโครงการพับนกงงใจไปแดนใต้ ที่จะรวบรวมจากประชาชนทั่วประเทศ ไปโปรยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในวันที่ 5 ธันวาคมนี้ ซึ่งเป็นวันสำคัญของคนไทยทั้งประเทศ นั้นจะเป็นการแสดงถึงความห่วงใย ที่ต้องการให้คนในภาคใต้ได้รับรู้ (19 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: รมว.กลาโหม ยังเปิดเผยถึงการหารือกับผู้นำศาสนาและผู้นำโรงเรียนสอน ศาสนา ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า ได้มีการใช้แนวทางหลักคำสอนศาสนา อิสลามเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา โดยจะให้ครูสอนศาสนาในพื้นที่ 300 คน เข้าไปเป็นตัวกลาง ทำความเข้าใจและชี้แจงถึงหลักคำสอนของศาสนาที่ถูกต้อง แก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยง นอกจากนี้ในวันที่ 5 ธันวาคม จะมีการลำเลียงนกกกระดากมาโปรยยัง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็จะมีกิจกรรมในช่วงเช้าโดยจะมีการละหมาด "ฮายัด" พร้อมกันทั่วประเทศเพื่อนำสันติภาพ ให้กลับคืนมาโดยเร็วส่วนการสำรวจเยาวชนที่นับถือศาสนาอิสลามที่ไม่ได้ับการศึกษาใน 3 จังหวัดนั้น พบว่ามีมากถึง 500,000 คน โดยมีอายุ ระหว่าง 7 - 24 ปี ซึ่งเป็นเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ต่อการถูกยุยงชักนำ ไปเป็นแนวร่วมในการก่อความไม่สงบได้ง่าย อย่างไรก็ตามรัฐบาลพยายามช่วยเหลือ โดยหาอาชีพที่มั่นคงให้มีรายได้ต่อไป (25 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: เริ่มข่าวแรกในวันนี้ ด้วยพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยสถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยขอให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายและประชาชน มีความสามัคคีและร่วมมือร่วมใจ เร่งสร้างสันติสุขให้กลับคืนมา (30 กันยายน 2547)

ผู้ประกาศ: สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำรัสให้ทุกฝ่ายรู้จักสามัคคีและร่วมมือกันกำลังให้มัน ช่วยกันแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองด้วยความรอบคอบก็จะ นำความสงบร่มเย็นมาสู่บ้านเมืองของเราได้อย่างแน่นอน (21 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทย์กระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าวในการวาทกรรมความสามัคคีและเอกภาพในชาติและศาสนา โดยกรณีกรือเซะจะใช้แหล่งข่าวสายความมั่นคง คือ นายกรัฐมนตรี, แม่ทัพภาคที่ 4 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ส่วนกรณี

ตากใบจะใช้แหล่งข่าวคือ สมเด็จพระราชินี, อดีตประธานรัฐสภา, ประธานกรรมการอิสลามและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

6.4.4 รัฐคือผู้ปกป้องคุ้มครองและมอบสวัสดิการแก่ราษฎร

เป็นการย้ำอุดมการณ์หลักของรัฐที่พยายามจะบอกต่อผู้ฟังว่า หน้าที่อันสำคัญประการหนึ่งของรัฐ คือ ผู้ปกป้องคุ้มครองดูแลสวัสดิภาพให้ความคุ้มครอง ความปลอดภัยแก่ประชาชน ที่รัฐสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดีในกรณีที่บ้านเกิดภาวะวิกฤติ

ลักษณะดังกล่าวจะใช้การย้ำผ่านเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่ทำหน้าที่ดูแลคือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร - ตำรวจ ที่มักจะใช้ประโยคที่ยืนยันการดูแลว่าสามารถจะปกป้องให้ประชาชนมีความปลอดภัย ตลอดจนใช้แหล่งข่าวที่ได้ผลกระทบบว่าตนได้รับความมั่นคงปลอดภัยจริง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กรณีกรือเซะ

สุเทพ จันทร์รัก: "ในเบื้องต้นพอได้รับฟังแล้วก็เกิดความมั่นใจว่าทางกองกำลังสามารถที่คุ้มครองพวกเราได้เพื่อรองรับการเปิดภาคเรียนในวันที่ 17 ทำให้เกิดความมั่นใจครับว่าพี่น้องเพื่อนครูมีความอบอุ่นใจและเกิดความมั่นใจในการที่จะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่" (ผอ.โรงเรียน โคกสะมุ ต.บางปอ, จ.นราธิวาส, 2 พฤษภาคม 2547)

อภิสิทธิ์ แลนะ: "ก็มั่นใจมากเลยเพราะท่านให้ความหวัง ความที่จะดูแลชีวิต ครูและนักเรียน ครูทุกคนที่รับฟังที่ท่านพูดในวันนี้พวกเรามีความมั่นใจ 100 % ว่าท่านสามารถที่จะดูแลควบคุมครูได้" (ผอ.โรงเรียนบ้านหัวเขา ต.กาลูวเหนือ จ.นราธิวาส, 2 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร ผบ.ทบ. กล่าวว่า ได้ให้กำลังพลทุกหน่วยในพื้นที่วางมาตรการดูแลอย่างเข้มงวดในทุกพื้นที่ ซึ่งเชื่อว่าจากมาตรการดังกล่าว จะทำให้ผู้หวังดีก่อความไม่สงบได้ยากขึ้น (4 พฤษภาคม 2547)

ผบ.ทบ.: "เราวางแผนไว้หมดแล้วไม่เป็นไร เรื่องความปลอดภัยของครู แผนรองรับต่างๆ วางไว้หมดแล้วคิดว่าปลอดภัย" (พล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร, (4 พฤษภาคม 2547)

- ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีไม่ยกเลิกการลงพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามคำขอของหน่วยข่าวกรองขณะที่ประธานที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์ ขอให้คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณี 28 เมษายน สรุปผลก่อนชี้แจงประเทศมุสลิม (6 พฤษภาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีเดินทางลงพื้นที่ภาคใต้หลังเสร็จภารกิจการประชุมคณะกรรมการนโยบายการบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้ที่ทำเนียบรัฐบาล เมื่อตอนสายวานนี้ โดยขณะนี้นายกรัฐมนตรีได้ถึงมาตรการก่อความไม่สงบ ในพื้นที่ภาคใต้ที่หน่วยข่าวกรองเตือนว่า อาจมีกลุ่มผู้ก่อการร้ายออกมาโจมตีระลอกใหม่และพยายามขอร้องให้นายกรัฐมนตรี เตรียมยกเลิกภารกิจเดินทางไปปฏิบัติภารกิจในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างวันที่ 6 - 8 พฤษภาคมนี้ โดยยืนยันว่าจะไม่งดภารกิจดังกล่าว และจะเดินทางไปพบปะกับประชาชนในพื้นที่แน่นอน เพราะเกรงว่าหากงดการเดินทางยิ่งจะเพิ่มการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการทำลายขวัญและกำลังใจประชาชนในพื้นที่ (6 พฤษภาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: พ.ต.จิตนาถ บุญโตนทก โฆษกกองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้าได้กล่าวถึง แถลงการณ์ดังกล่าวที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร อ.หนองจิก จ.ปัตตานีว่าประชาชนส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 มีความเห็นใจที่จะเข้าใจต่อการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ พร้อมขอให้กำลังใจพลให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการใต้สวนโดยให้การตามความเป็นจริง (6 พฤษภาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: ครูในพื้นที่ใน 3 จังหวัดเชื่อมั่นในมาตรการความปลอดภัยและพร้อมปฏิบัติหน้าที่ในวันเปิดเทอมส่วนการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เน้นการสร้างเชื่อมั่นความปลอดภัยให้กับ ครูและนักเรียนส่วนครูใหม่ที่เข้ามารายงานตัวก็พร้อมที่จะทำการสอนในวันพรุ่งนี้เช่นเดียวกัน (16 พฤษภาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าวในการแสดงให้ผู้ฟังเห็นว่ารัฐสามารถที่จะปกป้องและดูแลสวัสดิภาพของราษฎรได้ ในกรณีกรีโอเตะ มีการใช้แหล่งข่าวคือ กลุ่มครูในพื้นที่ซึ่งตกเป็นเป้าของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบที่ต้องการปกปิดดูแลจากรัฐ

6.4.5 การสร้างความชอบธรรมรัฐในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบ

แม้ว่ารัฐจะใช้กลไกทางอุดมการณ์ ในการสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนเพื่อสร้างความมีเอกภาพและความเห็นพ้องต้องกันก็ตาม แต่เมื่อเกิดการต่อต้านขึ้นหรือเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จนต้องใช้กลไกปราบปรามความไม่สงบด้วยการใช้มาตรการที่เฉียบขาด เมื่อนั้นกลไกทางอุดมการณ์ จะถูกนำมาใช้คู่ขนานกันเพื่อเสริมกลไกของการปราบปรามให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงสร้างความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรงในการจัดการต่อปัญหานั้นด้วย

กลไกของรัฐจะตอกย้ำให้เห็นว่า ประชาชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งและนโยบายโดยเคร่งครัดและให้การสนับสนุนการทำงานของรัฐ โดยพฤติกรรมของผู้ก่อการเป็นสิ่งที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม ยิ่งปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถูกยึดโยงให้เกี่ยวข้องกับกรณี "แบ่งแยกดินแดน" เป็นภัยต่อชาติที่มีโทษถึงขั้น "กบฏต่อราชอาณาจักร" ด้วยแล้ว การปราบปรามก็必将มีความชอบธรรมมากขึ้นด้วย

การสร้างความชอบธรรมนี้จึงตั้งแต่การอ้างว่า รัฐได้พยายามอย่างถึงที่สุดแล้วจนฝ่ายผู้ก่อการใช้ความรุนแรงกับรัฐก่อน มีอาวุธร้ายแรงในมือ กลุ่มที่เข้าร่วมก็เป็นผู้ที่ผิดแยกไปจากบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งไม่ใช่ "คนดี" เช่น กลุ่มคนที่ติดยา, กลุ่มผู้มีผลประโยชน์, กลุ่มผู้ถูกข่มขู่และปลุกปั่น ที่จะมียาละเอียดข้อมูลของการกระทำผิด เช่น จำนวนอาวุธปืนประกอบด้วย

ในกรณีและผู้เสียหายดังปรากฏในกรณีตากใบ จะพบว่า รัฐได้กล่าวอ้างว่า รัฐได้พยายามแก้ปัญหาอย่างละมุนละม่อม (ใช้ไม้นวมแล้ว) แต่กลุ่มก่อการก็ไม่เชื่อฟัง การเสียชีวิต ไม่ได้มาจากการที่รัฐทำ แต่เกิดจากความอิดโรยของผู้ชุมนุมเอง ซึ่งได้รับการรับรองจากสถาบัน นิติวิทยาศาสตร์ว่าไม่ได้รับการทรมานจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

กรณีกรือเซะ

ผู้ประกาศ: "เหตุที่เกิดขึ้นเป็นเหตุสุดวิสัย แต่ที่คนร้ายถูกจับกุมได้ให้การรับสารภาพว่า มีการข่มขู่มีการวางแผนและอ้างเรื่องการแบ่งแยกดินแดน สาเหตุเรื่องทั้งหมดมีหลายอย่างปนกันแต่ที่แน่นอนที่สุดก็คือ คนเหล่านี้ถูกปลุกปั่นถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือโดยมีผู้บงการอยู่เบื้องหลังเพราะมีสถานการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นประชาชนยากจน ไม่มีงาน ทำจึงเป็นความอ่อนแอที่ทำให้ผู้ที่จะสร้างเครือข่ายอิทธิพลและ ใช้ประโยชน์จากการค้ายาเสพติดและค้าอบายมุขค้าของหนีภาษี พยายามครอบงำบุคคลเหล่านี้ และใช้อุดมการณ์แบ่งแยกดินแดนที่มีอยู่บ้าง มาเป็นเครื่องกำบังสร้าง

ความวุ่นวายและต่อต้านรัฐบาล ดังนั้นรัฐจึงเข้าไปพยายามแก้ปัญหาในระยะสั้นและระยะยาวโดยการสร้างงานสร้างโอกาสและแก้ปัญหาความยากจน"

(2 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรียังขอร้องทุกฝ่าย ให้มีสำนึกรับผิดชอบต่อประเทศชาติคำนึงถึงภาพพจน์ของประเทศและขอให้เข้าใจเห็นใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพราะก่อนหน้านี้ ได้มีการลอบสังหารเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็นจำนวนมาก พร้อมยืนยันรัฐบาลพร้อมดำเนินการทุกอย่างโดยถูกต้อง (2 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายวันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา รองนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การปราบปรามคนร้ายที่ปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและกลุ่มคนร้ายเป็นการทำหน้าที่อย่างดีที่สุดของเจ้าหน้าที่บนหลักการของมนุษยธรรม ไม่ได้กระทำเกินกว่าเหตุหรือไม่เคารพศาสนา เนื่องจากคนร้ายได้หนีเข้าไปในมัสยิดเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องจัดการกับกลุ่มคนที่กระทำผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็สถานที่สำคัญแห่งไหน โดยไม่มีการยกเว้น (2 พฤษภาคม 2547)

จักรภพ เพ็ญแข: "ท่านนายกใช้คำว่าปัญหาภาคใต้ นั้น เหมือนบาปกับเคราะห์นั้นหมายความว่า ไม่ได้มีฝ่ายถูกหรือฝ่ายผิด เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นและก็ต้องแก้ไขปัญหากันไปร่วมกัน ถ้าหากว่าเป็นบาปและเป็นเคราะห์ก็ต้องแก้ปัญหาร่วมกันไปในสิ่งที่รัฐบาลกำลังทำอยู่นี้ ท่านนายกฯ บอกว่า จากนี้ไปรัฐบาลจะดำเนินหลักการแบบเมตตาธรรม หลังจากที่ได้เข้าใจในทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นแล้ว การเลี้ยงที่จะใช้ความรุนแรง ก็จะเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งนั้น" (12 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: ...พล.ท.พิศาล วัฒนวงศ์ศิริ ยืนยันว่า จะนำหลักเมตตาธรรมมาใช้กับคนเหล่านี้ เพื่อนำไปสู่ความสันติสุขให้เกิดในพื้นที่ต่อไป รวมทั้งได้ขอให้ผู้ที่ก่อความไม่สงบ ที่ยังหลบหนีอยู่มีความคิดใหม่ โดยมองเจ้าหน้าที่ทุกคนเปรียบเสมือนญาติพี่น้อง และเข้ามาอบตัวเพื่ออนาคตที่ดี(13 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตำรวจและทหารในการสลายผู้เข้าร่วมชุมนุม ที่ สภ.ตากใบ จ.นราธิวาส ว่า มีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน โดยไม่ได้ใช้ความรุนแรงและมีการปฏิบัติงานอย่างรวดเร็วได้ผลน่าพอใจ ซึ่งถ้าตัวผู้กระทำผิดจริงจะดำเนินการกฎหมายโดยเด็ดขาด ส่วนการประกาศเคอร์ฟิว ทั้ง 8 อำเภอในจังหวัดนราธิวาสนั้น ก็เพื่อป้องกันเหตุร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่จะใช้เวลาเท่าใดนั้นต้องดูสถานการณ์อีกครั้ง

(26 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: "เราจะให้ประธานนำลง เปิดอาวุธที่ทิ้งลงแม่น้ำ ตรงที่เกิดเหตุจำนวนหนึ่ง ซึ่งเราจะไปงม ซึ่งเราก็จับอาวุธได้ จำนวนหนึ่งพอสมควรทีเดียวในที่เกิดเหตุ ฉะนั้นในวันนี้ เจ้าหน้าที่ถือว่าทำงานได้ดีมากและก็เสี่ยงมาก เจ้าหน้าที่ต้องไม่ใช้ความรุนแรงเลย เราเตือนเป็นขั้นเป็นตอน พาผู้นำไปพูด พาผู้นำศาสนาไปพูด และก็พาญาติ พี่น้อง ไปพูดอย่างไรก็ไม่ฟังเขามุ่งก่อเหตุจริงๆ เมื่อเป็นอย่างนี้เราก็ต้องใช้ความเด็ดขาด เพราะว่าการกฎหมายต้องเป็นกฎหมาย จะให้มาทำแบบเดิมนี้เราจะไม่ยอมอีกแล้ว"

(26 ตุลาคม 2547)

รองปลัดกระทรวงยุติธรรม: ทั้ง 78 คนนั้น จากการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน โดยสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ของกระทรวงยุติธรรม โดยสำนักวิทยาการตำรวจภาค 4 ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และโรงพยาบาล จังหวัดปัตตานี 3 หมวด แพทย์ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ การชันสูตรพลิกศพทั้ง 3 สถาบันได้ร่วมกันตรวจศพอย่างถี่ถ้วนแล้ว ปรากฏว่าศพ ทั้งหมดทั้ง 78 ศพ เสียชีวิตเพราะการขาดอากาศหายใจไม่ปรากฏบาดแผลใดๆ ที่ ร่างกายไม่ว่าจะเป็นบาดแผลจากกระสุนปืนบาดแผลจากอาวุธมีคม (27 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: คุณหญิง พญ.พรทิพย์ โรจนสุนันท์ รองผอ.สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กล่าวว่า หลังจากที่ทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้เข้าเคลียร์พื้นที่และสลายฝูงชนได้จับกุมตัว ผู้ก่อความมาสงบ จำนวน 1,300 คนมาทำการสอบสวนที่ ทภ.4 ส่วนหน้า โดย ทั้งหมดขึ้น 10 ล้อของทหาร ขณะที่ ทำการลำเลียงได้มีผู้เสียชีวิตเพิ่มเติมอีก 78 คน ซึ่งร่างกายอิดโรยจากการตากแดด ขณะประท้วง ประกอบกับไม่ได้รับประทาน อาหาร เพราะเป็นช่วงถือศีลอด มีการเสียเหงื่อมาก จึงทำให้ร่างกายของผู้เสียชีวิต อาจเกิดอาการช็อคจนเสียชีวิตได้ อย่างไรก็ตามยืนยันว่า ระหว่างการลำเลียงผู้ ชุมนุมได้ให้ผู้ชุมนุมขึ้นรถอย่างเป็นระเบียบและไม่ได้จับโยนขึ้นรถแต่อย่างใด (27 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า...จากการตรวจค้นยังสามารถตรวจยึดอาวุธ ปืนอาร์ก้า ปืนพกและระเบิดเอ็ม 26 ทั้งนี้ยืนยันว่าการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้ใช้มาตรการควบคุม ฝูงชน ตามหลักวิชาการทุกขั้นตอนโดย ได้ยิงปืนขึ้นฟ้าและฉีดน้ำเพื่อสลายการ ชุมนุม จึงยืนยันได้ว่ากรณีที่มีผู้เสียชีวิต ไม่ใช่การกระทำของเจ้าหน้าที่ แต่น่าจะมาจากเหตุการณ์ชุลมุน.... (27 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายจักรภพ เพ็ญแข โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แถลงผลการประชุม คณะรัฐมนตรี ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า ได้แบ่งผู้เสียชีวิตออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มร่างกายผู้ชุมนุมอ่อนเพลียจากการถือศีลอด, กลุ่มเสพยาเสพติดจนร่างกายอ่อนเพลียและกลุ่มอุบัติเหตุจากการเบียดเสียดอัดเยียด ส่วนการสลายกลุ่มผู้ชุมนุมได้ทำการสลายตาม ขั้นตอนของการควบคุมมวลชน โดยไม่ได้ใช้อาวุธปืนยิงผู้ชุมนุม แต่ได้ยิงขึ้นฟ้า เพื่อให้ยุติการเคลื่อนไหว และจะเร่งหา ข้อมูลของสาเหตุ และการติดตามทุกระยะ จึงขอเน้นย้ำว่าทั้งนายกรัฐมนตรีและผู้ทำการปฏิบัติ ไม่มีเจตนาใช้ความรุนแรงขณะเดียวกันขอให้ประชาชนให้ความสำคัญกับทหารและ ตำรวจ ที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเศร้าเสียใจและ รัฐบาลจะไม่ยอมให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก (27 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "วันนี้เจ้าหน้าที่ได้ทำงานด้วยความเสียสละ เสียชีวิตด้วยความยากลำบาก รักษา ดินแดนของไทยไว้ไม่ให้ถูกแบ่งแม้แต่ตารางนิ้ว ฉะนั้นทุกคนต้องเข้าใจ ว่าเป็นคือ ความพยายามในการที่จะ สร้างความไม่สงบหวังว่าจะแยกดินแดนแต่ไม่มีทาง ผม มีชีวิตอยู่แยกไม่ได้แม้แต่ 1 ตารางนิ้ว" (นายกรัฐมนตรี, 28 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: รัฐบาลได้พยายามทุ่มเททุกทาง ในการแก้ปัญหาโดยตลอดและยอมรับว่าเป็น เรื่องเศร้าสลด เพราะรัฐบาลไม่สามารถทำตามข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมที่กดดันให้ ปลดปล่อยผู้ต้องหา 6 คนได้และได้ใช้ความนุ่มนวลในการเจรจาแล้ว จนเมื่อไม่เป็นผล จึงต้องเข้าสลาย ผูกชนโดยให้หมอบและเข้าควบคุมตัว แต่น่าเสียใจที่ ในขั้นตอน การลำเลียงผู้ชุมนุมขึ้นรถไปยัง จ.ปัตตานีของ เจ้าหน้าที่ซึ่งใช้เวลาเดินทาง 2 ชม. มี จำนวนรถไม่มากและผู้ชุมนุม ตระกตรำมาทั้งวันไม่แข็งแรงพอ ประกอบกับผู้คุม เกรงว่าคนเหล่านี้จะเบียดกันตกลงมาจากรถ จึงให้นอนคว่ำหน้าซ้อนกันหลายชั้น ทำให้มีผู้ที่เสียชีวิตจากการจำกัดของพื้นที่

นายกรัฐมนตรี(ต่อ):

"ที่น่าเสียใจก็คือว่า ความที่ผู้คุมไปก็กลัวว่า บุคคลเหล่านั้นจะเบียดตัวเองตกลงมา กลัวจะเป็นอันตรายกลัวจะถูกทำร้าย ก็เลยใช้ให้นอนคว่ำหน้า นิ่งคว่ำหน้าชั้นเดียว ยิ่งพอว่า ที่นั่นดันไปนอนคว่ำหน้าหลายชั้น เพราะเนื่องจากว่าอาจจะเป็นเพราะที่ บรรทุกไม่พอและความกลัวของเจ้าหน้าที่จึงทำให้มีการเสียชีวิต ครั้งสุดท้ายนี้ เสียชีวิตเยอะที่สุดเพราะ เนื่องจากว่าบรรทุกมากและเขาก็เริ่มนานอ่อนล้า จึงมีการ เสียชีวิตไปหลายคน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผมต้องขอแสดงความเสียใจต่อครอบครัวผู้เสียชีวิต ทั้ง 85 ราย ซึ่ง 78 รายไปเสียชีวิตที่ลำเลียงไปถึง ที่ค่ายอิงคยุทธฯ อีก 1 ชีวิตไปตาย ที่โรงพยาบาล ส่วนอีก 6 คนนั้นเสียชีวิตในขณะที่มีการสลายฝูงชน ซึ่งตำรวจทหาร

บาดเจ็บไป 14 คน ในขณะที่สลายฝูงชน แล้วมีการตรวจค้นอาวุธได้ในที่เกิดเหตุ เป็นปืนเอ็ม16, 3 กระบอก ปืนอาร์ก้า 4 กระบอก ระเบิดขวาง 1 กระบอก ปืนพกเข้าใจว่า 10 – 20 กว่ากระบอก ผมจำไม่ได้ ลูกกระสุนปืนอีก 100 กว่านัด วันรุ่งขึ้นมีการมแม่น้ำที่อยู่ตรงข้าม สภ.ตากใบ ก็พบลูกกระเบิดขวางอีก 30 ลูก” (30 ตุลาคม 2547, แดงผ่านโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าว เมื่อรัฐต้องการสร้างความชอบธรรมในการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ในกรณีกรือเซะ มีแหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รองนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็น ส.ส.จาก จ.ยะลา, โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี, แม่ทัพภาคที่ 4 และผู้ประกาศข่าว ในกรณีตากใบ มีแหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ นายกรัฐมนตรี, รองปลัดกระทรวงยุติธรรม, โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี

6.4.6 การใช้แหล่งข่าวเพื่อแย้งชิงพื้นที่มวลชน

เป็นขั้นตอนของการประกอบสร้างความจริง (Construct of Reality) ให้เห็นจริงเห็นจังเพื่อสร้างความยินยอมพร้อมใจและยอมจำนน ในหมู่ผู้รับสารรวมถึงยับยั้งผู้ที่ต่อต้านให้จำนนโดยที่ไม่มีข้อโต้แย้ง ใช้ด้วยการใช้แหล่งที่ข่าวที่ได้รับความเคารพนับถืออย่างสูงจากคนในสังคม เพื่อลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น ซึ่งมีตั้งแต่การกล่าวอ้างสถาบันกษัตริย์ซึ่งเป็นเคารพนับถือ, บุคคลสำคัญที่มีบทบาทในสถาบันศาสนา, รวมถึงบุคคลที่กระแสวิงคนให้ความไว้วางใจสูง เช่น พ.ญ.คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ฟัง สร้างเหตุผลสนับสนุนว่าสิ่งที่รัฐกระทำ เป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม

กรณีกรือเซะ

จุฬาราชมนตรี: “เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติไปตามหน้าที่อย่างถูกต้องแล้ว โดยที่เฉพาะที่ผู้ก่อการร้ายได้หลบหนีเข้าไปในมัสยิดกรือเซะจังหวัดปัตตานี เพื่อใช้ป้องกันตนเองจึงเป็นเหตุให้ฝ่ายราชการคิดหนัก แต่ก็ได้รอเวลาและเกลี้ยกล่อม ยิงแก๊สน้ำตาเกลี้ยกล่อม แต่คนร้ายกลับไม่ปฏิบัติตาม กลับยิงปืนตอบกลับมาซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ใช้ความอดทน ความอดทนและให้กลุ่มคนร้ายออกมามอบตัว แต่คนร้ายไม่ยอมจึงได้ตัดสินใจเข้าไปใช้กำลังกวาดล้างซึ่งถือว่าเจ้าหน้าที่ได้รักษากฎหมายและระเบียบวินัยที่เป็นการสมควรแก่เหตุแล้ว โดยได้กล่าวชมคนของรัฐและคนรอบๆ มัสยิดกรือเซะ ที่ไม่มีใครต่อต้านหรือเห็นด้วยกับกลุ่มผู้ก่อการร้าย เพราะคนส่วนใหญ่ยังมีความรู้ รับผิดชอบถึงความถูกต้อง” (30 เมษายน 2547)

ประดิษฐ์ รัตนโกมล:

อย่าใจร้อนอย่าเคลื่อนไหวสิ่งใด เราควรที่จะนั่งฟัง ตรวจสอบข้อมูลหลักฐานให้ชัดเจน เมื่อได้ข้อมูลได้ผลสรุปแล้วก็ค่อยมาดำเนินการหรือมาพูดคุยกันว่า ควรจะหาสิ่งใดต่อไปในส่วนตัวของผมมองเห็นว่า ใครก็ตามที่เป็นคนคิดที่บ่อนทำลายชาติ ก็เป็นหน้าที่รัฐที่จะต้องดำเนินการปราบปราม" (ประธานคณะกรรมการอิสลาม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 30 เมษายน 2549)

แหวดีอราแม มะจิงจิ:

ในเมื่อท่านแม่ทัพนี้มาปฏิบัติภารกิจโดยประธาน 3 จังหวัดและผู้นำทุกๆ ไปและได้เสนอแนะวิถีทางปฏิบัติอยากจะให้ประชาชน เข้าใจเข้าถึงคนในพื้นที่จิตใจที่ แม่ทัพภาคที่ 4 :เข้าใจโลกมุสลิม ตอนนี้ท่านแม่ทัพได้ปฏิบัติเข้าถึงประชาชนในเมื่อวันนี้เจอแล้วสำหรับประชาชน ผู้นำศาสนาที่ไว้วางใจที่เชื่อถือได้คือท่านแม่ทัพคนนี้" (ประธานคณะกรรมการ, อิสลามประจำปัตตานี, 15 พฤษภาคม 2547)

ผู้สื่อข่าว:

ด้านนายอับดุลอาซิส ยานยา ประธานชมรมโรงเรียนปอเนาะ จังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวว่ารู้สึกซาบซึ้งใจในความจริงใจของรัฐบาล ที่ออกใบจดทะเบียนให้ ซึ่งหลังจากจดทะเบียนถูกต้องแล้ว ก็รู้สึกสบายใจและเชื่อมั่นต่อพี่น้องมุสลิมในพื้นที่ชายแดนภาคใต้มากขึ้นและพร้อมจะให้ความร่วมมือกับภาครัฐ ในการพัฒนาการศึกษาและวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ทุกด้าน (15 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ผู้ประกาศ:

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้นายพลอากาศสุวรรณรัตน์ องคมนตรี นำพล อินทผลัม พระราชทานแก่พลกนิกรผู้นับถือศาสนาอิสลามใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในโอกาสเดือนรอมฎอน ด้วยว่า ผู้นำศาสนาทุกคนต่างรู้สึกซาบซึ้ง ในพระมหากรุณาธิคุณ ที่พระองค์ท่านทรงมีต่อประชาชนชาวมุสลิมทุกคนและขอยืนยัน ที่จะนำพระราชเสาวนีย์ของพระองค์ท่านในการ ร่วมมือใจแก้ไขความไม่สงบ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปบอกกล่าว แก่ชาวไทยมุสลิมทุกคน เพื่อนำไปปฏิบัติโดยให้ความร่วมมือกับราชการในการแก้ไขความไม่สงบในพื้นที่อย่างเต็มที่ต่อไป (26 ตุลาคม 2547)

ผู้สื่อข่าว:

คุณหญิง พญ.พรทิพย์ โรจนสุนันท์ รองผอ.สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กล่าวว่า หลังจากที่ทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าเคลียร์พื้นที่และสลายฝูงชน ได้จับกุมตัวผู้ก่อความไม่สงบ จำนวน 1,300 คนมาทำการสอบสวนที่ กองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้า โดยทั้งหมดขึ้น 10 ล้อของทหาร ขณะที่ ทำการลำเลียงได้มีผู้เสียชีวิตเพิ่มเติมอีก 78 คน ซึ่งร่างกายอิดโรยจากการตากแดด ขณะประท้วง ประกอบกับไม่ได้รับประทานอาหาร เพราะเป็นช่วงถือศีลอด มีการเสียชีวิตเพิ่ม จึงทำให้ร่างกายของผู้เสียชีวิต อาจเกิดอาการช็อก จนเสียชีวิตได้ อย่างไรก็ตามยืนยันว่า ระหว่าง

การลำเลียงผู้ชุมนุมได้ให้ผู้ชุมนุมขึ้นรถอย่างเป็นระเบียบและไม่ได้จับโยนขึ้นรถแต่อย่างใด (27 ตุลาคม 2546)

- ผู้ประกาศ: นายสุโฮมี มะเกะ คณะกรรมการกลาง จ.นราธิวาส กล่าวว่า รู้สึกดีใจที่เจ้าหน้าที่ได้ปล่อยตัวในเหตุชุมนุมที่ อ.ตากใบ ออกมาแต่สิ่งที่อยากเรียกร้องเพิ่มเติม คือ ภาครัฐเข้ามาดูแลการประกอบอาชีพให้กับคนกลุ่มนี้รวมทั้งเข้ามา รวมทั้งสร้างความใกล้ชิดให้มากขึ้น โดยฝ่ายผู้นำศาสนาจะเข้าไปดูแลให้ความรู้ด้านศาสนาด้วย ส่วนผู้ที่ยังถูกควบคุมตัวอยู่ขึ้นอยู่กับการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ เพราะทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย และยอมรับกับผลที่กระทำ (1 พฤศจิกายน 2546)
- พระราชเสาวนีย์: “ขณะนี้กำลังเดือดร้อน แสนสาหัส ไม่ว่าจะคนไทยพุทธหรือไทยมุสลิมก็ตาม คนไทยผู้บริสุทธิ์เหล่านี้ ถูกข่มขู่ไม่เว้นแต่ละวันจนบัดนี้ก็ยังไม่ยอมจำนนได้พูดคุยกับราษฎร จ.ปัตตานี ยะลา และนราธิวาสแล้ว ต่างคน ต่างก็บอกว่าอยู่ในพื้นที่นี้มาตั้งแต่ครั้งปู่ย่าตายาย ด้วยความสงบสุขและทั้งไทยพุทธ และไทยมุสลิม ต่างก็สามัคคี ประองดองกันเป็นเพื่อนกันเกื้อเพื่อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกัน ทุกคนก็นึกว่าตัวเป็นคนไทย และรักแผ่นดินไทย ไม่อยากไปอยู่ที่ไหนแต่ปัญหา ทุกวันนี้คือว่า ทำมาหากินไม่ได้เลยและไม่มีความปลอดภัยในชีวิตแม้แต่น้อย” (สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ, 17 ตุลาคม 2547)
- พระราชเสาวนีย์: “ข้าพเจ้าจึงขอวิงวอนต่อเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ไม่ว่าจะป็นทหาร ตำรวจและฝ่ายปกครองตลอดจนประชาชนทั้งหลายว่าถึงเวลาแล้ว ที่ท่านทั้งหลายจะต้องร่วมมือร่วมใจ กันให้แน่นแฟ้น สามัคคี กัน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกล้าหาญ เสียสละ เพื่อปกป้อง ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน อย่าปล่อยเป็นอันขาดให้มีการประทุษร้ายประชาชนเช่นที่แล้วมาอีกเลยทั้งนี้ก็เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติของเรานั่นเป็นที่รักยิ่ง ของพวกเราทุกๆ คน ขอให้ท่านจงมีจิตใจมุ่งมั่น ที่จะทดแทนพระคุณแผ่นดิน ให้สมกับที่บรรพบุรุษของเราได้รักษาแผ่นดินผืนนี้ไว้ ให้เป็นมรดกตกทอดมาถึงพวกเราทุกคน”(สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ, 30 กันยายน 2547)
- พระราชเสาวนีย์: “เมื่อวันที่ 29 กันยายน ที่ผ่านมาข้าพเจ้าได้วิงวอน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกฝ่าย ได้ร่วมมือร่วมใจสามัคคีกันปฏิบัติหน้าที่ เพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินเป็นของประชาชน จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยฝ่ายเดียวคงจะประสบความสำเร็จไปไม่ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากท่านทั้งหลาย ไม่ว่าจะป็นจุฬาราชมนตรี คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อิหม่ามและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทุกท่าน ข้าพเจ้าจึงปรารถนาจะเห็นท่านทั้งหลายได้ร่วมกันช่วยแก้ไขปัญหามันเมืองของเรา ในภูมิภาคนี้ให้กลับคืนสู่ปกติสุขโดยเร็ว

เพื่อก่อให้เกิดความสามัคคีธรรมเย็นอย่างถาวรตลอดไป" (สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ, 3 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายสวาสดี สุมาลัยศักดิ์ จุฬาราชมนตรี กล่าวที่ จ.ตราดว่าขณะนั้รัฐบาลมีการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบกัน แก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อหาแนวทางที่จะทำให้เกิดความสงบ ซึ่งคิดว่ารัฐบาลทำดีอยู่แล้วและควรให้เวลากับรัฐบาล จุฬาราชมนตรี ย้ำว่าขอให้ทุกคนยึดในพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ที่ให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันและยื่นความรักให้กัน ทั้งนี้เห็นได้ว่าโบราณในภาคใต้ มัสยิด วัดโบสถ์อยู่ใกล้กัน ไม่เคยทะเลาะกัน ฉะนั้น ถ้ามีใครมาแนะนำให้ทะเลาะกันเป็นเรื่องไม่บังควร ต้องสามัคคีเหมือนที่เคยเป็นมา (7 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคล เพื่อเป็นแหล่งข่าวเพื่อแย่งชิงมวลชน ในกรณีกรือเซะ มีแหล่งข่าวซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้นำศาสนาอิสลามดังต่อไปนี้ คือ จุฬาราชมนตรี, ประธานกรรมการอิสลามจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ประธานกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี, ประธานชมรมปอเนาะสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในกรณีตากใบมักใช้บุคคลซึ่งประชาชนในพื้นที่ให้ความเคารพและเชื่อถือ มีแหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ สมเด็จพระราชินี, พญ.พรทิพย์ โรจนะสุนันท์, กรรมการอิสลามจังหวัดนราธิวาส และจุฬาราชมนตรี

6.4.7 การอ้างความเห็นพ้องและความร่วมมือจากประชาชนส่วนใหญ่

ในสงครามแย่งชิงพื้นที่ทางความคิดของมวลชน การสร้างความเห็นพ้องต้องกัน (Consensus) การสร้างความร่วมมือไม่ร่วมมือเป็นการแสดงให้เห็นฝ่ายตรงกันข้าม เห็นถึงการมีฐานมวลชนสนับสนุนจำนวนมากและหลากหลาย แสดงความมีศักยภาพในการแย่งชิงมวลชนครอบครองเหนือพื้นที่ทางความคิดได้มากกว่า การมีเสียงสนับสนุนมากยังหมายถึงความชอบธรรมในระบอบประชาธิปไตย ที่สามารถนำไปสู่การดำเนินนโยบายของรัฐใดๆ โดยไม่มีข้อแม้จากฝ่ายที่คัดค้านหรือโต้แย้ง

โดยสามารถพบได้เสมอจากการรายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยจะพบชุดคำที่กล่าวถึง "การให้ความร่วมมือ", "ขอความร่วมมือ" จากภาคีต่างๆ ทั้งในภาคประชาชนในพื้นที่, กลุ่มผู้นำศาสนา หรือภาควิทยุกระจายเสียงระหว่างประเทศ ว่ารัฐมีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการแก้ปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นการดำเนินการแย่งชิงพื้นที่ทางความคิดของ

ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ ให้เกิดความความยินยอมพร้อมใจ ไว้เนื้อเชื่อใจต่อรัฐ อันนำไปสู่ความเป็นเอกภาพในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่มีข้อโต้แย้ง

ตัวอย่างต่อไปนี้จะเห็นภาพของการนำเสนอที่พยายามจะสื่อถึงผู้ฟังว่า รัฐได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดีในการแก้ปัญหาภาคใต้ที่ได้ดำเนินมาถูกทางแล้ว รวมไปถึงบางครั้งเลือกแหล่งข่าวที่มีความสอดคล้อง หรือสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผ่านการย้าด้วยการใช้ Vox Pop จากชาวบ้านในพื้นที่ด้วย (ดูกรณีตากใบ)

กรณีกรือเซะ

- ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวว่าจากการลงพื้นที่กับประชาชน ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ว่าเหตุที่เกิดขึ้น ส่งผลให้ชาวบ้านไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ ส่งผลให้ชาวบ้านมีความยากจนมากขึ้น ซึ่งนายกได้สั่งการให้ทุกกระทรวงแก้ไข หน่วยงานให้ได้โดยเร็วจะจัดโรงเรียนฝึกฝีมืออาชีพทหาร ในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งตรงนี้จะมีการศึกษาตรวจสอบว่าจะมีการเอาพื้นที่ไหนเป็นพื้นที่นำร่อง ส่วนเรื่องจากจัดหลักสูตรกระทรวงศึกษาทางนายกต้องการให้โรงเรียนปอเนาะมีการจัดเรียนภาษาไทยให้มากขึ้น สำหรับการจับกุมผู้ก่อเหตุก่อความไม่สงบนั้น ขณะนี้มีความคืบหน้าไปมาก จากการลงพื้นที่ ทำให้เชื่อว่าการคลี่คลายคดี จะทำได้ดีขึ้น (7 พฤษภาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: ทูตทั้ง 12 ประเทศมุสลิมพร้อมให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขณะที่นายกรัฐมนตรีจะให้โอกาสกับผู้ก่อความไม่สงบ กลับตัวเป็นคนดีไม่ต้องโทษคดีอาญา (9 พฤษภาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: ทางด้าน พล.ท.พิศาล วัฒนวงศ์ศิริ แม่ทัพภาคที่ 4 กล่าวว่า ปัจจุบันการทำงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปได้อย่างขึ้น เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยดูได้จากสถานการณ์ในพื้นที่ๆ เริ่มคลี่คลายและรู้เบาะแสมากนอกจากนี้ในกลุ่มของครูซึ่งเป็นกลุ่มพลังสำคัญขยายผลในการทำความเข้าใจกับ นักเรียน เยาวชนในหมู่บ้านรวมทั้งถิ่นได้เป็นอย่างดีอีกด้วย (9 พฤษภาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: รองนายกรัฐมนตรีเตรียมจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ เพื่อให้โอกาสกับผู้หลงผิดที่ก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้กลับคืนสู่สังคมอย่างปกติสุข ขณะนี้คณะทำงานของนายกรัฐมนตรีเร่งสำรวจอาชีพของประชาชนในพื้นที่ประมาณ 3 แสนครัวเรือน (13 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พล.ท.พิศาล วัฒนวงศ์ศิริ กล่าวว่า จากการติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์อย่างใกล้ชิด รวมทั้งความร่วมมือจากคณะกรรมการอิสลามทั้ง 3 จังหวัดและประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งแนวคิดที่ยึดหลักว่า ประชาชนทุกคนเป็นคนดีและคนที่อยู่บนผืนแผ่นดินไทยทุกคนคือเลือดไทย เป็นสายเลือดเดียวกันสามารถทำให้ปัญหาคลีคลายลง (15 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: รองโฆษกกระทรวงกลาโหมระบุ การป้องกันปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขณะนี้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างดี ทั้งด้านการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ ควบคู่กันกับการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือน (22 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.จิตนาถ บุญโตนทก โฆษกกองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้า ได้กล่าวถึงแถลงการณ์ดังกล่าวที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร อ.หนองจิก จ.ปัตตานีว่า ประชาชนส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 มีความเห็นใจที่จะเข้าใจต่อการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ พร้อมขอให้กำลังพลให้ความร่วมมือ กับคณะกรรมการไต่สวนโดยให้การตามความเป็นจริง (6 พฤษภาคม 2547)

นอกจากนี้ยังพบว่า นอกเหนือจากข่าวซึ่งมีทิศทางของเนื้อหาในลักษณะของการสร้างความเห็นพ้องต้องกันแล้ว ผู้สื่อข่าวภาคสนามก็มีบทบาทที่สำคัญในการที่จะพรรณนาบรรยากาศของการรายงานข่าวจากพื้นที่นั้นๆ ด้วย

รายงานสดจากพื้นที่:

ชาวบ้านค่อนข้างให้การต้อนรับ ให้ความสนใจเป็นอย่างสูงสังเกตได้จากเวลาท่านนายกไปไหนจะมี ชาวบ้านมารอต้อนรับเป็นจำนวนมากซึ่งท่านนายกก็บอกว่า แต่ ละคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการแจ้งเบาะแสต่างๆ ซึ่งตรงนี้ก็มีการเร่งจัดงานและก็แก้ไขความยากจนโดยเร็วครับ (7 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ราษฎรไทยพุทธ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส:

(ภาษาถิ่นใต้) "รู้สึกดีใจคะ ภูมิใจที่จะได้มา เยี่ยมเยียนภาคใต้คะ อยากให้ทหารมา คุ่มครอง หมู่บ้านหน่อยคะ" (11 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: นายโกดิน พลกุล รมว.มหาดไทย ระหว่างนำผลอินทผลัมกว่า 70 ตัน ไปมอบให้ ผู้นำศาสนา อิสลามและชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้พระราชทานในช่วงถือศีลอดและเยี่ยมเยียนเจ้าหน้าที่ฯ ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์ชุมนุมเมื่อวานนี้ว่า รัฐบาลไม่มีนโยบายที่จะทำร้ายประชาชนและไม่มีใครต้องการให้เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ซึ่งหากผลการสอบสวนทำไม่ถูกต้อง รัฐบาลก็ พร้อมดำเนินการตาม กฎหมาย โดยจะให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายโดยดูแลเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนที่ได้รับบาดเจ็บ จากเหตุระเบิดร้านน้ำชาอย่างเต็มที่ พร้อมขอความร่วมมือจากผู้นำศาสนาอิสลามในพื้นที่ภาคใต้ให้ออกมาเคลื่อนไหวในเรื่องสันติภาพให้มากขึ้น (31 ตุลาคม 2547)

โกดิน พลกุล: กระทรวงมหาดไทยจะดำเนินการ เรื่องนี้อย่างเต็มที่ เช่นเดียวกับที่ผ่านมา โดยการเน้นการเข้าถึงประชาชนมากขึ้น ซึ่งได้กำชับผู้ว่าราชการจังหวัดให้แสดงความรัก ความห่วงใยและให้กำลังใจประชาชน รวมทั้งข้าราชการที่ปฏิบัติงานใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และในวันนี้ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรีได้เรียกประชุมทบทวนผลการดำเนินงาน แก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ผ่านมา และยุทธศาสตร์ที่จะดำเนินการต่อไป ในอนาคตซึ่งจะทำให้ภาพรวม การแก้ปัญหา มีความชัดเจนยิ่งขึ้น (1 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช้บุคคลเพื่ออ้างความเห็น พ้องและความร่วมมือจากประชาชนส่วนใหญ่ โดยในกรณีกรือเซะ ใช้แหล่งข่าวระดับสูงซึ่งดูแลรับผิดชอบด้านความมั่นคงเช่น นายกรัฐมนตรี, รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง, แม่ทัพภาคที่ 4, รองโฆษกกระทรวงกลาโหม, โฆษกกองทัพภาคที่ 4 และการรายงานสดจากพื้นที่ ในกรณีตากใบมีการใช้แหล่งคือ ชาวบ้านไทยพุทธในพื้นที่และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

6.4.8 การลดความน่าเชื่อถือของฝ่ายตรงกันข้าม

ในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐอย่างหนึ่งในการดำเนินการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ การสร้างให้ฝ่ายตรงกันข้ามหรือฝ่ายคัดค้านต่อแนวทางการแก้ปัญหา ถูกลดความน่าเชื่อถือลงด้วยการประกอบสร้างให้ฝ่ายตรงกันข้ามเป็น "ผู้ร้าย" ลักษณะดังกล่าวจะปรากฏเมื่อข่าววิทยุออกอากาศทำนองตอบโต้ฝ่ายตรงข้าม ซึ่งจะไม่เปิดพื้นที่สำหรับถูกอ้างอิงถึงได้แก้ตัวหรือให้รายละเอียดในเชิงองค์ความรู้ของฝ่ายตรงข้ามเลย

การลดความน่าเชื่อถือจะประกอบสร้างให้ฝ่ายตรงกันข้ามกับรัฐ เป็นที่ยอมรับไม่ได้ของสังคมเช่น เอาปืนที่ปล้นๆไปขาย, พวกติดยา, เป็นลัทธินอกกรีต, บุคคลสองสัญชาติ, พวกแบ่งแยก

ดินแดนไมใช่พวกมีอุดมการณ์จริง กลุ่มอิทธิพล, ลักษณะชายตรง, มุสลิมไม่แท้, วะฮะบีห์ (คณะใหม่)ตกเป็นจำเลยของปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการรายงานข่าวปล่อยเสียงแหล่งข่าวที่สำคัญ เช่น นายกรัฐมนตรี จะยิ่งเน้นให้เป็นหลักฐานที่หนักแน่นขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กรณีกรือเซะ

นายกรัฐมนตรี: "ผมว่าเอาปืนไปขายเป็นส่วนใหญ่ ถ้าไม่เช่นนั้นการบุกปล้นครั้งนี้คงใช้อาวุธที่ปล้นจ้ไปแต่นี้ใช้อาวุธสงครามจำนวนหนึ่งไม่มากเท่าที่ปล้นไป แสดงว่ามีการเอาไปขายเป็นส่วนใหญ่" (29 เมษายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "บุคคล 2 สัญชาติเป็นคนดีเสียส่วนใหญ่ คนไม่ดีก็มี แต่ยังไงก็แล้วแต่ไม่มีหลักนิยมของประเทศไหน ที่ให้ประชาชนถือ 2 สัญชาติ ถึงเวลาเลือกตั้งก็ข้ามไปมาเลเซียเลือกที่หนึ่ง เลือกตั้งไทยข้ามมาที่หนึ่ง มันคงไม่มีประเทศไหนที่เขาเห็นอย่างนี้ เพราะนั่น การเป็นบุคคล 2 สัญชาติ เราก็ต้องแก้ไข เราก็ต้องมาดูแลคนที่ดี ที่ต้องทำมาหากินให้ได้รับความสะดวกมากขึ้น โดยมีเอกสารอื่นแทนการมี 2 สัญชาติซึ่งสามารถทำได้อยู่แล้ว" (12 เมษายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการกระทำของกลุ่มประชาชนที่ไม่ดีและกลุ่มอิทธิพล ในท้องถิ่นที่ต้องการทำลายชาติ บ้านเมือง โดยนายกรัฐมนตรี จะยึดหลักความห่วงใยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในการแก้ไขปัญหาและจะพัฒนา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความเจริญและเป็น จังหวัดที่น่าอยู่อย่างถาวร (15 เมษายน 2547)

แม่ทัพภาค 4: "ข้อสังเกตที่สำคัญจะเห็นได้ว่า เยาวชนส่วนใหญ่ที่ถูกจับกุมเป็นเยาวชนอายุประมาณ 16 ปี โดยเฉลี่ย และเป็นผู้ติดยาเสพติดจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าห่วงใยมากเลย ในขณะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะการณ์ปัจจุบัน ทาง แม่ทัพภาคที่ 4 ได้ใช้อำนาจตามกฎหมายการศึกษา นำเยาวชนพวกนี้มาอยู่ในความดูแล พร้อมทั้งจะทำความเข้าใจ อบรม ให้ทราบถึงผลกระทบที่เยาวชนได้กระทำ"(พล.ท.พิศาล วัฒนวงศ์ศรี, 24 เมษายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: ส่วนอุดมการณ์ แยกดินแดนนั้นผมไม่เชื่อว่า เป็นอุดมการณ์ที่แท้จริงเพราะว่าตามหลักศาสนาอิสลามเรื่องแผ่นดินเกิดนั้น การรักษาไว้ซึ่งแผ่นดินเกิดเป็นเรื่องสำคัญ คนไทยมุสลิมไทย ส่วนใหญ่แล้ว 99.99% เกิดในแผ่นดินไทยเพราะฉะนั้น ต้อง

รักษาแผ่นดินของเรา เราจะช่วยกันพัฒนาเป็นแผ่นดินที่น่าอยู่ทุกคนมีความสุข"(2 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง กล่าวในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคมที่ผ่านมา โดยระบุว่าขณะนี้ลัทธิ "วะฮะบีห์" ซึ่งเป็นลัทธิใหม่เข้ามาในพื้นที่ ชายแดนภาคใต้ นั้น พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ กล่าวชี้แจงในเรื่องนี้ว่าเป็นลัทธิ ที่ก่อตั้งขึ้นมาโดยมหาอำนาจประเทศหนึ่งและเข้ามาแพร่หลายในภาคใต้เป็นเวลาพอสมควรแล้ว มีการจัดตั้งผู้นำทั้งในความคิดและการเมืองแต่ยังไม่สามารถใช้กฎอัยการศึก ดำเนินการกับคนเหล่านี้ในข้อหาเป็นภัยกับความมั่นคงของประเทศได้ เพราะขณะนี้ลัทธิดังกล่าวยังไม่เกี่ยวข้องกับการก่อความไม่สงบในภาคใต้ แต่มีการเคลื่อนไหวด้านความคิดที่ค่อนข้างเป็นอันตราย โดยเฉพาะความคิดทางด้านศาสนา ดังนั้นจะต้องนำประชาชนพวกนี้มาพูดคุย ในส่วนของการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ภาคใต้ (21 พฤษภาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงกรณีที่มีรัฐบาลจะเปิดโอกาส ให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบใน จ.ชายแดนภาคใต้ เช่น กลุ่มเบอร์ซาตู เพื่อแก้ไขปัญหาภาคใต้ว่า ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีวานนี้ได้สั่งการให้นายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องห้ามใช้คำว่าเจรจา แต่ให้ใช้ว่าเป็นการหารือหรือเป็นการหารือแทนซึ่งรัฐบาลพร้อมจะฟังอุปสรรคปัญหาทุกกลุ่ม แต่ต้องไม่มีคดีอาชญากรรมติดตัวและจะไม่ยอมให้มีการแบ่งแยกดินแดนเด็ดขาด (26 พฤษภาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ถ้าคิดว่ามาช่วยให้คำแนะนำมาช่วยกันมาทำอย่างนั้นะ ควรจะให้ทำพิธีทางศาสนาอย่างนี้ ก็บอกกันก็ช่วยกันยินดี แต่ถ้ามาพูดว่าจะขอปกครองตัวเองจะแยกดินแดนไม่ให้ยอมมาอย่าเข้ามาก็ให้เข้ามาคิดมาช่วยกันพูด" (26 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

ผู้ประกาศ: พล.อ.ศิริชัย ธีรสิริ รองผบ.สส. ในฐานะ ผอ.กอ.สสส.จชต. กล่าวว่า การแสดงออกของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ที่มารวมตัวกัน ที่ สภอ.ตากใบ จ.นราธิวาส เมื่อวานนี้ บ่งบอกได้ว่า ไม่ได้มีเจตนาที่จะเรียกร้องให้มาปล่อยตัวชุด ชรบ.6 คน ที่ถูกจับกุมในคดี ปล้นอาวุธปืนลูกซองเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม ที่ผ่านมา เนื่องจากเจ้าหน้าที่และญาติ ผู้ต้องหาพยายามทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมแต่ไม่เป็นผล นอกจากนี้ผู้ชุมนุมส่วนใหญ่ยังมีอาการเหมือนคนติดยาและอาละวาดอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งยังได้รับการยืนยันจากผู้นำศาสนาและญาติผู้ต้องหาว่า ไม่รู้จักและไม่ใช่นคนในพื้นที่อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้ชุมนุมประมาณ 300 คนที่ถูกควบคุมตัวไว้ เจ้าหน้าที่อาจต้องใช้เวลา

ในการตรวจสอบ ต่อเนื่องจากเมื่อวานนี้มาจนถึงวันนี้ ซึ่งหากพบบุคคลใดไม่เกี่ยวข้อง จะถูกแยกออกและปล่อยตัวไป (26 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรียังได้กล่าวถึงปฏิบัติการของผู้ก่อเหตุว่าได้ใช้การเชื่อมโยงเครือข่าย ในลักษณะขายตรงหรือ Concept Direct Sale และพบว่ามีการใช้สารเสพติดที่ขายตามร้านขายยามากล้นประสาท จึงให้กระทรวงสาธารณสุขเฝ้าตรวจสอบว่า ร้านใดมีการจำหน่ายยาชนิดนี้มากผิดปกติทั้งนี้ ยังยืนยันว่าจะยังประกาศกฏอัยการศึกต่อไปจนกว่าเหตุการณ์จะไว้วางใจได้ (27 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "เขาได้ใช้วิธีการอย่างนี้มาหลายครั้ง ฝ่ายรัฐก็อ่อนข้อจนฝ่ายรัฐถูกทำร้าย รุมทำร้ายจำได้มีัย 2 คน ทำร้าย ตำรวจชายแดน เรื่องนินจานะ ก็คิดว่าเรื่องนี้ถ้าจะยอมอีกครั้ง แสดงให้เห็นว่าฝ่ายรัฐอ่อนแออย่างเห็นชัดเจน เพราะฉะนั้นผมจึงบอกว่ายอมไม่ได้ แต่ 1.ห้ามใช้อาวุธ 2. ให้ใช้มาตรการคุมฝูงชนถูกต้องตามหลักการเป็นขั้นเป็นตอนและก็สลายม็อบ ผมต้องการสลายมากกว่าแต่ว่าที่นี่ ปรากฏว่าเขาไม่ยอมไปก็ต้องจับกุม"(22 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวข้ามารายการ นายทักซิณคุยกับประชาชนว่าไม่เคยนำเรื่องศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมที่ อ.ตากใบ เพราะมีความยึดมั่นและเชื่อมั่นว่า ทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี แต่มีคนบางพวกที่นำศาสนามาบิดเบือน เพื่อประโยชน์ส่วนตน ดังนั้นหากรัฐบาลไม่ปฏิบัติหน้าที่แล้วใครจะปฏิบัติหน้าที่และที่ผ่านมารัฐบาลได้รับฟังทุกฝ่าย เพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง แต่เมื่อประชาชนถูกทำร้ายทุกวัน ทั้งไทย - พุทธและมุสลิม ก็จำเป็นต้องดำเนินคดีและขอยืนยันว่ารัฐบาลนี้เข้าใจพี่น้องมุสลิม ได้ดูแลทุกข์สุข ดูแลศาสนกิจอย่างต่อเนื่องจึงขอให้ทุกฝ่ายหันหน้าเข้าหากันเพื่อช่วยแก้ไขปัญหา นำความเจริญมาสู่ประเทศ (31 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ให้ความคุ้มครองราษฎรที่ต้องการบอกเบาะแส ให้ปลอดภัยและคุ้มครองภาวะประจำวันเขาให้ได้ และหลังจากนั้นเราหวังว่าคนที่หลงผิดจะยุติแต่ว่าคนที่เห็นหัวใจยังงี้ก็ไม่ยอมยุติอยู่แล้วอันนั้นก็ตองว่ากันไป"(นายกรัฐมนตรี, 5 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ผมได้สั่งให้ดูอัตราพนักงานสอบสวนให้เรียบร้อยโดย เฉพาะอย่างยิ่งทางสายที่จับนิติศาสตร์ วันนี้มีสายปราบปรามครบแต่มีสายสอบสวนไม่ครบ สั่งให้ดูสายสอบสวนตามคดีต่างๆ อีกมากมายเพราะว่ามีอยู่เยอะเจ้าหน้าที่ตำรวจทำไม่ทัน" (11 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: รมช.ศึกษาเห็นว่า การแก้ไขปัญหาใน จ.ชายแดนภาคใต้ ต้องอาศัยความเข้าใจ วัฒนธรรมประเพณีของศาสนาอิสลาม ขณะที่ผู้ตรวจราชการสำนักเขตพื้นที่ ศึกษา สตูลระบุ การแก้ไขปัญหาคือต้องควบคุมความนิยมความรุนแรงของครูสอนศาสนา และควบคุมไม่ให้นักเรียนในปอเนาะหลงผิดเชื่อในคำสอนที่บิดเบือน (16 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "สิ่งที่เกิดขึ้นในภาคใต้นั้น ที่สมเด็จฯ รับสั่งกัน มีความหมายลึกซึ้งมากท่านพูดด้วย จากสวณสิกข์ของพระหทัยท่าน ท่านรับสั่งว่าท่านไปภาคใต้มา 30 กว่าปีและเห็นพี่น้อง ชาวไทยมุสลิมมาอย่างต่อเนื่องและสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ มันไม่ใช่พี่น้องชาวไทยมุสลิม ของท่าน (เสียงสูง) ตรงนี้บอกให้รู้เลยว่ามันไม่ใช่ไทยมุสลิมพันธุ์แท้ มันบ่งบอกอะไร บางอย่างว่า พวกเราจะต้องแสดงพลังเพื่อให้พี่น้อง 3 จังหวัดรู้ว่า พวกเรารักเขา ห่วงใยเขาโดยเฉพาะพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯและพวกเราต้อง การเห็นสันติ พวกเราจะกดดันเรียกร้องให้เอาสันติคืนมา ส่วนคนที่คิดร้ายคิดมักใหญ่ ใฝ่สูง อยากแบ่งแยกดินแดนนั้นเราจะดำเนินการ ตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด" (18 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: ด้านพล.อ.สัมพันธ์ บุญญานันท์ รมว.กลาโหม ย้ำว่าพร้อมจะให้การ สนับสนุน การทำงานในการแก้ไขปัญหภาคใต้อย่างเต็มที่ โดยจะเร่งสร้างความสงบสุขให้ กลับมาโดยเร็ว ซึ่งมองว่าการกระทำที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำของคนส่วนน้อย ที่ อาศัยการบิดเบือนของศาสนาเป็นเครื่องยุยง ให้เข้าใจผิดรวมทั้งมีปัญห่อื่นๆ เข้า มาแทรกด้วย (ตุลาคม 2547)

รมช.ศึกษาธิการ: "ที่จริงปอเนาะเป็นของดี เป็นสถานที่สอนจริยธรรมให้กับเยาวชน ให้อยู่ในศีลใน ธรรมในหลักการของศาสนา แต่มันอาจจะมีส่วนที่มาบิดเบือนไปบ้าง อันนี้เราก็ จะต้องแก้ไขหรือ หลายฝ่ายหรือกระทรวงศึกษาธิการก็ต้องแก้ไข ในแง่ของแนวทาง ในเรื่องของหลักสูตรก็ดี แนวทางก็ดี ให้มันถูกต้อง ขณะเดียวกันก็ต้องดูว่าในสิ่งที่ ไม่ชอบมาพากลก็ต้องแจ้งให้ทราบ" (อารีย์ วงศ์อารยะ, 8 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทย์กระจายเสี่ยงแห่งประเทศไทยใช้แหล่งข่าวเพื่อลดความ น่าเชื่อถือของฝ่ายตรงกันข้าม โดยในกรณีหรือจะใช้แหล่งข่าวดังต่อไปนี้ นายกรัฐมนตรี, รอง นายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคงและแม่ทัพภาคที่ 4 ในกรณีตากใบใช้แหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ นายกรัฐมนตรีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, ผอ.กอ.สสส.จชต.และรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ

และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแนวคิดการสื่อข่าวสงคราม (War Journalism) มีหลักการคือการทำให้ศัตรูหรือฝ่ายตรงข้ามเป็น "ปีศาจ" หรือ "ผู้ร้าย" การให้น้ำหนักต่อฝ่ายราชการเพื่อสร้างความชอบธรรม (legitimate) ให้แก่ฝ่ายรัฐ รวมถึงการบดบังไม่ให้แนวทางสันติภาพ ถูกกล่าวถึงและยอมรับ (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์; สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2550) ซึ่งการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ก็มีลักษณะของการนำเสนอในรูปแบบของการรายงานในสถานการณ์สงครามนี้เช่นกัน

6.4.9 การเบี่ยงเบนประเด็นด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจ

พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจ ทั้งเขตการค้าตามแนวชายแดน และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่มีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์เศรษฐกิจที่เป็นแหล่งสร้างรายได้มหาศาลให้กับประเทศ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จึงส่งผลกระทบโดยตรงรายได้ซึ่งเป็นฐานผลประโยชน์หลักของรัฐ

เมื่อเกิดปัญหาความไม่สงบขึ้นจะพบว่า บ่อยครั้งที่การนำเสนอเนื้อหาของข่าวภาคถ่ายทอดพยายามที่จะบอกว่า ปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้น ไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจแต่อย่างใด การขยายตัวของสถานะทางเศรษฐกิจยังอยู่ในสถานะปกติ พร้อมทั้งให้ความมั่นใจในความปลอดภัย ปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ไม่ก่อผลกระทบใดในทางเศรษฐกิจเลย การเจริญเติบโตยังคงเป็นเช่นเดียวภาวะปกติ ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่า "รัฐ" ได้ใช้ข่าวภาคถ่ายทอดเป็นกลไกในการปกปิดข้อเท็จจริงบางประการเพื่ออำพรางไว้ซึ่งพลังทางเศรษฐกิจและการเมือง ดังจะพบในการเสนอข่าวดังต่อไปนี้

กรณีกรือเซะ

ผู้ประกาศ: ด้านนายพินิจ จารุสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม กล่าวว่า คณะกรรมการการส่งเสริมลงทุน หรือ บีโอไอ ได้หารือถึงปัญหาสถานการณ์ใน 3 จังหวัดภาคใต้ โดยมีความเห็นตรงกันว่า จะไม่มีผลกระทบต่อภาวะการณ์ลงทุนปีนี้ของไทย ที่ตั้งเป้าจะมีการลงทุน 3 แสนล้านบาทและจากการไปแสดงศักยภาพไปทั่วโลก ช่วง 3 เดือนแรกของปีนี้ไม่พบนักลงทุนประเทศใด แสดงความกังวลเรื่องความไม่สงบในภาคใต้ แต่ไทยจะต้องเพิ่มเติมสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนของอุตสาหกรรม ชิ้นส่วนยานยนต์ให้มากกว่าปัจจุบันเพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุน เข้ามาในไทย (20 เมษายน 2547)

- ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีให้ความมั่นใจกับประชาชนใน จ.ยะลา ถึงแนวทางการแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ จ.ชายแดนภาคใต้ ที่จะประสบผลสำเร็จในเวลาอันใกล้นี้ พร้อมทั้งขอให้มีความอดทนและเชื่อว่าเศรษฐกิจจะดีอย่างแน่นอน (8 พฤษภาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: รมต.การท่องเที่ยวและกีฬา กล่าวเพิ่มเติมอีกว่านอกจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้แล้ว จะต้องร่วมมือกับหน่วยงานด้านความมั่นคง ในด้านการสร้างเชื่อมั่นในสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งในปัจจุบันยังมีนักท่องเที่ยวเดินทางไป เข้า - เย็นกลับ ในเส้นทาง สงขลา - หาดใหญ่ -ปัตตานี ได้มีความเคลื่อนไหวเดินทางเข้าออกด่านเดินทางต่างจังหวัดแม้จะเข้ามาพักค้างคืน 20 - 30% แต่ก็มีการเดินทางมา จ.ใกล้เคียงแทน คือ ตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต (17 พฤษภาคม 2547)
- ผู้สื่อข่าว: นายบุญสิทธิ์ สุวรรณรัตน์ ผวจ.ยะลา กล่าวว่า อ.เบตง เป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งสถานที่ ภูมิประเทศและภูมิอากาศ ทำให้ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเดินทาง เข้ามาจำนวนมากเช่นปีที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวประมาณ 290,000 ราย สร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่นับ 1,000 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม จ.ยะลาได้ตั้งเป้าหมาย เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นปีละ 900,000 ราย ให้ได้ในอีก 4 ปี ข้างหน้า (23 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

- สนธยา คุณปลื้ม: ตั้งแต่วันที่ 1 ถึง 28 ตุลาคม มากกว่า 620,000 คน เฉพาะที่เกิดเหตุที่ จ.นราธิวาส ตั้งแต่วันที่ 26 ตุลาคมเป็นต้นมา มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตลอดจนแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของการท่องเที่ยวของประเทศไทยยังคงมีสูง ซึ่งก่อนหน้านี้ มีการออกคำเตือนนักท่องเที่ยวจาก ประเทศหลักต่างๆ ไม่ให้เที่ยวใน 3 จังหวัดชายแดน ดังนั้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ดังกล่าว จึงอยู่เหนือความเสี่ยงของนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 30 ตุลาคม 2547)
- ผู้ประกาศ: ขณะเดียวกันในทางด้านเศรษฐกิจ นายทอง พิทยะ ประธานบริหารบริษัทการบินไทยจำกัด ในฐานะ ประธานกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือ สสช. ได้มองว่าขณะนี้ถึงเวลาแล้ว ที่ สสช. จะต้องเร่งดำเนินการ ศึกษาการพัฒนาพื้นที่ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างละเอียด เพื่อส่งเสริมการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจัง เนื่องจากเห็นว่าปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นปัญหา เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ชาวมุสลิมซึ่งสิ่งสำคัญการ

แก้ไขปัญหาคงต้องเร่งสร้างความเข้าใจให้ตรงกันในทางปฏิบัติ เพื่อส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม ที่เหมาะสมกับชาวมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และสอดคล้อง กับการดำรงชีวิต นายทอง พิทยะ ยังกล่าวด้วยว่า ปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานาน ดังนั้นการแก้ปัญหา สสช.จะต้องเร่งรัฐบาลในการสร้างรูปแบบเศรษฐกิจที่เหมาะสมสำหรับชาวมุสลิมเพื่อนำไปสู่ความมั่งคั่ง ทางเศรษฐกิจที่จะขยายตัวต่อไปได้ ในอนาคต (1 พฤศจิกายน 2547)

สนธยา คุณปลื้ม: ตอนนี้ต้องยอมรับว่าในทาง 3 จังหวัดชายแดนรวมทั้งสงขลา กับสตูล จะมีผลกระทบอยู่อีก 2 จังหวัด รวมแล้ว 5 จังหวัด แต่ว่าในพื้นที่อื่นโดยรวม ตอนนี้อยู่ในสถานการณ์ปกติจำนวนนักท่องเที่ยว ก็ยังสูงกว่าในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 30 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ใช้แหล่งข่าวเพื่อเบี่ยงเบนประเด็นด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยใช้แหล่งข่าวที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะ ในกรณีก็คือใช้แหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา, ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา ในกรณีตากใบใช้แหล่งข่าวดังต่อไปนี้คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา, ประธานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(สสช.)

6.4.10 สื่อของรัฐเท่านั้นที่มีความน่าเชื่อถือ

ความปรารถนาอย่างยิ่งของรัฐในการแก้ปัญหาในสถานการณ์คือ การจัดการข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปในทิศทางเดียว เพื่อสร้างเอกภาพในการแก้ปัญหาและกลไกของรัฐในการปราบปรามความไม่สงบก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น สิ่งหนึ่งที่พบจากการรายงานข่าว ของสถานีวิทยุกระจายแห่งประเทศไทยก็คือ การสถาปนาความเชื่อต่อผู้ฟังว่า สื่อของรัฐมีความน่าเชื่อถือสูงกว่าสื่ออื่นๆ ซึ่งตอกย้ำความชอบธรรมของรัฐว่า มีเพียงรัฐเท่านั้นที่มีสิทธิพูดเรื่อง "จริง" (Truth) ด้วยการปิดกั้นวาทกรรมอื่นๆ ไม่ให้มีพื้นที่ทางสังคมและปฏิเสธความชอบธรรมของสื่ออื่นๆ ว่าไม่มีสถานะของ "ความจริง" และ "ความรู้"

ดังจะพบได้จากการตอบโต้การรายงานข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลผ่าน ข่าวภาคถ่ายทอดถ่ายทอดของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยนี้เอง เช่น การแถลงโต้แย้งโดย โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ชี้แจงถึงความคลาดเคลื่อน ในการนำเสนอข่าวของสื่ออื่นๆ ในกรณีที่ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

กรณีกรือเซะ

ผู้ประกาศ: นายจักรภพ เพ็ญแข โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ อาจมีบางสื่อที่นำเสนอคลาดเคลื่อนในวันที่เกิดเหตุ แต่หลังจากนั้นสื่อมวลชนได้ทำความเข้าใจเริ่มเข้าสู่แนวทางที่ดี เกิดความสมดุล และเกิดความสมบูรณ์ของข่าวยิ่งขึ้น เนื่องจากความสูญเสียไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะผู้ก่อการเท่านั้น แต่จะเกิดขึ้นต่อฝ่ายรัฐบาลด้วย อย่างไรก็ตามจะขอความร่วมมือสื่อสารมวลชนทุกแขนง ทั้งในและต่างประเทศเสนอข่าวที่เป็นข้อเท็จจริงเท่านั้น (30 เมษายน 2547)

จักรภพ เพ็ญแข: "แต่สิ่งที่เราทำก็คือ ทางเลือกที่จะหาทางไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นอีกเป็นการเลือกความร่วมมือกับพี่น้องในพื้นที่ ผู้นำศาสนาและผู้นำท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด เพราะฉะนั้นก็ขอกราบเรียน วิงวอน ก่อนนะครับว่ากรุณาอย่าได้นำเสนอข่าวในทางที่คลาดเคลื่อนว่ารัฐบาลจงใจ" (30 เมษายน 2547)

นอกจากนี้ยังพบว่า ยังเป็นการทำลายความน่าเชื่อถือของสื่ออื่นๆ ด้วยการขอร้อง วิงวอน การนำเสนอข่าว ที่เบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่สอดคล้องกับรัฐบาล หรือ ทำให้รัฐบาลเสียหายหรือทำให้สูญเสียความน่าเชื่อถือต่อรัฐ รวมไปถึงอ้างว่าการรายงานข่าวของสื่ออื่นๆ เป็นการนำเสนอข่าวเกินความเป็นจริง ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

โกคิน พลกุล: "ข่าววันๆ ข่าวประเภทอย่างนี้มีทั้งจริงมั่งไม่จริงมั่ง ข่าวเบื้องต้นข่าวลือมันก็เยอะ ก็ต้องพยายาม ระมัดระวังและหลายฝ่ายที่ไม่หวังดี ก็แจ้งฝ่ายข่าวบ้างหรือทำไปปลิวอะไรขึ้นมา มีของแท้มั่ง ของปลอมมั่ง เจ้าหน้าที่ๆ รับผิดชอบก็พยายามที่จะวิเคราะห์ ทุกอย่างที่ชอบชมเชยก็คือ การที่ไม่ประมาท เพราะว่าข่าวลักษณะไหนมาก็พยายามที่จะตรวจเช็ค ก็ระมัดระวัง แต่ก็ต้องระวังข่าวที่เชื่อไม่ได้แล้วเราเอาไปพูดต่อกัน ก็อาจจะทำให้ผู้อื่นตกอกตกใจไปได้" (24 พฤษภาคม 2547)

กรณีตากใบ

นายกรัฐมนตรี: "เราคิดว่าผมลาออกกัน ปล่อยข่าวกันเลอะเทอะ ไม่มี ไม่รู้จะออกทำไม" (29 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "วิธีที่ดีที่สุดคือต้องหยุดการโหดร้ายทารุณ ต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์และสื่อขอเกาะช่วยปกป้องผู้บริสุทธิ์ที่ไม่มีทางต่อสู้ต้องดิ้นรนทำมาหากินคนขายไอติมก็ออกไปขายเลี้ยงดูลูกเล็กๆ แล้วถูกฆ่าตาย ไปตามถนนหาเข้ากินค้า ก็หวังว่าจะเอาเงินมา

เลี้ยงลูก ก็ถูกฆ่าตาย สิ่งเหล่านี้เห็นใจเขาบ้างเถอะอย่าไป... แล้วรวมเจ้าหน้าที่ ผิดพลาดมันมี มนุษย์ทำงาน มีโอกาสผิดพลาด ให้โอกาสเขาบ้าง อย่าไปมองว่าเป็นเรื่องศาสนา ทุกอย่างมันเป็นเรื่องของกฎหมายบ้านเมือง ต้องช่วยกันคนละนิด คนละหน่อยเพราะนั่นไม่ว่า ประเทศไทยเราก็กลำบากนะครับ"(4 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: ด้านนายสวัสดิ์ สุมาลัยศักดิ์ จุฬาราชมนตรี เป็นห่วงสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ เพราะประชาชนบางส่วนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน จากข่าวสารต่างๆ จึงนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ จึงเรียกร้องให้สื่อมวลชนระมัดระวังการนำเสนอข่าวเพราะเชื่อว่าถูกนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการก่อความไม่สงบ (11 ตุลาคม 2547)

จุฬาราชมนตรี: "พี่น้องที่รักทั้งหลายข่าวสารทั้งหลายนั้น เราต้องไตร่ตรองระมัดระวังโดยเฉพาะเหล่านี้เราไม่ต้องการมาก (เสียงสูง-เน้นเสียง) เราต้องการให้ปฏิบัติการตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น" (11 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า ขอให้สื่อมวลชนเสนอข่าวที่ สร้างสรรค์ ให้กำลังใจเจ้าหน้าที่เพราะเวลานี้เจ้าหน้าที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ทำงาน อย่างเต็มความสามารถแล้วจึงไม่ควรนำเสนอ ข่าวที่รุนแรงเกินจริงเพื่อไม่ให้ประชาชนในพื้นที่ตื่นตระหนก ซึ่งจะส่งผลที่ไม่ดีต่อประเทศชาติ ทั้งนี้ที่ผ่านมา รัฐบาลได้แก้ไขปัญหามาอย่างเต็มที่แล้ว จึงเชื่อว่าสถานการณ์ความไม่สงบน่าจะดีขึ้นตามลำดับ (ผู้ประกาศ, 15 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "เวลานี้คนทำงานก็แยะแล้ว เหนื่อยแล้ว เสี่ยงแล้ว แต่ว่าถ้าสื่อไม่ให้กำลังใจกันและ กระพือเรื่องเล็กๆ หามุมเขียนเยาะๆ ผมว่าไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อชาติ (เสียงสูง) เลยนะ นี่ขอเถอะ ขอจริงๆ เบาๆ น้อยๆ แต่ว่าทุกคนทำงานหนัก มันต้องช่วยกันทุกคนต้องเสี่ยงภัย ขอคนละเล็กคนละน้อยช่วยกัน" (นายกรัฐมนตรี, 15 ตุลาคม 2547)

และยังพบว่าเมื่อข่าวที่รายงานโดยสื่ออื่นๆ ไม่สอดคล้องกับการรายงานข่าวของ สถานีวิทยุแห่งประเทศไทยก็จะมี การตอบโต้ข่าว ด้วยการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องทำการตอบโต้ ดังจะพบในตัวอย่างดังต่อไปนี้

ผู้สื่อข่าว: พ.อ.สมควร แสงภัทรเนตร โฆษก ทภ.4 ส่วนหน้า ชี้แจงว่า ตามที่ได้มีสื่อเสนอไปว่า กองทัพบกที่ 4 ส่วนหน้าได้มีหนังสือด่วนที่สุดถึงวัดทุกแห่งใน 3 จังหวัด

ชายแดนภาคใต้ โดยขอความร่วมมือให้พระงด ออกบิณฑบาต ชั่วคราวเนื่องจาก คนร้ายมีแผน ลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ทหาร ที่ออกให้ความคุ้มครองพระขณะ บิณฑบาต รวมทั้งระบุด้วยว่ากลุ่มก่อความไม่สงบ ได้ตั้งคำห้วน ชูธงรักษาความ ปลอดภัยหมู่บ้านนั้น เรื่องดังกล่าวไม่เป็นความจริง แต่อย่างไรก็ตามโดยคาดว่าเป็นการ นำเสนอของ สื่อผู้หวังผลบางประการเท่านั้น ซึ่งขณะนี้สถานการณ์ใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ดีขึ้นตามลำดับ การประกอบพิธีทางศาสนา ถือศีลอดในช่วงเดือน รอมฎอนของชาวมุสลิม ขณะนี้ดำเนินไปด้วยดี ไม่มีปัญหาเช่นกัน ภายใต้การดูแล อย่างเต็มที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง ที่ยึดแนวทางแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี (25 ตุลาคม 2547)

โฆษก ทท.4: "คาดว่าเป็นการเขียนข่าวขึ้นมาโดยการหวังผลบางสิ่งบางอย่าง ในมุมมองก็คือ เรื่องของการที่จะให้คนไทยพุทธทั่วประเทศนั้นถูกรังแก แต่ก็สร้างความแตกแยก ในสังคม ในภาคใต้ ของเราขณะนี้เหตุการณ์ดีขึ้นตามลำดับในช่วงนี้ เป็นช่วงการ ถือศีลอดของพี่น้อง ที่นับถือศาสนาอิสลาม นั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทาง เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยโดยเฉพาะ กอ.สสส.จชต. โดย พล.อ.ศิริชัย ธีรศิริ ท่านก็ได้ ให้ หน่วยในพื้นที่ให้ความสะดวกกับบรรดาพี่น้องที่นับถือศาสนาอิสลามนั้น ประกอบ ศาสนกิจในช่วงเดือนรอมฎอนอย่างดีที่สุด" (พ.อ.สมควร แสงภักทรเนตร, 25 ตุลาคม 2547)

ผู้สื่อข่าว: โฆษกกองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้ากล่าวเพิ่มเติมว่า กรณีดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดความ สับสน จึงได้ขอความร่วมมือ สื่อมวลชนทุกแขนงนำเสนอข่าวอย่างเที่ยงตรง โดย ข้อมูลที่เป็นจริงโดยขอให้ทำการตรวจสอบแหล่งข่าวให้ชัดเจนก่อนการนำเสนอ เพื่อความสงบสุขของประเทศชาติ (25 ตุลาคม 2547)

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ใช้แหล่งข่าวความเชื่อต่อ ผู้ฟังว่าสื่อของรัฐเท่านั้นที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งใช้แหล่งข่าวที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์ ให้กับรัฐโดยเฉพาะและผู้ที่เป็นมุสลิมให้ความเคารพนับถือ ในกรณีหรือเซคือ โฆษกสำนัก นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในกรณีตากใบคือ นายกรัฐมนตรี, จุฬาราชมนตรีและโฆษกกองทัพภาคที่ 4

6.5 การใช้ภาษาในการสร้างความหมายกับผู้ฟัง

อีกกลไกหนึ่งซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นำใช้ในการสร้างความชอบธรรม ให้กับรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรายงานข่าวความไม่สงบของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในกรณี

กรือเซะและตาก คือ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสารกับคนฟังในภาษาของวิทยุกระจายเสียง เพื่อตอบย้าแก่ผู้ฟังในลักษณะดังต่อไปนี้

6.5.1 การใช้ภาษาในกรณีที่รัฐใช้ความรุนแรงในการปราบปราม

การใช้ภาษาในข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในกรณีต้องใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจะใช้คำที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าเป็นคนร้ายที่ไม่ประสงค์ดีต่อประเทศชาติ คนร้ายมีอาวุธร้ายแรงครบมือ อันเป็นเหตุผลที่สมควรแก่การปราบปรามด้วยวิธีการที่เด็ดขาด ซึ่งจะพบในชุดคำดังต่อไปนี้คือ ปิดปฏิบัติการให้เร็ว, ชาร์จ, ปฏิบัติการขั้นเด็ดขาด, ถอนรากถอนโคนและแสดงให้เห็นว่ารัฐในฐานะผู้ปกครองสามารถควบคุมสถานการณ์หรือกุมชัยชนะเอาไว้ได้เสมอ ดังจะพบในการกรณีกกรือเซะดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผู้สื่อข่าว : "คนร้ายบุกปล้นคลังอาวุธของกึ่ง อ.กรงปินัง แต่ว่าเจ้าหน้าที่ได้ตั้งรับเป็นอย่างดีถึงแม้จะปะทะกันนะคะ เป็นผลให้กลุ่มโจรในที่เกิดเหตุเสียชีวิตในที่เกิดเหตุ 12 คนนะคะ (รายงานสด, 28 เมษายน 2547)

ผู้ประกาศ: พล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร ผู้บัญชาการทหารบก กล่าวว่า กลุ่มโจรก่อการร้ายที่ปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารครั้งนี้ ส่วนใหญ่อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี ส่วนอาวุธของกลุ่มโจรที่เจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ ยึดของกลุ่มโจรเอาไว้ได้ ประกอบด้วย อาวุธปืน เอ็ม 16 ปืนคาร์บิน ระเบิดเอ็ม 79 ปืน ปืนที่ผลิตเอง และมีดสปาตาร์ จำนวนมาก

....การปราบปรามโจรก่อการร้ายครั้งนี้ ไม่ได้เป็นการทำเกินกว่าเหตุตามที่ต่างประเทศได้เสนอข่าว เพราะกลุ่มโจรดังกล่าวไม่ใช่เยาวชนและวัยรุ่นแต่เป็นกองกำลัง ที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี โดยมีอาวุธหนักติดตัวมาทั้งสิ้น โดยได้หลบหนีไปได้โดยขณะนี้เจ้าหน้าที่ได้พยายามจับกุมตัวมาลงโทษตามกฎหมายแล้ว (28 เมษายน 2547)

ผบ.ทบ.: "ผมขอยืนยันว่าเป็นกองกำลังนะครับไม่ใช่ เด็กอย่างที่รับข่าวมาอย่างนั้น สื่อต่างประเทศเริ่มลงว่าเป็นเด็ก รังแกเด็กอะไรทำนองนี้แล้วก็มีแค่มีดแค่อะไร อย่าลืมนะครับที่เราจับไม่อีกเยอะเลยครับ มีทั้ง เอ็ม 16 มีทั้งคาร์บิน มี เอ็ม 79 อีกเยอะมาก ที่มีดยึดกรือเซะเป็นที่สุดท้ายซึ่งเป็นกองกำลังซึ่งต่อสู้กับเจ้าหน้าที่อย่างดุเดือดนะ เราจำเป็นต้องใช้แผนปฏิบัติการขั้นเด็ดขาดโดยการเข้าชาร์จ แล้วเราก็จะต้องรีบดำเนินการทั้งหมดให้รวดเร็วที่สุดเพื่อปิดปฏิบัติการให้เร็วที่สุด" (28 เมษายน 2547)

นายกรัฐมนตรี "เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร ทำงานปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบอย่าง ถอนรากถอนโคนต่อไป" (28 เมษายน 2547, คำ)

ผู้ประกาศ: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวถึง แนวทางการป้องกันและปราบปราม ความไม่สงบในภาคใต้หลังจากเมื่อวาน เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารได้ปะทะกับกลุ่มโจรก่อการร้าย ที่จังหวัดปัตตานี ยะลา และสงขลา จนทำให้กลุ่มโจรเสียชีวิตไปแล้วทั้งสิ้น 107 คนว่า ขณะนี้ถือว่าแนวทางการทำงานของเจ้าหน้าที่ อยู่ในแนวทางที่ดีว่าถูกต้องแล้ว (28 เมษายน 2547, เข้า)

ในกรณีตากใบ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมีการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายว่า กลุ่มผู้ชุมนุมไม่ได้มีเจตนาในการที่จะเรียกร้องความเป็นธรรมและชุมนุมโดยสันติ มีการกล่าวอ้างถึงพฤติกรรมของผู้ชุมนุมในทางลบ เช่น พกพาอาวุธ เจรจาไม่รู้เรื่อง รวมไปถึงชี้ให้เห็นว่ารัฐถูกรังแก ซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐไม่สามารถยอมให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ได้ จึงมีความจำเป็นในการใช้ความรุนแรงเข้าปราบปราม

ผู้ประกาศ: พล.อ.ศิริชัย ธีรศิริ รองผบ.สส. ในฐานะ ผอ.กอ.สสจ.ชต. กล่าวว่า การแสดงออกของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ที่มารวมตัวกัน ที่ สภอ.ตากใบ จ.นราธิวาส เมื่อวานนี้ บ่งบอกได้ว่า ไม่ได้มีเจตนาที่จะเรียกร้องให้มาปล่อยตัวชุด ชรบ.6 คน ที่ถูกจับกุมในคดี ปล้นอาวุธปืนลูกซองเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม ที่ผ่านมา เนื่องจากเจ้าหน้าที่และญาติ ผู้ต้องหาพยายามทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมแต่ไม่เป็นผล นอกจากนี้ผู้ชุมนุมส่วนใหญ่ยังมีอาการเหมือนคนติดยาและอาละวาดอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งยังได้รับการยืนยันจากผู้นำศาสนาและญาติผู้ต้องหาว่า ไม่รู้จักและไม่ใช่คนในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้ชุมนุมประมาณ 300 คนที่ถูกควบคุมตัวไว้ เจ้าหน้าที่อาจต้องใช้เวลาในการตรวจสอบ ต่อเนื่องจากเมื่อวานนี้มาจนถึงวันนี้ ซึ่งหากพบบุคคลใดไม่เกี่ยวข้อง จะถูกแยกออกและปล่อยตัวไป (26 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี "ผมได้รับรู้ขณะเดียวผมจะไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่มารังแกโดยเด็ดขาด แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ได้เข้ามาทำตามกฎหมายบ้านเมืองแล้ว เราก็ต้องเคารพกฎหมายบ้านเมือง ใครไม่เคารพกฎหมายบ้านเมืองไม่ได้ กฎหมายบ้านเมืองเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ดังนั้นถ้าหากว่ายังฝืน ไม่เคารพ อยากจะทำอะไร ตามใจชอบ จะให้ผู้ที่ถูกจับถือว่าเขาเป็นผู้บริสุทธิ์คนอย่างนี้ขึ้นเป็นไปไม่ได้หรอก" (26 ตุลาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: “เราจะให้ประธานน้ำลง เปิดอาวุธที่ทิ้งลงแม่น้ำ ตรงที่เกิดเหตุ จำนวนหนึ่ง ซึ่งเราจะไปงม ซึ่งเราก็จับอาวุธได้ จำนวนหนึ่งพอสมควรที่เดียวในที่เกิดเหตุ ฉะนั้นในวันนี้ เจ้าหน้าที่ถือว่าทำงานได้ดีมากและก็เสี่ยงมากเจ้าหน้าที่ต้อง ไม่ใช่ความรุนแรงเลย เราเตือนเป็นขั้นเป็นตอน พาผู้นำไปพูด พาผู้นำ ศาสนาไปพูดและก็พาญาติ พี่น้องไปพูดอย่างไรก็ไม่ฟังเขามุ่งก่อเหตุจริงๆ เมื่อเป็นอย่างนี้เราก็ต้องใช้ความเด็ดขาดเพราะว่า กฎหมายต้องเป็น กฎหมาย จะให้มาทำแบบเดิมนี่เราจะไม่ยอมอีกแล้ว” (26 ตุลาคม 2547)

ขณะที่ภายหลังเกิดเสียชีวิตของจากการขนย้ายผู้ชุมนุมแล้ว พบว่า ท่าทีและการใช้ภาษาที่แข็งกร้าวของรัฐเบาบางลง โดยมีการใช้ภาษาที่แสดงการขอโทษและแสดงความเสียใจ โดยอ้างไม่มีเจตนาใช้ความรุนแรง และอ้างเหตุผลเพื่อแก้ตัวจากความผิดพลาดที่กระทำว่า มาจากตัวผู้ชุมนุมเองไม่ได้เป็นฝีมือของรัฐ ดังจะพบในตัวอย่างดังต่อไปนี้

โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี:ขอเน้นย้ำว่าทั้งนายกรัฐมนตรีและผู้ทำการปฏิบัติ ไม่มีเจตนาใช้ความรุนแรง ขณะเดียวกันขอให้ประชาชนให้ความสำคัญกับทหารและตำรวจ ที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเศร้าเสียใจและรัฐบาลจะไม่ยอมให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก (27 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรี แถลงผ่าน สถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย...เป็น เรื่องเศร้าสลด เพราะรัฐบาลไม่สามารถทำตามข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมที่กดดันให้ปล่อย ผู้ต้องหา 6 คนได้ และได้ใช้ความนุ่มนวลในการเจรจาแล้ว จนเมื่อไม่เป็นผล จึงต้องเข้าสลาย ผู้ชนโดยให้หมอบและเข้าควบคุมตัว แต่น่าเสียใจที่ ในขั้นตอนการลำเลียงผู้ชุมนุมขึ้นรถไปยัง จ.ปัตตานีของ เจ้าหน้าที่ซึ่งใช้เวลาเดินทาง 2 ชม. มีจำนวนรถไม่มากและผู้ชุมนุม ตรากตรำมาทั้งวัน ไม่แข็งแรงพอ ประกอบกับผู้คุมเกรงว่าคนเหล่านี้จะเบียดกันตกลงมาจากรถ จึงให้นอนคว่ำหน้าซ้อนกันหลายชั้น ทำให้มีผู้ที่เสียชีวิตจากการจำกัดของพื้นที่

6.5.2 การสร้างความสัมพันธ์แบบ เรา - เขา

การใช้ภาษาเพื่อจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างรัฐในฐานะผู้ส่งสารกับประชาชนในฐานะของผู้รับสาร โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบเป็นหนึ่งเดียวไม่แบ่งแยกเรา - เขา และการสร้างความสัมพันธ์แบบแบ่งเรา - เขา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การสร้างความสัมพันธ์แบบเป็นหนึ่งเดียวไม่แบ่งแยกเรา - เขา

การใช้ภาษาลักษณะนี้จะมีความคล้ายคลึงกับการใช้วาทกรรมความสามัคคีและเอกภาพในชาติดังที่กล่าวในข้างต้น เน้นความมีเอกภาพภาพในชาติ โดยเฉพาะพื้นที่ๆ มีความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม – ศาสนา เช่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งโดยปกติรัฐจะระมัดระวัง การกระทบกระทั่งของความแตกต่างที่มีต่อกันแต่มีการใช้คำว่า “เรา” เพื่อกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของผู้พูดว่า รัฐเป็นคนกลุ่มเดียวกับผู้ฟังและดึงผู้ฟังให้เห็นพ้องในเหตุผลของผู้พูด และจะมีชุดคำประเภทที่สร้างความเป็นเอกภาพเช่น พี่น้อง, แผ่นดินเกิด, สันติสุข, ช่วยกัน, ร่วม เป็นต้น

นายกรัฐมนตรี: “ทุกคนเกิดในแผ่นดินนี้ทั้งนั้นเพราะฉะนั้น ให้ช่วยกันรักและพัฒนามัน เรา จะรักและพัฒนาแผ่นดินเกิดให้เจริญและอยู่กันอย่างสันติสุขและมั่งคั่ง มีที่เรียน มีสุขภาพแข็งแรง เราจะช่วยกัน” (7 พฤษภาคม 2547)

- การสร้างความสัมพันธ์แบบแบ่งแยก เรา – เขา

เป็นการใช้ภาษาที่มีการจัดวางความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐกับประชาชนในทางตรงกันข้ามกับข้างต้นคือ การแบ่งสองข้างตรงกันข้ามอย่างชัดเจน โดยจัดวางตำแหน่งแห่งที่ของรัฐและผู้ที่จะเห็นพ้องกับรัฐให้เป็นฝ่าย “เรา” ให้มีความหมายในด้านบวก ส่วนฝ่ายตรงกันข้ามจะถูกตอกย้ำให้มีความหมายในด้านลบ ซึ่งด้อยกว่าทางฐานะ, เป็นฝ่ายสร้างความเดือดร้อน หรือมีความบกพร่องสมควรแก่การตำหนิติเตียน ซึ่งในที่สุดความหมายที่เกิดขึ้นกับกลุ่มนี้จะถูกกันให้เป็น “เขา” จนถูกผลักดันอยู่ชายขอบและไม่ใช่พวกพ้องเดียวกับประชาชนส่วนใหญ่

นายกรัฐมนตรี: “คงไม่ได้เป็นองค์กรแต่คงที่จะเป็นกลุ่มเข้าไปช่วยกันทำงานเหมือนกับให้เขา เป็นฝ่ายที่เข้าไปพูดคุยกับประชาชน โดยที่พวกเราฝ่ายราชการคอยดูแลพวกเขาอยู่ข้างหลัง เพื่อให้เขาทำงานได้อย่างเต็มที่เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่า น้อยเนื้อต่ำใจเรื่องอะไร แค้นกันเรื่องอะไร” (5 พฤศจิกายน 2547)

เนวิน ชิดชอบ “ภายในสิ้นเดือนนี้ เราจะรู้ว่าประชาชนพี่น้องใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ละครัวเรือนเขาต้องการอะไร เราจะได้จัดการพัฒนาอาชีพให้ตรงกับความต้องการของเขา ซึ่งนี่เป็นนโยบายหลักของท่านนายกรัฐมนตรีเลย ท่านนายกฯ เน้นเลยว่า ต้องทำให้เขาได้รับการพัฒนาในสิ่งที่เขาต้องการ” (14 พฤษภาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: “ในพื้นที่เขาทำงานกัน เขาใกล้ชิดกันตลอด เขาหาความสงบกันตลอด เพราะคนบ้านเขาอยากสงบ พ่อแม่ ออกมาเขาอยากรู้ว่าลูกออกมาทำอะไร ส่วนใหญ่เขายังไม่รู้ เขาอยากรู้ข้อเท็จจริงเขาอยากจะช่วย” (5 พฤษภาคม 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ผมต้องคิดว่าเรื่องการเป็นผู้ลงมือต้องได้รับพิจารณาเป็นพิเศษ เพราะต้องคิดว่าเขาคือผู้ลงมือ ถ้าเขาจะพูดอะไรกับเรา เราคงต้องส่งทางด้านของจิตแพทย์เข้าไปคุย อธิบายเราจะเข้าใจ ปัญหาซับซ้อนของโครงสร้างสังคมรักษากันให้ดีจะได้สงบสุข" (4 พฤษภาคม 2547)

การใช้ภาษาในการสร้างความสัมพันธ์แบบ เรา - เขา ยังสะท้อนให้เห็นการชอนนัยของรัฐ ต่อทัศนคติของประชาชนและพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า ไม่ได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับประเทศ จากเนื้อความข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่ารัฐต้องทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลทุกข์ สุข เข้าไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ยังคงมีห่างเหิน, ความไม่ลงรอย ความไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้, ความเคลือบแคลงสงสัยไม่เป็นหนึ่งเดียวกันกับประชาชนในพื้นที่ที่อยู่ในภาษาที่ใช้

การแบ่งเขา - แบ่งเรา ยังใช้ในกรณีที่รัฐกล่าวโทษต่อฝ่ายซึ่งเป็นปฏิปักษ์อย่างชัดเจน คำว่า "เขา" ถูกใช้เรียกกลุ่มก่อความไม่สงบ ดังตัวอย่าง คำกล่าวของนายกรัฐมนตรีกล่าวพาดพิง การชุมนุม กรณีตากใบว่า น่าจะเป็นฝีมือของกลุ่มก่อความไม่สงบซึ่งเคยก่อเหตุทำร้ายตำรวจตระเวนชายแดน ที่ อ.ระแงะ จ.นราธิวาส ซึ่งรัฐรู้สึกเสียน้ำหากต้องยอมเกิดเหตุการณ์ชุมนุมเช่นนี้อีก

นายกรัฐมนตรี: "เขาได้ใช้วิธีการอย่างนี้มาหลายครั้ง ฝ่ายรัฐก็อ่อนข้อจนฝ่ายรัฐถูกทำร้าย รุมทำร้าย จำได้มี 2 คน ทำร้ายตำรวจชายแดน เรื่องโจรнинจนะ ก็คิดว่าเรื่องนี้ถ้าจะยอมอีกครั้ง แสดงให้เห็นว่าฝ่ายรัฐอ่อนแออย่างเห็นชัดเจน เพราะฉะนั้นผมจึงบอกว่ายอมไม่ได้ แต่ 1. ห้ามใช้อาวุธ 2. ให้ใช้มาตรการคุมฝูงชนถูกต้องตามหลักการเป็นขั้นเป็นตอนและก็สลายมีอบ ผมต้องการสลายมากกว่า แต่ว่าที่นี้ปรากฏว่าเขาไม่ยอมไป ก็ต้องจับกุม" (27 ตุลาคม 2547)

การสื่อความหมายในลักษณะนี้ ยังหมายรวมถึง คู่ปฏิปักษ์ระหว่างรัฐกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบเท่านั้น แต่ยังมีนัยถึงประเทศเพื่อนบ้านคือ ประเทศมาเลเซียด้วย โดยสะท้อนนัยของความเคลือบแคลงใจต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมักถูกมองว่าเป็นแหล่งกบดานของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

นายกรัฐมนตรี: "เขาต้องการส่งรองนายกด้านความมั่นคงมาพบผม เพื่อมุ่งมั่นจริงที่จะร่วมมือกันอย่างเต็มที่ ในการที่จะป้องกันให้คนที่ไม่ดีใช้แผ่นดินของเขา

เป็นที่หลบซ่อนแต่ถ้าความร่วมมือดีมันก็ทำให้ลำบาก" (3 พฤษภาคม 2547)

จะเห็นได้ว่าการสื่อความหมาย แบบ เรา - เขา ได้ให้เห็นการจัดวางระบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนในระดับที่ไม่เสมอภาคกัน แต่มีการกำหนดช่วงชั้นของการวางตำแหน่งของรัฐอยู่สูงกว่าในฐานะผู้ปกครอง กับประชาชนในพื้นที่คือผู้ถูกปกครองในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยความไม่ไว้เนื้อเชื่อใจนัก

6.5.3 การใช้ถ้อยคำประนาม

เป็นการใช้ภาษาสื่อความหมายด้วยถ้อยคำที่ทำให้ฝ่ายตรงกันข้าม ถูกมองในทิศทางลบหรือถูกตำหนิ เช่น คิดร้ายต่อบ้านเมือง, มักใหญ่ใฝ่สูง, อ้ามहित ซึ่งจะใช้ควบคู่ไปกับการใช้ภาษาแบบแบ่ง เรา - เขา เพื่อแบ่งข้างให้เห็นชัดเจนว่าฝ่ายไหนเป็นฝ่ายดี - ฝ่ายชั่ว โดยฝ่ายรัฐจะอยู่ในฝ่ายดีหรือเชิงบวกเสมอ นอกจากนี้จะมักจะกล่าวด้วยถ้อยคำที่มีอารมณ์ความรู้สึก รวมถึงน้ำเสียงที่ไม่พึงพอใจ เป็นคำซึ่งโดยปกติมักใช้เป็นคำตำหนิประกอบเช่น คำว่า "ไอ้"

พระราชเสาวนีย์: ...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก ทรงสนับสนุนปกป้อง ทุกศาสนา ในกรุงเทพฯ ของเราจะเห็นชัดมีวัด มีโบสถ์ คริสต์ มี มัสยิด มีโบสถ์ พรหมณ์ทุกอย่างอยู่ใกล้ๆ กันก็ไม่เคยสักครั้งหนึ่งที่ชาวพุทธจะรังแกชาวคริสต์ จะรังแกชาวอิสลาม ไม่เคยเกิดขึ้น ซึ่งเป็นชื่อเสียงของประเทศมา ผู้คนเวลาพบกันก็แม้จะต่างศาสนา ก็ทักทายกันด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส แต่เดี๋ยวนี้กลับแปรเปลี่ยนไป ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ข้าพเจ้าวิตกอย่างมาก มีการทำร้ายกันอย่าง อ้ามहित " (17 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: สิ่งที่เกิดขึ้นในภาคใต้นั้น ที่สมเด็จพระ ราชสังกัมีความหมายลึกซึ้งมาก ท่านพูดด้วย จากส่วนลึกของพระหทัยท่าน ท่านรับสั่งว่า ท่านไปภาคใต้ มา 30 กว่าปีและเห็นพี่น้อง ชาวไทยมุสลิมมาอย่างต่อเนื่อง และสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ มันไม่ใช่พี่น้องชาวไทยมุสลิมของท่าน (เสียงสูง) ตรงนี้บอกให้รู้เลยว่ามันไม่ใช่ไทยมุสลิมพันธุ์แท้ มันบ่งบอกอะไรบางอย่างว่า พวกเราจะต้องแสดงพลัง เพื่อให้พี่น้อง 3 จังหวัดรู้ว่า พวกเรารักเขาห่วงใยเขา โดยเฉพาะพระเจ้าอยู่หัวและ สมเด็จพระนางเจ้าฯ และพวกเราต้อง การเห็นสันติ พวกเราจะกดดันเรียกร้องให้ เอาสันติคืนมา ส่วนคนที่คิดร้าย คิดมักใหญ่ใฝ่สูง อยากแบ่งแยกดินแดนนั้นเราจะดำเนินการ ตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด (18 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "ให้ความคุ้มครองราษฎรที่ต้องการบอกเบาะแส ให้ปลอดภัยและคุ้มครองภาวะประจำวันเขาให้ได้และหลังจากนั้นเราหวังว่าคนที่หลงผิด จะยุติ แต่ ว่า คนที่เป็นหัวใจยังงี้ก็ไม่ยอมยุติอยู่แล้วอันนั้นก็ต้องว่ากันไป" (5 พฤศจิกายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการกระทำของกลุ่มประชาชนที่ไม่ดี และกลุ่มอิทธิพลในท้องถิ่นที่ต้องการทำลายชาติบ้านเมือง..." (15 เมษายน 2547)

นายกรัฐมนตรี: "คือเราอย่าไปตกเป็นเครื่องมือ พอเวลาเขาหาเรื่องเราอย่าไปตกเป็นเครื่องมือ เรารู้ว่าเป็นแผน เพราะเขาต้องการสร้างความขัดแย้งระหว่างศาสนา ทั้งๆ ที่พี่น้องที่อยู่ภาคใต้ไม่ได้ มีความขัดแย้ง แต่ไอ้คนที่มายุยงในวันนี้ มันพยายาม ทำให้เกิดความขัดแย้ง เพราะฉะนั้นเราอย่าไปเข้าแผนเขา" (8 พฤศจิกายน 2547)

6.5.4 การสร้างความลังเลสงสัย - ไม่มั่นใจ (Doubt)

การรายงานข่าวด้วยการหยิบยก ประเด็นที่ไม่ใช่เรื่องที่คุ้นเคยของสังคมซึ่งขาดองค์ความรู้ในเรื่องของศาสนาอิสลามและมลาญศึกษา ซึ่งเป็นความแตกต่างของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ มาสื่อความหมายให้เกิดความลังเล เคลือบแคลง สงสัย เช่น การกล่าวถึง "ปอเนาะ" ว่าเป็นแหล่งซ่องสุม, บ่มเพาะการก่อการร้ายและนำคำสอนในศาสนาอิสลามไปอธิบายในทางที่ผิด, ครูสอนศาสนารุ่นใหม่เป็นผู้ที่นิยมความรุนแรงและบิดเบือนคำสอนศาสนา, การแพร่หลายแนวคิด "วะฮะบีห์" ถูกตั้งข้อสงสัยว่าอาจจะเป็นภัยต่อความมั่นคงในอนาคต

การรายงานในลักษณะดังกล่าว นำไปสู่การสื่อความหมายต่อผู้ฟัง ให้เกิดความไม่แน่ใจต่อสิ่งที่ข่าวได้กล่าวถึง การใช้แหล่งข่าวเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น แหล่งข่าวสายความมั่นคงจะสร้างการรับรู้ต่อผู้ฟังเข้าใจตามที่ข่าวกำหนด โดยขาดการให้รายละเอียดและความรู้ของสิ่งที่กล่าวถึง โดยฝ่ายที่ถูกพาดพิงถึงไม่มีสิทธิหรือพื้นที่ในการที่จะโต้แย้งในประเด็นเหล่านั้นเลย

ผู้ประกาศ: ด้านพล.อ.สัมพันธ์ บุญญานันท์ รมว.กลาโหม ย้ำว่า พร้อมจะให้การสนับสนุน การทำงานในการแก้ไขปัญหภาคใต้อย่างเต็มที่ โดยจะเร่งสร้างความสงบสุขให้กลับมาโดยเร็ว ซึ่งมองว่าการกระทำที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำของคนส่วนน้อย ที่อาศัยการบิดเบือนของศาสนาเป็นเครื่องยุยง ให้เข้าใจผิด รวมทั้งมีปัญห่อื่นๆ เข้ามาแทรกด้วย.... (8 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: ในขณะที่นายอารีย์ วงศ์อารยะ รมช.กระทรวงศึกษาธิการ คนใหม่ได้ร่วมพูดถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา ภาคใต้ว่าจะต้องเร่งทำความเข้าใจ กับประชาชนเกี่ยวกับโรงเรียนปอเนาะ เพื่อไม่ให้เกิดการบิดเบือนต่อไปอีก นอกจากนี้จะต้องเข้าไปดูแลหลักสูตรแนวทางการการสอนให้ถูกต้อง... (8 ตุลาคม 2547)

ผู้ประกาศ: รมช.ศึกษาเห็นว่า การแก้ไขปัญหาใน จ.ชายแดนภาคใต้ ต้องอาศัยความเข้าใจวัฒนธรรมประเพณีของศาสนาอิสลาม ขณะที่ผู้ตรวจราชการสำนักเขตพื้นที่ ศึกษาตุลละบุ การแก้ไข ปัญหาต้องควบคุมความนิยมความรุนแรงของครูสอนศาสนา และควบคุมไม่ให้นักเรียนในปอเนาะ หลงผิดเชื่อ ในคำสอนที่บิดเบือน(16 พฤศจิกายน 2547)

ผู้ประกาศ: พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง กล่าวในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคมที่ผ่านมา โดยระบุว่า ขณะนี้ม็วลัทธิวะฮะบีห์ ซึ่งเป็นลัทธิใหม่เข้ามาในพื้นที่ ชายแดนภาคใต้ นั้น พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ กล่าวชี้แจงในเรื่องนี้ว่าเป็นลัทธิ ที่ก่อตั้งขึ้นมาโดย มหาอำนาจประเทศหนึ่งและเข้ามาแพร่หลายในภาคใต้เป็นเวลาพอสมควร แล้ว มีการจัดตั้งผู้นำทั้งในความคิด ด้านการศาสนาและการเมืองแต่ยังไม่สามารถใช้กฎอัยการศึกดำเนินการกับคนเหล่านี้ ในข้อหาเป็นภัยกับความมั่นคงของประเทศได้ เพราะขณะนี้ลัทธิดังกล่าว ยังไม่เกี่ยวข้องกับการก่อความไม่สงบในภาคใต้ แต่มีการเคลื่อนไหวด้านความคิดที่ค่อนข้างเป็นอันตราย โดยเฉพาะความคิดทางด้านศาสนา ดังนั้นจะต้องนำประชาชนพวกนี้มาพูดคุย ... (21 พฤษภาคม 2547)

6.5.5 การทำให้พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นดินแดนที่น่าหวาดกลัว

การใช้ภาษาในข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สื่อความหมายให้เห็นว่า พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าเป็นพื้นที่ที่เกิดความสับสน วุ่นวายไร้ระเบียบ (Chaos) มีความน่าสะพรึงกลัวของการก่อเหตุร้ายในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จะยังเป็นพื้นที่อันมีความเชื่อมโยงกับการก่อการร้ายสากล เพราะเป็นพื้นที่ๆ มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม ซึ่งอาจเป็นแหล่งกบดานของเครือข่ายการก่อการร้าย โดยเฉพาะจากกลุ่มประเทศในตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นประเทศมุสลิม ที่มักถูกนำเสนอในการฝึกฝึในการใช้วิธีการที่รุนแรง

จากข่าวจะเห็นได้ว่า มีการสับสนในการใช้ภาษาในการรายงานข่าว โดยในเบื้องต้นรายงานข่าวว่า "ให้ทางการไทยระมัดระวังกลุ่มโจรจากประเทศซีเรีย" ส่วนในข่าวตอนต่อมาขยายความว่า "ให้ระวักลุ่มโจรที่ได้รับการฝึกมาจากประเทศซีเรีย" ซึ่งอาจนำไปสู่การตีความของผู้รับสารได้สองความหมายคือ กลุ่มโจรที่มาจากประเทศซีเรียเข้ามาก่อความไม่สงบโดยตรงกับกลุ่มโจรที่ได้รับการฝึกฝนยุทธวิธีจากประเทศซีเรีย การใช้ภาษาลักษณะเช่นนั้นจึงเอื้อต่อการสร้างความชอบธรรมในการกำลังทหารเพื่อรักษาดินแดนเอาไว้อย่างเข้มงวด

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรียืนยัน ยังไม่ได้รับรายงานกรณีหน่วยข่าวกรองของมาเลเซีย เตือนไทยระวักลุ่มโจรจากซีเรียจะเข้ามาก่อความไม่สงบใน พ.ท. 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขณะที่ มท.กำชับ มทภ.4 ให้ระมัดระวังความปลอดภัย โดยเตรียมความพร้อมให้เต็มที่เพื่อความไม่ประมาท (24 พฤษภาคม 47)

ผู้ประกาศ: นายโกดิน พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ยอมรับว่ากระแสข่าวที่ทางการ แจ้งเตือนไทย ให้ระวักลุ่มโจรที่ทำการฝึกมาจากซีเรีย กว่า 300 คนจะเข้ามาก่อความไม่สงบ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ประมาณปลายเดือนนี้ เป็นรายงานเบื้องต้นที่ได้รับจากทางทหาร และเพื่อความไม่ประมาทได้กำชับให้แม่ทัพภาคที่ 4 เพิ่มความระมัดระวัง รวมทั้งวางกำลังเฝ้าตรวจตราเป็นพิเศษ โดยเฉพาะที่ จ.นราธิวาส (24 พฤษภาคม 47)

นอกจากนี้ยังพบการใช้ภาษาของเจ้าหน้าที่ระดับสูงในลักษณะข่มขู่ ให้ผู้ฟังรู้สึกว่าการกลัวต่ออำนาจรัฐ เช่น เจ้าหน้าที่ไม่ต้องการทำร้าย

ผู้สื่อข่าว: ด้านพล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร ผบ.ทบ. กล่าวว่า ขณะนี้เจ้าหน้าที่กำลังพยายามทุกวิถีทางในการแก้ไขปัญหา โดยให้กำชับให้ทุกคนใช้ความอดทนทั้งนี้ยืนยันว่า เจ้าหน้าที่ไม่ต้องการทำร้ายใคร อย่างไรก็ตามเพื่อให้สถานการณ์สงบลงโดยดี ทางทหารจึงได้ใช้มาตรการทางด้านข่าว และกิจการพลเรือนทำให้ประชาชนในพื้นที่ เริ่มให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มากขึ้น

6.5.6 การกล่าวถึงกลุ่มก่อความไม่สงบ/แบ่งแยกดินแดน

ตลอดการเก็บข้อมูลศึกษาทั้งสองเหตุการณ์คือ กรณีกรือเซะและกรณีตากใบ พบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มักไม่กล่าวถึงกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดนอย่างตรงไปตรงมา ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อเหตุทั้งสองเหตุ ซึ่งพิจารณาจากสมมติฐานในบทที่

4 จะเห็นได้ว่าแหล่งข่าวซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงมักไม่กล่าวว่า เหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นมีสาเหตุหลักมาจากขบวนการแบ่งแยกดินแดน มีเพียงแหล่งข่าวสายความมั่นคงบางคนเท่านั้นที่กล่าวยอมรับว่า เป็นฝีมือของขบวนการแต่ได้อ่อนกำลังลงไปมากจนไม่สามารถปฏิบัติการได้ ส่วนกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบไม่น่าจะเป็นกลุ่มที่มีอุดมการณ์อย่างแท้จริง ซึ่งจะพบในความเห็นของนายกรัฐมนตรีดังตัวอย่างต่อไปนี้

นายกรัฐมนตรี: ...อุดมการณ์แยกดินแดนนั้นผมไม่เชื่อว่าเป็นอุดมการณ์ที่แท้จริง เพราะตามหลักศาสนาอิสลามเรื่องแผ่นดินเกิดนั้น การรักษาไว้ซึ่งแผ่นดินเกิดเป็นเรื่องสำคัญ คนไทยมุสลิมไทยส่วนใหญ่แล้ว 99.99% เกิดในแผ่นดินไทย เพราะฉะนั้นต้องรักษาแผ่นดินของเรา เราจะช่วยกันพัฒนาเป็นแผ่นดินที่น่าอยู่ทุกคนมีความสุข "(2 พฤษภาคม 2547) (การอธิบายผิดพลาด)

จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รัฐพยายามที่จะอธิบายความถึงขบวนการแบ่งแยกดินแดนว่า ไม่ได้เป็นสิ่งที่มียุติธรรมและมักถูกเบียดเบียนด้วยการอธิบายบนฐานคติทางศาสนาอิสลามซึ่งอยู่คนละฐานคิดกัน ดังที่ควรจะอธิบายบนพื้นฐานของขบวนการแนวคิดอุดมการณ์ชาตินิยมซึ่งมีความเหมาะสมมากกว่า

ตลอดระยะเวลาการเก็บข้อมูลศึกษาพบว่า มีกล่าวถึง "ขบวนการแบ่งแยกดินแดน" อย่างชัดเจนที่สุดครั้งเดียวเท่านั้นคือการกล่าวถึง "ขบวนการเบอร์ชาตู" ภายหลังสถานีวิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทย ได้ออกอากาศ บทสัมภาษณ์พิเศษ ดร.วัน การ์เดร์ เจ๊ะมัน ประธานกลุ่มเบอร์ชาตู โดยมีเนื้อหาเสนอแนะถึง การขอโอกาสในปกครองตนเองในราวกลางเดือนพฤษภาคม 2547

ผู้ประกาศ: นายกรัฐมนตรีพร้อมเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าหารือเพื่อหาแนวทางสันติสุขในภาคใต้ รวมทั้งมอบหมายให้ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี ร่วมทำบุญในโอกาส ครบรอบ 40 วัน เหตุการณ์ มัสยิดกรือเซะ (26 พฤษภาคม 47)

นายกรัฐมนตรี: พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงกรณีรัฐบาลจะเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น กลุ่มเบอร์ชาตู เพื่อแก้ไขปัญหภาคใต้ว่า ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีวานนี้ได้สั่งการให้นายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องห้ามใช้คำว่า เจรจา แต่ให้ใช้ว่าเป็นการ หารือ หรือเป็นการ หารือแทน ซึ่งรัฐบาลพร้อมจะฟังอุปสรรคปัญหาทุกกลุ่ม แต่ต้อง

ไม่มีคดีอาชญากรรมติดตัวและจะไม่ยอมให้มีการแบ่งแยกดินแดนเด็ดขาด
(26 พฤษภาคม 47)

นายกรัฐมนตรี: "ถ้าคิดว่ามาช่วยให้คำแนะนำ มาช่วยกันมาทำอย่างนั้นะ ควรจะให้ทำพิธีทางศาสนาอย่างนี้ ก็บอกกันก็ช่วยกันยินดี แต่ถ้ามาพูดว่าจะขอปกครองตัวเอง จะแยกดินแดนไม่ให้ยามาอย่าเข้ามา ก็ให้เข้ามาคิดมาช่วยกันพูด"
(26 พฤษภาคม 47)

อย่างไรก็ตามเนื้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการสงวนท่าทีของรัฐ ที่มีต่อกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดนคือ การแสดงให้เห็นว่ารัฐและกังวลต่อการช่วงชิงความได้เปรียบของกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดน ดังจะพบได้ในคำกล่าวที่ว่า "ห้ามใช้คำว่าเจรจา แต่ให้ใช้ว่าเป็นการหารือ", "จะไม่ยอมให้มีการแบ่งแยกดินแดนเด็ดขาด" และ จะขอปกครองตัวเอง จะแยกดินแดนไม่ให้ยามาอย่าเข้ามา" ซึ่งอาจจะเป็นความกังวลต่อการยกระดับปัญหาการแบ่งแยกดินแดนให้เวทีระดับนานาชาติ ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนั้นการรายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกของรัฐ จึงสามารถรายงานสมมติฐานของการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ ได้เพียงเป็นการปลุกกระดมของผู้ก่อความไม่สงบหรือกลุ่มผู้เสียผลประโยชน์จากการค้ายาเสพติดเท่านั้น

สรุปกลไกการทำงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐกรณีกรือเซะและตากใบ

ในภาคนี้จะเป็นการกล่าวโดยสรุปถึง การสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐในกรณีกรือเซะและตากใบโดยอาศัยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นกลไกในการสื่อสารกับผู้ฟังให้เห็นคล้อยตามการนำเสนองาน โดยมียุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาพบว่า ในกรณีกรือเซะนั้นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นำเสนองานว่าเป็นชัยชนะเหนือกลุ่มก่อความไม่สงบ ในลักษณะของกองกำลังที่มุ่งเข้าทำร้ายต่อเจ้าหน้าที่อย่างซึ่งหน้า จากความสามารถทางด้านการข่าวที่แม่นยำเป็นผลให้รัฐสามารถรับมือกับกลุ่มก่อความไม่สงบได้อย่างเข้มแข็ง และกลุ่มสุดท้ายที่มีการปะทะกันที่มีสยิดกรือเซะ รัฐได้ใช้แนวทางสันติเพื่อเกลี้ยกล่อมให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบยอมมอบตัว แต่กลุ่มก่อความไม่สงบได้ตอบโต้จนทำให้รัฐต้องใช้ความรุนแรงในการปราบปราม

ส่วน กรณีตากใบ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นำเสนอข่าวว่า กลุ่มผู้ชุมนุม ไม่ได้มีเจตนาในการที่จะเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่ ชรบ. ทั้ง 6 คน อย่างแท้จริงและไม่ได้ชุมนุมโดยสันติ มีการกล่าวอ้างถึงพฤติกรรมของผู้ชุมนุมในทางลบ เช่น พกพาอาวุธ คลุ้มคลั่งจนเจรจาไม่รู้เรื่องและพยายามยั่วยุเจ้าหน้าที่ รวมไปถึงชี้ให้เห็นว่ารัฐถูกรังแก แต่รัฐก็ยังใช้การสลายการชุมนุมอย่างเป็นขั้นตอนจนสามารถสลายการชุมนุมได้สำเร็จ

จากทั้ง 2 กรณีแสดงให้เห็นการสร้างความปลอดภัยให้กับรัฐในการใช้ความรุนแรงของรัฐ ในการปราบปรามความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้สำเร็จ ผิดเสียแต่ว่าในกรณีตากใบ เกิดเหตุผิดพลาดจากการขนย้ายจนทำให้มีผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น 78 คน จนไปสู่การปกปิดคดี นำเสนอข่าว ในวันถัดมาหลังจากเกิดเหตุการณ์ ทั้งยังอ้างว่าการเสียชีวิตของผู้ชุมนุมไม่ได้มาจากความผิดจากการขนย้ายแต่เกิดจากความอ่อนแอของผู้ชุมนุม

จากกลไกดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจะพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรม ต่อการใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามผู้ความไม่สงบในกรณีกรือเซะและสลายการชุมนุมต่อผู้ชุมนุมประท้วงที่หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ โดยใช้เทคนิคในการสร้างความชอบธรรมดังต่อไปนี้คือ 1) การเลือกนำเสนอข้อถกเถียงที่สอดคล้องกับตรรกะของรัฐ 2) การให้น้ำหนักแก่แหล่งข่าวของฝ่ายรัฐมากกว่าส่วนอื่นๆ 3) การออกข่าวซ้ำ 4) การให้เวลาการออกอากาศยาว 5) การให้บุคคลที่น่าเชื่อถือรับรองความชอบธรรมของรัฐ กลไก 5 ประการที่ได้กล่าวมา สอดคล้องกับงานศึกษาของ สมสุข หินวิมาน (2534) ในเรื่อง "วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกับการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ" โดยย้ำให้เห็นว่าเทคนิคการสร้างความปลอดภัยเหล่านี้ยังคงถูกนำมาใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังพบว่า มีกลไกที่ได้ถูกนำมาใช้ในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ เพิ่มเติมจากเทคนิคแบบเดิม ในกรณีที่รัฐต้องใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาศัยการ "เข้ารหัส" ทางอุดมการณ์ของรัฐ ซึ่งอุดมการณ์หลักของสังคมนิยมในการรายงานข่าวในลักษณะดังต่อไปนี้ 1) การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟัง, 2) ความพยายามในการแก้ปัญหาของรัฐและความรวดเร็วในการแก้ปัญหา, 3) วาทกรรมการสร้างสามัคคีและเอกภาพในชาติและศาสนา, 4) รัฐคือผู้ปกป้องคุ้มครองและมอบสวัสดิการแก่ราษฎร, 5) การสร้างความชอบธรรมของรัฐในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบ, 6) การใช้แหล่งข่าวเพื่อแย้งชิงพื้นที่มวลชน, 7) การอ้างความเห็นพ้องและความร่วมมือจากประชาชนส่วน

ใหญ่ 8) การลดความน่าเชื่อถือฝ่ายตรงกันข้าม 9) การเบี่ยงเบนประเด็นด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจ 10) สื่อของรัฐเท่านั้นที่มีความน่าเชื่อถือ

และยังพบว่ามีการใช้ภาษาในการสื่อความหมายกับผู้ฟังโดย ในกรณีหรือเซมมีการใช้เห็นถึงความจำเป็นในการใช้ความรุนแรงและศักยภาพของรัฐในการปราบปราม ด้วยภาษาและท่าทีที่แข็งกร้าว ขณะกรณีตากใบมีการใช้ภาษาเพื่อแสดงให้เห็นถึงจำเป็นของรัฐในการใช้สันติวิธีต่อผู้ชุมนุม แต่มีท่าทีอ่อนลงเมื่อเกิดความผิดพลาดจากการขยับย้ายผู้ชุมนุม นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้ภาษาในลักษณะ แบ่งเรา - เขา การใช้ถ้อยคำในลักษณะการประณาม การสร้างความลังเล - สงสัยและใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดความปลอดภัยน่าหวาดกลัว ซึ่งการใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าว เป็นการตอกย้ำและสร้างตรรกะที่สมเหตุสมผลพอที่จะโน้มน้าวให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคล้อยตาม การสร้างความชอบธรรมของรัฐในการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามของทั้งกรณี

เมื่อพิจารณากลไกการทำงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ผ่านแนวคิด "แบบจำลองการโฆษณาชวนเชื่อ" (Propaganda Model) ของ Noam Chomsky (1997) เพื่ออธิบายกลไกในการกลั่นกรองและกำหนดทิศทางข้อมูลข่าวสาร ก่อนจะแพร่กระจายไปสู่สาธารณะ ได้จะพบกลไกการทำงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย รัฐในฐานะเจ้าของสื่อ (Ownership) มีสถานะเป็นผู้ควบคุมการผลิตกระจายความคิดเข้าไปสู่สังคม การกระจายหรือเผยแพร่ความคิดกระแสหลัก (Distribution of Idea) จึงมีความคิดเห็นและวิธีการมองโลกจากฟากฝั่งรัฐ ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการสื่อที่จะได้รับการเผยแพร่ มากกว่าความคิดเห็นและวิธีการมองโลกของคนกลุ่มอื่นๆ จนในที่สุดกลายมาเป็นความคิดกระแสหลัก เป็นอุดมการณ์หลักที่ตอกตรึงความรู้สึกคิดของคนระดับล่างเอาไว้ภายใต้กรอบที่วางเอาไว้

อุดมการณ์เหล่านี้ได้กลายมาเป็น "มายาคติที่จำเป็น" (Necessary Illusion) ที่คอยหล่อเลี้ยงความรู้สึกเอาไว้ เช่นความเป็นหนึ่งเดียวกันในชาติ ความเอกภาพของชาติแนวความคิดกระแสหลักเหล่านี้จะได้รับการถ่ายทอดซ้ำแล้วซ้ำอีก (Reproduction of dominant ideology) อันจะธำรงรักษาไว้ซึ่งสถานะของรัฐเอาไว้

2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในฐานะที่รัฐเป็นเจ้าของสื่อจึงเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ การทำงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในฐานะของข้าราชการและการเป็นนักวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่ขึ้นตรงต่อรัฐนั้น นักวิชาชีพจึงต้องมีหน้าที่ในการเป็นข้าราชการรับใช้รัฐโดยตรง โดยบทบาทหน้าที่ของผู้ผลิตจึงถูกกำหนดโดยบรรทัดฐาน ธรรมเนียมปฏิบัติ ข้อกำหนดทางวิชาชีพ ที่ถูกสั่งสมมาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นอุดมการณ์วิชาชีพ (Occupation Ideology) จนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะขององค์กรเอง ที่ส่งผลต่อจิตสำนึกและการทำงานให้รับใช้นโยบายของรัฐ

ดังจะพบว่าการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นั้นเอื้อต่อการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ ที่สัมพันธ์กันกับโครงสร้างวิธีคิดของระบบสังคมส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการกำหนดว่า เนื้อหาควรที่จะเผยแพร่เป็นเช่นไร

3. ในการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่า มีการเลือกใช้แหล่งข่าวของรัฐเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า ในการ "เข้ารหัส" ทางอุดมการณ์ของรัฐนั้น ในกรณีกรือเซะและตากใบนั้น ขาดแหล่งข่าวที่หลากหลาย โดยจะพบว่าแหล่งข่าวของผู้ฟังคุ้นเคยก็คือ นายกรัฐมนตรี, รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง, รมต.กลาโหม, รมต.มหาดไทย, รมต.การท่องเที่ยวและกีฬา, ผบ.สส., ผบ.ทบ., โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี, จุฬาราชมนตรี, ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เป็นต้น ซึ่งเป็นบุคคลที่มาจากรัฐบาลหรือมีความสัมพันธ์ที่ดีกับรัฐบาลทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิด Chomsky วิจัยกรณีก็คือ การพึ่งพาอาศัยกันระหว่างแหล่งข่าวกับผู้สื่อข่าว ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงติดยึดอยู่กับแหล่งข่าวของรัฐบาล จากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐของผู้สื่อข่าวซึ่งมีจุดร่วมและความความสัมพันธ์ที่ดีกับแหล่งข่าวนั่นเอง ซึ่งหากมีข่าวสารบางส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล ก็จะถูกปิดกั้นไม่ให้ได้รับการนำเสนอและหรือสามารถหลุดรอดออกมาได้น้อยมาก

4. สิ่งหนึ่งที่พบก็คือเมื่อข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่สอดคล้องกับสิ่งที่รัฐพยายามจะนำเสนอ สื่ออื่นๆ จะถูกตอบโต้โดยรัฐบาลผ่าน ข่าวภาคถ่ายทอดถ่ายทอดของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยนี้เอง เช่น การแถลงโต้แย้งโดย โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรีที่ชี้แจงถึงความคลาดเคลื่อน ในการนำเสนอข่าวของสื่ออื่นๆ ในกรณีกรือเซะและตากใบ เพื่อสถาปนาความเชื่อต่อผู้ฟังว่าสื่อของรัฐเท่านั้นที่มีสิทธิพูดเรื่อง "จริง" ดังปรากฏในรหัสทางอุดมการณ์ในประเด็น การสร้างให้สื่อของรัฐเท่านั้นที่มีความน่าเชื่อถือ ที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้น

ดังจะพบได้จากการตอบโต้การรายงานข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลผ่าน ข่าวภาคถ่ายทอดถ่ายทอดของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยนี้เอง เช่น การแถลงโต้แย้งโดย โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ชี้แจงถึงความคลาดเคลื่อน ในการนำเสนอข่าวของสื่ออื่นๆ

5. จากการศึกษาพบว่า รัฐกล่าวถึง “ขบวนการแบ่งแยกดินแดน” ซึ่งเป็นสมมติฐานหลักของปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาโดยตลอดน้อยมาก โดยเฉพาะแหล่งข่าวระดับสูงในรัฐบาล มักหลีกเลี่ยงในการอธิบายความถึงขบวนการแบ่งแยกดินแดนว่า ไม่ได้เป็นสิ่งที่มียุติธรรม และมักถูกเบี่ยงเบนด้วยการอธิบายบนฐานคิดทางศาสนาอิสลามซึ่งอยู่คนละฐานคิดกัน ดังที่ควร จะอธิบายบนพื้นฐานของขบวนการแนวคิดอุดมการณ์ชาตินิยมซึ่งมีความเหมาะสมมากกว่า

ซึ่งรัฐมักสงวนท่าทีของรัฐ ที่มีต่อกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดนคือ การแสดงให้เห็นว่ารัฐ และกังวลต่อการช่วงชิงความได้เปรียบของกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดน ซึ่งอาจจะเกิดความกังวลต่อการยกระดับปัญหาการแบ่งแยกดินแดนให้เวทีระดับนานาชาติ ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนั้นการ รายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกของรัฐ จึงรายงาน สมมติฐานของการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ ที่ลดค่าของขบวนการที่มี “อุดมการณ์” เป็นแค่เพียงเป็นการปลุกกระดมของผู้ก่อความไม่สงบหรือกลุ่มผู้เสียผลประโยชน์จากการค้ายาเสพติดเท่านั้น

จากองค์ประกอบของกลไกของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในการสร้าง ความชอบธรรมให้กับรัฐกรณี กรือเซะ - ตากใบ ที่นำเสนอมาทั้งหมด เป็นกระบวนการในการสร้างความหมาย ที่ตอกย้ำและผลิตซ้ำ ในการสร้างชอบธรรมให้กับรัฐกรณีการปราบปราม ผู้ก่อความไม่สงบใน กรณีกรือเซะและกรณีตากใบ ที่จะไปสู่การสร้างความเห็นพ้องต้องกันของประชาชนส่วนใหญ่ว่า การใช้กำลังปราบปรามก่อความไม่สงบเป็นสิ่งที่ถูกต้องและสมเหตุสมผล ซึ่งสามารถสรุป ย้ำว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อของรัฐ ว่า ปฏิบัติการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามเป็นไปโดยชอบธรรม โดยในบทถัดไปจะเป็นการ กล่าวถึง การวิเคราะห์การอ่านความหมายของผู้รับสาร ซึ่งรับฟังข่าวภาคบังคับของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้